

Vergaderjaar 1996–1997

25 000 XV

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1997

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

	Blz.		Blz.
1.	2	6.	19
			19
2.	2	6.1.	20
2.1.	2	6.2.	20
2.2.	2	6.3.	20
2.3.	5		
2.4.	6	7.	21
2.5.	6	7.1.	21
		7.2.	22
3.	7	7.3.	22
3.1.	7	7.4.	23
3.2.	7	7.5.	24
3.3.	9	7.6.	24
3.4.	9	7.7.	25
		7.8.	26
4.	10	7.9.	27
4.1.	10		
4.2.	11	8.	28
4.3.	11	8.1.	28
4.4.	11	8.2.	29
4.5.	12	8.3.	29
4.6.	12		
4.7.	13	9.	30
4.8.	13	9.1.	30
5.	14	9.2.	30
5.1.	14	9.3.	31
5.2.	14	9.4.	32
5.3.	17	9.5.	32
		9.6.	33
		10.	35
		10.1.	35
		10.2.	35
		10.3.	38
		10.4.	40

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

1. INLEIDING

In deze toelichting op de begroting wordt ingegaan op datgene dat in 1997 daadwerkelijk zal worden ondernomen in het kader van het beleid van het ministerie en dat leidt tot een beslag op de SZW-middelen. Daarbij is er een samenhang met de Sociale Nota die tegelijk met deze derde begroting van het huidige kabinet verschijnt. In deze nota wordt het beleid op het terrein van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onderbouwd, waarbij nadrukkelijk wordt ingespeeld op de maatschappelijke ontwikkelingen. In de Sociale Nota wordt aandacht besteed aan de institutionele vernieuwing: op de terreinen arbeidsmarkt, bijstand en sociale verzekeringen zijn wetsvoorstellen in voorbereiding of al aangenomen, die de uitvoeringsorganisatie beter moeten toerusten voor het bereiken van de werkgelegenheidsdoelstellingen.

Deze grote operaties krijgen ruime aandacht in het algemeen deel op de SZW-begroting. Omdat het een toelichting op de begroting betreft, gaat de aandacht vooral uit naar de financiële aspecten van de institutionele vernieuwing: financiering, bekostiging en begroting. Een terugkerend thema is het leggen van grotere nadruk op prestaties, in combinatie met een grotere beleidsverantwoordelijkheid van de uitvoeringsinstanties.

Deze rode draad is aan de orde voor de beleidsterreinen arbeidsmarkt, sociale verzekeringen en bijstandszaken die in de paragrafen 2 tot en met 4 worden behandeld. Daarna wordt het toezicht(sbeleid) ten aanzien van deze beleidsterreinen behandeld. Dit toezicht is het onderwerp van paragraaf 5. In paragraaf 6 komen enkele (financiële) internationale aspecten op het SZW-terrein aan bod. Ten slotte wordt ingegaan op het departementsbeheer (paragraaf 7), het financieel beheer (paragraaf 8) en het beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (paragraaf 9). In de laatste paragraaf is er aandacht voor de budgettaire kernontwikkelingen op het begrotingshoofdstuk SZW.

2. ARBEIDSMARKT

2.1. Inleiding

Op drie terreinen van het arbeidsmarktbeleid treedt door een nieuw of gewijzigd wettelijk kader een belangrijke verandering op in de financiële aansturing: het arbeidsvoorzieningsbeleid, de sociale werkvoorziening en het door gemeenten uitgevoerde arbeidsmarktbeleid gericht op langdurig werklozen. Gemeenschappelijke hoofdlijn van de verschillende wijzigingen is een versterking van de relatie tussen de door het Rijk verschaft middelen en de door de verschillende organisaties te leveren prestaties. Hierdoor is het mogelijk de directe bemoeienis van het Rijk met de uitvoering van het beleid te beperken. In de afzonderlijke paragrafen zal nader op de verschillende voorstellen worden ingegaan.

Tevens wordt ingegaan op een nieuw initiatief om de werkgelegenheid voor langdurig werklozen te verruimen: het experiment marktverruiming in de schoonmaakbranche. Ten slotte zal worden ingegaan op de stand van zaken bij de regelingen voor extra werkgelegenheid voor langdurig werklozen.

2.2. Financiering Arbeidsvoorziening

Nieuwe financiering: splitsing rijksbijdrage en kostentoedeling

Onder de voorwaarde, dat de nieuwe *Arbeidsvoorzieningswet*, die in juni 1996 door de Tweede Kamer is aangenomen en nu voor behandeling bij de Eerste Kamer ligt, wordt aangenomen, komt er een andere

financiering voor de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. De huidige *lumpsum* verdwijnt. In plaats daarvan wordt de rijksbijdrage gesplitst in een basisbijdrage en een prestatiebijdrage. De basisbijdrage is bestemd voor de financiering van de basisdienstverlening (onder andere het geven van informatie en advies, de registratie van werkzoekenden en het bemiddelen naar vacatures) en overige wettelijke taken (onder andere het geven van ontslagvergunningen).

De prestatiebijdrage is bestemd voor de financiering van prestaties ten behoeve van moeilijk plaatsbare werkzoekenden en voor werkgevers ten behoeve van de vervulling van moeilijk vervulbare vacatures. In aanvulling op de prestaties gefinancierd uit de prestatiebijdrage zullen gemeenten en bedrijfsverenigingen extra trajecten voor moeilijk plaatsbare werkzoekenden inkopen uit het inkoopbudget dat hun ter beschikking is gesteld.

Over de dienstverlening die voor de basisbijdrage wordt geleverd en over de prestaties die voor de prestatiebijdrage worden geleverd vindt jaarlijks overleg plaats tussen de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening (CBA).

Voor een onderbouwing van de voor de rijksbijdrage te leveren prestaties, maar ook voor het onderscheid binnen de rijksbijdrage tussen basis- en prestatiebijdrage, is het van belang inzicht te hebben in de kosten van de taken en producten. Dit vereist een adequate financiële administratie. Juist op dit punt moet de Arbeidsvoorzieningsorganisatie nog een aantal aanpassingen doorvoeren. Gelet op de bepalingen van de huidige *Arbeidsvoorzieningswet* is de administratie immers gebaseerd op uitgaven en verplichtingen en niet op kosten en output. Sinds enige tijd werkt de Arbeidsvoorzieningsorganisatie aan de omzetting van de huidige (comptabele) administratie naar een meer bedrijfseconomische administratie. De invoering van een baten-lastenstelsel heeft reeds plaatsgevonden. Inmiddels wordt gewerkt aan de aanpassing van de administratie aan het onderscheid tussen basis- en prestatiedienstverlening dat in het ondernemingsplan en de nieuwe wet wordt gehanteerd. Bij de voorbereiding van de begroting voor 1998 kan hiervan voor het eerst gebruik worden gemaakt.

De financiering zoals hiervoor beschreven, waarbij een verdeling in een basisbijdrage en een prestatiebijdrage wordt gemaakt, biedt goede perspectieven voor de ontwikkeling van doelmatigheidskengetallen om de prestaties van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie te kunnen beoordelen.

Overgangsjaar 1997

Het begrotingsjaar 1997 is te beschouwen als een overgangsjaar tussen twee wetgevingsregimes. De begroting en het beleidsplan voor 1997 van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie zijn wat indeling en besluitvorming betreft nog gebaseerd op de oude wet. De voorbereiding van de begroting en het beleidsplan 1998, die begin 1997 van start gaat, zal op basis van de nieuwe wet plaats vinden. In het voorjaar van 1997 zullen de minister en het CBA voor het eerst overleggen over de hoofdlijnen van het beleid en over de te verwachten bedragen voor de basis- en de prestatiebijdrage voor 1998. Ook wordt daarbij besproken welke prestaties de arbeidsvoorzieningsorganisatie zal gaan leveren.

In de conceptbegroting 1997 van het CBA is (aan de inkomstenkant) de rijksbijdrage nog als één bedrag opgenomen. De beheersuitgaven zijn begroot op 823 miljoen gulden en de beleidsuitgaven op 596 miljoen gulden (inclusief ESF-middelen die naar derden worden doorgesluisd: 846 miljoen gulden)¹. Bemiddelingsactiviteiten worden zowel uit beleids- als – voor wat de inzet van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie zelf betreft – de beheersbudgetten betaald.

¹ De som van de beheers- en beleidsuitgaven is hoger dan de rijksbijdrage. Dit is mogelijk omdat Arbeidsvoorziening ook andere inkomstenbronnen heeft, zoals de inkoopcontracten met sociale diensten en bedrijfsverenigingen, ESF-middelen en inkomsten uit betaalde dienstverlening. De beheers- en beleidsuitgaven hebben dus niet alleen betrekking op de diensten die voor de Rijksbijdrage worden verricht, maar ook op de betaalde dienstverlening, de inkoop et cetera.

Deze bedragen vormen slechts een ruwe indicatie van de wijze waarop in de toekomst de rijksbijdrage in een basis- en een prestatiebijdrage kan worden verdeeld. De beleidsuitgaven kunnen toegerekend worden aan de prestatiedienstverlening, echter ook een deel van de beheerskosten heeft betrekking op de prestatiedienstverlening. Vanaf het begrotingsjaar 1998 zal worden gewerkt met een vorm van integrale kostentoerekening, waardoor de kosten aan het type dienstverlening (basis- of prestatiedienstverlening) kunnen worden toegerekend. Ook is het dan mogelijk de kosten die gemaakt worden voor de betaalde dienstverlening te onderscheiden van de kosten voor de basis- en prestatiedienstverlening. Door de toepassing van deze methode van integrale kostentoerekening aan typen dienstverlening is het mogelijk de hoogte van de basisbijdrage en de prestatiebijdrage te ramen die correspondeert met een bepaald niveau van dienstverlening en van prestaties. In het Landelijk Beleidskader 1997 van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie staat, dat op basis van de ervaringen met de kostentoerekening naar productgroepen in het jaar 1995 en het eerste kwartaal 1996, het landelijk benodigd budget voor basisdienstverlening overeen komt met ca. 50% van het in totaliteit aan de RBA's toegewezen aandeel in de rijksbijdrage. Voor 1997 wordt deze verdeling, ondanks het lagere budget, als indicatieve richtlijn aan de RBA's meegegeven voor de opstelling van hun begroting.

Gedifferentieerde financiering

Differentiatie in de financiering van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie vindt plaats door de splitsing van de rijksbijdrage in de basis- en prestatiebijdrage. Maar ook doordat de Arbeidsvoorzieningsorganisatie andere inkomstenbronnen heeft, zoals de bijdrage uit het Europees Sociaal Fonds, de inkomsten uit de inkoop door de G-19 gemeenten en de bedrijfsverenigingen, en de betaalde dienstverlening. In de ontwerp-begroting voor 1997 van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie worden de inkomsten uit de ESF-bijdrage geraamd op 360 miljoen gulden. Dit bedrag wordt grotendeels doorgesluisd naar derden.

De verwerving en besteding van de inkomsten uit de inkoop door de uitkeringsorganen verlopen via de onderhandelingen met de G-19 gemeenten en de bedrijfsverenigingen. 1997 is het tweede jaar dat de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de uitkeringsorganen afspraken maken over de dienstverlening van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. De prestaties die hierbij worden afgesproken, liggen in het verlengde van de landelijke afspraken die de Arbeidsvoorzieningsorganisatie met de minister van SZW maakt. Dit betekent dat de prestaties die de Arbeidsvoorzieningsorganisatie levert voor de inkoopgelden aanvullend zijn op de landelijke prestatietaakstelling. De inkomsten uit de contracten met de G-19 gemeenten en de bedrijfsverenigingen worden voor 1997 geraamd op 90 miljoen gulden.

De Arbeidsvoorzieningsorganisatie verricht daarnaast betaalde activiteiten voor gemeenten op basis van andere gemeentelijke inkomstenbronnen dan de inkoopbudgetten.

De inkomsten uit de betaalde dienstverlening, voor 1997 door de Arbeidsvoorzieningsorganisatie geraamd op 110 miljoen gulden, zijn grotendeels afkomstig van individuele werkgevers.

Door de differentiatie in de financiering van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie wordt haar rol als opdrachtnemer en contractpartij verder versterkt. De Arbeidsvoorzieningsorganisatie heeft daarbij te maken met meerdere partijen die als opdrachtgever en financier optreden, zoals de minister van SZW, de (G-19) gemeenten, de bedrijfsverenigingen, de brancheverenigingen en individuele werkgevers.

2.3. Stroomlijning gesubsidieerde arbeid

In de notitie *Stroomlijning van gesubsidieerde arbeid*¹, een uitvloeisel van het Regeerakkoord, worden de hoofdlijnen geschetst van een herziene *Wet Sociale Werkvoorziening* (WSW) en de *Wet Inschakeling Werkzoekenden* (WIW). Het voorstel voor een herziene WSW is bij het parlement ingediend. De WIW zal naar verwachting in het najaar bij het parlement worden ingediend met het oog op in werkingtreding per 1 januari 1998.

Herziening WSW

De herziening van de WSW betreft vooral de volgende onderdelen: een strakkere omschrijving van de doelgroep van de WSW, de invoering van een onafhankelijke indicatiestelling van kandidaat-werknemers, een verdere normalisering van de arbeidsverhouding en een wijziging van het bekostigingssysteem. In het huidige systeem neemt de gemiddelde vergoeding per arbeidsplaats af, als bij een gegeven WSW-budget op de begroting het aantal WSW-arbeitsplaatsen toeneemt. Door de groei van het aantal arbeidsplaatsen is de gemiddelde (reële) vergoeding per arbeidsplaats de afgelopen jaren gedaald. De herziening houdt ondermeer in dat bij de indicering niet alleen zal worden beoordeeld of de betrokkene op de WSW is aangewezen, maar ook zal worden vastgesteld hoe groot de arbeidshandicap is. Hiertoe zullen drie categorieën (licht, middel en zwaar) worden onderscheiden. In de nieuwe WSW zal de hoogte van de vergoeding per arbeidsplaats afhangen van de ernst van de handicap van de betrokken werknemer.

Na de inwerkingtreding van de herziene wet voert de minister van SZW jaarlijks overleg met de gemeenten over de taakstelling in relatie tot het beschikbare WSW-budget. Naar verwachting kunnen zo de problemen worden voorkomen die ontstaan door een lagere gemiddelde vergoeding per arbeidsplaats. In de herziene WSW wordt tevens de speciale WSW-dienstbetrekking gewijzigd in een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. En ten slotte wordt de werkgeversrol bij het arbeidsvoorwaarden-overleg, tot nu toe vervuld door de Minister van SZW, overgedragen aan een representatieve werkgeversorganisatie.

De Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW)

De WIW komt in de plaats van de Jeugdwerkgarantiewet en de Banenpoolregeling. De WIW moet het gemeenten gemakkelijker maken langdurig werklozen en jongeren aan de slag te helpen. De WIW zal worden betaald als een brede doeluitkering vanuit het gemeentelijk Werkfonds. In het Werkfonds, dat wordt opgenomen in de begroting van SZW, wordt een groot aantal geldstromen samengevoegd. Dit betekent ten opzichte van de huidige situatie een aanzienlijke vereenvoudiging in de bekostiging.

Met de beschikbaar te stellen middelen kunnen gemeenten inspanningen financieren om jongeren en langdurig werklozen aan betaalde arbeid te helpen: scholing en activering, detacheringsplaatsen en werkervaringsplaatsen. Vergeleken met de huidige regeling ontstaat er meer bestedings- en beleidsvrijheid voor de gemeenten. Daarnaast wordt een sterkere relatie gelegd tussen prestatie en budget en worden de inspanningen meer gericht op de moeilijkste groepen.

Het kabinet acht het van groot belang dat de gemeenten als uitvoerders van de WIW nauw samenwerken met de uitvoerders van de *Arbeidsvoorzieningswet* en de *Sociale-Verzekeringswetten*. Daarom wordt

¹ Kamerstukken II, 1994/95, 24 347, nrs. 1-2.

in de WIW een algemene samenwerkingsbepaling opgenomen die vergelijkbaar is met overeenkomstige bepalingen in de nieuwe *Algemene Bijstandswet* en de *Arbeidsvoorzieningswet*.

2.4. Experiment marktverruiming in de schoonmaakbranche

Op 1 juni 1996 is het *Experiment marktverruiming in de schoonmaakbranche* van start gegaan. De doelstelling is een verruiming van de markt voor schoonmaakwerk door de vraag naar schoonmaakwerkzaamheden bij particulieren te vergroten. De nieuwe banen moeten ten goede komen aan langdurig werkloze bijstandsgerechtigden.

Werkgevers in de schoonmaakbranche krijgen een tegemoetkoming waardoor het mogelijk is om aan particulieren een uurprijs van vijftien gulden in rekening te brengen. De totale tegemoetkoming bedraagt 18 000 gulden per jaar per arbeidsplaats op basis van een 32-urige werkweek.

Het experiment is op 1 juni 1996 van start gegaan met pilots van zes maanden in drie gemeenten: Rotterdam, Eindhoven en Arnhem. Alle bedrijven die onder de CAO voor de schoonmaak- en glazenwassersbranche vallen, dus ook bedrijven die in andere gemeenten zijn gevestigd, kunnen deelnemen. Gedurende de pilotfase onderzoekt het ministerie van SZW de wijze waarop aan de vraag- en de aanbodzijde wordt gereageerd, zodat duidelijk wordt of en hoe landelijke invoering van het experiment mogelijk is. Tevens is een onderzoek gaande, dat inzicht moet geven in de lange-termijnperspectieven (en de daaraan gekoppelde condities) hoe de markt van de dienstverlening in en rond het huis structureel kan worden gemaakt.

2.5. Extra inspanningen voor langdurig werklozen

40 000-banenregeling

De arbeidsplaatsen in het kader van de 40 000-banenregeling worden tot stand gebracht in de sector zorg en in de gemeentelijke sfeer.

In het voorjaar van 1996 is de 40 000-banenregeling voor de gemeenten gewijzigd, waardoor in aanvulling op de 31 gemeenten die reeds participeerden, extra arbeidsplaatsen ook aan 17 middelgrote gemeenten met relatief grote sociaal-economische problemen zijn toegewezen. Voor de zorgsector zijn extra banen toegewezen aan met name ziekenhuizen, verpleegtehuizen, verzorgingstehuizen, thuiszorg en gehandicaptenzorg. In 1996 zijn daar nog aan toegevoegd de maatschappelijke opvang en de jeugdzorgvoorzieningen.

Het streven is gericht op realisatie van in totaal 20 000 arbeidsplaatsen aan het eind van dit jaar. Eind 1997 zal dit moeten zijn opgelopen tot 30 000 arbeidsplaatsen en eind 1998 tot 40 000 arbeidsplaatsen.

Experimenten met inzet van uitkeringen

In 1995 is de *Subsidieregeling experimenten activering van uitkeringsgelden* tot stand gekomen. De regeling moet de kansen van langdurig werklozen op de arbeidsmarkt vergroten. Hiervoor wordt hun uitkering ingezet.

Op grond van deze regeling hebben gemeenten en instellingen (zoals uitzendbureaus en werkgeversorganisaties, bedrijfssectoren en arbeidsbureaus) voorstellen ingediend om met rijkssubsidie werkgelegenheidsexperimenten voor langdurig werklozen uit te voeren. In totaal 63 experimenten zijn goedgekeurd.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe *Algemene bijstandswet* (nAbw) op 1 januari 1996 is het experimenteerartikel 144 van kracht geworden. Dit artikel biedt daartoe aangewezen gemeenten de mogelijkheid om bij wijze van experiment af te wijken van enkele bepalingen van de nAbw. Het doel is vergroting van de effectiviteit van de activerende werking van de nAbw. Deze gemeenten krijgen de mogelijkheid om langdurig werklozen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt, met behoud van uitkering, maatschappelijk nuttige activiteiten te laten verrichten. Deze activiteiten kunnen deel uitmaken van een individueel traject naar de arbeidsmarkt. Deelname aan deze activiteiten kan bovendien sociale uitsluiting en isolement voorkomen.

Gemeenten kunnen om een aanwijzing te krijgen, hiertoe een aanvraag indienen. Medio 1996 hadden ca. 40 gemeenten een dergelijke aanvraag ingediend. Inmiddels zijn reeds enkele aanvragen goedgekeurd. Gemeenten hebben tot 1 januari 1997 de tijd om aanvragen in te dienen.

3. SOCIALE VERZEKERINGEN

3.1. Inleiding

De operaties in de sociale verzekeringen, zoals premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheid, de herziening van de uitvoeringsorganisatie en de invoering van de *Algemene Nabestaandenwet*, betekenen behalve de directe financiële effecten ook veranderingen in de organisatie van het budgettaire proces in de sociale zekerheid. Dit laatste betreft het financiële proces bij uitvoeringsorganen, administratieve aspecten zoals fondsbeheer en verantwoording, en nieuwe regelingen die uit de begroting worden gefinancierd.

Hieronder zal op deze veranderingen worden ingegaan. Het volumebeleid in de sociale zekerheid wordt in de *Sociale Nota* nader toegelicht.

3.2. Financiële aspecten als gevolg van het wetsvoorstel OSV 1997

Het fondsbeheer

In de huidige uitvoeringsorganisatie worden de centrale fondsen beheerd door het TICA en de decentrale fondsen door de bedrijfsverenigingen. In de herziene uitvoeringsorganisatie zullen de bedrijfsverenigingen geen taak meer hebben. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen gaat over op het Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen (LISV). Hieronder vallen ook drie begrotingsgefinancierde regelingen: de *Toeslagenwet* (TW), de *Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten* (*Wajong*) en de *Wet Beperking Inkomensgevolgen Arbeidsongeschiktheidscriteria* (Bia). Het LISV zal zowel de centrale als de decentrale fondsen beheren. Daarnaast is er de mogelijkheid van het instellen van sectorraden waarin werkgeversvertegenwoordigers en werknemersvertegenwoordigers zitting hebben. Deze sectorraden hebben een adviserende rol.

De vaststelling van de uitvoeringskosten

De vaststelling van de uitvoeringskosten vindt in de nieuwe uitvoeringsorganisatie plaats langs twee wegen. Het College van Toezicht Sociale Verzekeringen (CTSV) dient voor zijn uitvoeringskosten ter goedkeuring een begroting in bij de minister van SZW, die vervolgens het budget vaststelt.

De uitvoeringskosten van het LISV en de Sociale Verzekeringsbank (SVb) worden gebudgetteerd door het CTSV. Daartoe dienen het LISV en de SVb ter goedkeuring een begroting in bij het CTSV. In de begroting van het LISV wordt rekening gehouden met de kosten van advisering en met enkele andere diensten die de sectorraden aan het LISV leveren. De sectorraden worden dus niet direct gebudgetteerd, maar indirect via het LISV. De uitvoeringskosten van de uitvoeringsinstellingen (UVI's) vloeien voort uit contracten die jaarlijks met het LISV worden gesloten. In de contracten wordt het totale kostenbedrag opgenomen en wordt vastgelegd welke producten en diensten de UVI's aan het LISV leveren. De resultaten van de contractonderhandelingen worden voordat het contract wordt afgesloten ter kennisgeving aan het CTSV voorgelegd. Dit betekent dat ook de uitvoeringskosten van de TW, de Wet BIA en de WAJONG, die via de rijksbegroting worden gefinancierd, op deze manier worden vastgesteld.

De begrotingscyclus

De uitvoeringskosten van het CTSV, de SVb en het LISV kunnen wijzigen als gevolg van omstandigheden die tijdens de begrotingsvoorbereiding niet te voorzien waren. Daarom is in deze begrotingscyclus geregeld dat het budget van de uitvoeringskosten kan worden verhoogd door middel van zogeheten suppletore begrotingen.

Ook de UVI's hebben de mogelijkheid om bij sterk afwijkende omstandigheden aanvullende vergoedingen te vragen bij het LISV. Bijvoorbeeld als er sterke fluctuaties optreden bij de te leveren producten en diensten. In principe wordt echter uitgegaan van vaste tarieven die niet tussentijds worden aangepast.

De financiële verantwoording

Ook de financiële verantwoording wordt aangepast. Hoofdgedachte is dat het onderzoek naar de rechtmatigheid van de uitgaven en de juistheid van de financiële verslaglegging daar plaatsvindt waar de uitgaven worden gedaan. Dit betekent dat de uitvoeringsinstellingen en de SVB hierover verantwoording afleggen.

De uitvoeringsinstelling en de SVB leggen jaarlijks na afloop van een boekjaar aan het CTSV verantwoording af over de (primaire) uitvoering van de sociale zekerheidswetten. Zij doen dit door middel van een afzonderlijke, naar wet verbijzonderde, verantwoordingsrapportage die is voorzien van een verklaring van rechtmatigheid door het bestuur van de uitvoeringsinstelling, dan wel de SVB.

Het LISV legt aan het CTSV verantwoording af over de rechtmatigheid van het beheer van de fondsen en de rechtmatigheid van de eigen uitgaven en ontvangsten. Het LISV doet dit door middel van een afzonderlijke, naar fonds verbijzonderde, verantwoordingsrapportage die is voorzien van een verklaring van rechtmatigheid.

Het CTSV stelt ten slotte een geïntegreerde financiële verantwoording op, verbijzonderd naar sociale zekerheidswet. Vervolgens verzorgt het CTSV een verklaring over de rechtmatigheid per wet en op landelijk niveau. Het geheel wordt aangeboden aan de minister van SZW. Over de inning van premies op landelijk niveau op grond van de Ziekenfondswet verzorgt het CTSV een rechtmatigheidsverklaring aan de Ziekenfondsraad. Bij de opstelling van de verklaring maakt het CTSV gebruik van de verklaringen, bevindingen en onderzoeken van de controle instanties van de uitvoeringsinstellingen, het LISV, de SVb.

Belangrijk element van het Kabinetsbeleid is dat de uitvoerders van de werknemersverzekeringen, de sociale diensten en arbeidsbureaus beter gaan samenwerken. Om de samenwerking goed van de grond te tillen heeft het Kabinet een regiegroep van TICA, CBA en VNG ingesteld, de regiegroep Samenwerking Werk en Inkomen (SWI). Op basis van de adviezen van de regiegroep, zal het Kabinet in het begrotingsjaar 1997 de wijze van samenwerking tussen de drie uitvoeringsorganisaties nader invullen. De Sociale Nota, hoofdstuk 3, gaat in op de ontwikkelingen in de samenwerking en de rol die de regiegroep SWI hierbij speelt.

3.3. Geïntegreerd middelenbeheer

Tot op heden werd steeds separaat naar de diverse geldstromen van de collectieve sector gekeken (met name rijk en sociale verzekeringen), ondanks het feit dat deze stromen een nauwe relatie met elkaar hebben. Door deze partiële benadering resulteert er – bedrijfsmatig bezien – voor de collectieve sector een sub-optimale uitkomst, in het bijzonder wanneer bij een normale rentestructuur gelijktijdig sprake is van uitzettingen met een korte looptijd en leningen met een lange looptijd. Bundeling van geldstromen en middelenbeheer van diverse onderdelen van de collectieve sector (rijk, centrale kassen van de sociale fondsen, andere zelfstandige bestuursorganen) maakt efficiency-winsten mogelijk. Ten eerste kan voor de collectieve sector als geheel een structureel rentevoordeel worden behaald en is minder vermogen nodig, doordat liquiditeiten binnen de collectieve sector worden gesaldeerd. Ten tweede treden schaal- en concentratievoordelen op doordat gelijksoortige activiteiten, die thans bij het rijk, de sociale fondsen en andere zelfstandige bestuursorganen apart worden verricht, worden geconcentreerd bij de schatkist.

De regering wil daarom dat de volksverzekeringsfondsen en de werknemersverzekeringsfondsen een rekening-courant-verhouding met het rijk aangaan, en zal tevens nagaan welke andere zelfstandige bestuursorganen daarvoor in aanmerking komen. Van belang is, dat de beheerders van genoemde fondsen zelf de volledige beschikkingsmacht over de liquide middelen behouden en evenmin wijziging wordt aangebracht in hun verantwoordingsverplichting. De regering zal daarom in goed overleg met de betrokken besturen nagaan hoe langs deze weg de rationalisering van het middelenbeheer in de collectieve sector tot stand kan worden gebracht.

3.4. Nieuwe arbeidsongeschiktheidsregeling BIA

Om de gevolgen van de strengere WAO-herkeuringen voor oudere werknemers te beperken is op 21 februari 1996 de *Tijdelijk Wet Beperking Inkomensgevolgen Arbeidsongeschiktheidscriteria* (BIA) in werking getreden. Deze wet werkt terug tot en met 1 januari 1996.

Door de herbeoordeling volgens het nieuwe arbeidsongeschiktheids-criterium (dat geldt sinds 1 augustus 1993) zal een deel van de arbeidsongeschikten de uitkering geheel of gedeeltelijk verliezen (of reeds hebben verloren). In de Wet Bia krijgen een aantal groepen, nadat de maximumduur van hun AAW/WAO-uitkering is verstreken, een vervolguitkering op grond van de WW. Het gaat hier meestal om mensen tussen 45 en 50 jaar die recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering hadden op het moment van de herbeoordeling.

Voorts zullen personen die op 31 december 1986 (de peildatum in het kader van de stelselherziening 1987) 35 jaar of ouder waren en toen reeds

recht hadden op een AAW/WAO-uitkering en deze op het moment van herbeoordeling ontvingen, dankzij de Bia onmiddellijk in aanmerking komen voor een Bia-uitkering.

Ook personen die op 1 augustus 1993 vijftig jaar of ouder waren, en voor wie dus niet het nieuwe arbeidsongeschiktheids criterium gaat gelden, vallen onder de regeling. Indien zij bij een herbeoordeling vanaf die datum de arbeidsongeschiktheidsuitkering (gedeeltelijk) verliezen, krijgen zij na het verstrijken van de maximumduur van de VVW recht op uitkering op grond van deze regeling.

Deze uitkering wordt niet aan een maximumduur gebonden, waardoor deze doorloopt tot de eerste dag van de maand waarin de betrokkene 65 jaar wordt.

De volgens de BIA te betalen uitkeringen en de kosten van de uitvoering van die wet worden ten laste gebracht van het Toeslagenfonds. Het Rijk voorziet het Toeslagenfonds van de nodige middelen.

4. BIJSTAND EN VOORZIENINGEN

4.1. Bijstandsbeleid in 1997

Op 1 januari 1996 is de *nieuwe Algemene bijstandswet* (nAbw) in werking getreden. De belangrijkste verandering in deze wet is de nieuwe normensystematiek. De nAbw kent nog maar drie landelijke basisnormen: 50 procent van het nettominimumloon voor alleenstaanden; 70 procent voor alleenstaande ouders; 100 procent voor gehuwden en samenwonenden. De gemeente kan de normen voor alleenstaanden en alleenstaande ouders aanvullen met een toeslag. Daarvoor moet elke gemeente een eigen toeslagenbeleid ontwikkelen, dat moet worden neergelegd in een verordening. Behalve de zorg voor een juiste – rechtmatig verstrekte – uitkering, heeft de nieuwe Bijstandswet tot doel de instroom te beperken en de uitstroom te vergroten.

Met de invoering van de nAbw is de vernieuwing van de bijstand nog niet afgerond.

In de eerste plaats is bijzondere aandacht nodig voor de wijze van financiering van de bijstand. Deze financiering moet beter aansluiten bij de nieuwe verdeling van verantwoordelijkheden en bij de doelstellingen van uitstroombevordering en fraudebestrijding. Gemeenten moeten een groter financieel belang krijgen bij een goede uitvoering van de bijstand. Ten slotte is voor het verbeteren van het financieel beheer van gemeenten extra aandacht nodig voor het debiteurenbeleid.

In de tweede plaats is uiteraard blijvende aandacht nodig voor uitstroombevordering en terugdringing van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bijstand. Vooral de verbetering van de gegevensuitwisseling speelt hierbij een rol.

Behalve uitstroombevordering, fraudebestrijding en verbetering van de financieringssystematiek, vereist een aantal andere onderdelen van het bijstandsbeleid bijzondere aandacht in 1997. Dit zijn onder meer: de inkomensvoorziening voor kunstenaars, het beleid voor zelfstandigen, de experimenten met inzet en behoud van uitkering, de kinderopvang, de aanpassingen in de gehandicaptenvoorzieningen.

De rol van de bijstand in de vernieuwing van de uitvoering van sociale zekerheid en arbeidsbemiddeling staat beschreven in de Sociale Nota. Ook de armoedebestrijding komt in deze nota uitgebreid aan bod.

4.2. Verbetering financieringssysteem bijstand

Op dit moment kunnen gemeenten 90 procent van de uitkeringslasten bij het Rijk declareren. De overige 10 procent financieren zij uit eigen middelen. Een dergelijke financiële verhouding is niet in overeenstemming met de nieuwe verdeling van verantwoordelijkheden voor de bijstand. In de *Invoeringswet Herinrichting Abw* is daarom bepaald dat gemeenten vanaf 1999 de door hen verstrekte toeslagen uit eigen middelen moeten financieren. Het toeslagenbudget zal daarvoor geheel naar gemeenten worden overgeheveld. Tot 1999 kunnen gemeenten zowel 90 procent van de basisnormen als 90 procent van de verstrekte toeslagen bij het Rijk declareren. Deze overgangsbepaling berust op de afspraak in het bijstandsakkoord, dat gemeenten drie jaar de tijd krijgen om ervaring op te doen met de nieuwe normensystematiek en het verlenen van toeslagen.

De (wijze van) overheveling van het toeslagenbudget naar gemeenten krijgt dit begrotingsjaar bijzondere aandacht. Daarbij zullen de adviezen van de heroverwegingswerkgroep «Financieringssysteem algemene bijstandswet» een belangrijke rol spelen. Deze werkgroep heeft als taakopdracht om aanpassingsmogelijkheden van de Abw in kaart te brengen die kunnen leiden tot een vergroting van de budgettaire- en bestuurlijke beheersbaarheid, alsmede een doelmatiger uitvoeringsproces. Daaronder valt mede een onderzoek naar de mogelijkheden tot een vergroting van het belang dat gemeenten hebben bij het beheersen van het uitvoeringsproces.

4.3. Debiteurenbeleid

Het aantal vorderingen van gemeenten op derden (cliënten, ex-cliënten en onderhoudsplichtigen waarop de bijstandsuitkering wordt verhaald) vertoont de laatste jaren een opgaande lijn als gevolg van de verplichting tot terugvordering en verhaal van bijstand door de gemeenten en de intensivering van het handhavingsbeleid, zoals bijvoorbeeld de verwerking van belastingsignalen. Het debiteurenbestand van gemeenten bestaat voor het grootste deel uit fraudeschulden. Deze ontwikkeling kan niet op zijn beloop worden gelaten.

Het kabinet heeft daarom het initiatief genomen om, samen met de gemeenten, te komen tot verruiming van het gemeentelijk incassobeleid en verbetering van de debiteurenadministratie. Ook kunnen gemeenten financieel worden geprikkeld tot een snellere inning van vorderingen. Dit gebeurt uiteraard in overleg met gemeenten. Veel is immers afhankelijk van de vormgeving van het uitvoeringsproces en de prioriteitsstelling binnen het gemeentelijk uitvoeringsbeleid.

Voorts vergemakkelijkt de *Wet Boeten, Maatregelen, Terug- en Invordering Sociale Zekerheid*¹ de terugvordering. Deze wet treedt voor gemeenten op 1 januari 1997 in werking. De terugvorderingsprocedure wordt hiermee op een aantal punten ingrijpend gewijzigd. Zo wordt aan een terugvorderingsbesluit van het college van Burgemeester en Wethouders een executoriale titel verleend, waardoor gemeenten op eenvoudige wijze tot incasso kunnen over gaan.

4.4. Uitstroombevordering

Uitstroombevordering is een wezenlijk onderdeel van de nAbw. Het is nog te vroeg om de effecten van de nieuwe wet op het bijstandsvolume, en dus op de bijstandsuitgaven, te kunnen meten. Gemeenten zijn volop bezig om – op grond van de nieuwe wet – het bestaande cliëntenbestand door te nemen en zogeheten trajectplannen op te stellen. Gemeenten

¹ Wet van 25 april 1996, Stb. 248.

proberen daarnaast de uitstroom te verbeteren door samen te werken met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en met de uitvoeringsinstellingen (zie hiervoor de Sociale Nota 1997).

Om het gemeentelijk activerings- en uitstroombesluit gestructureerd vorm te geven, stellen gemeenten uitstroombesluiten op. Daarin wordt ook aangegeven hoe zij samenwerken met Arbeidsvoorziening. Het gaat hierbij om het tot stand brengen van een op de lokale maat toegesneden aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met de eigen gemeentelijke problematiek en de kenmerken van het eigen klantenbestand. Het beleidsplan moet door de gemeenteraad worden vastgesteld. Daarmee wordt de lokale politiek expliciet aangesproken op de keuzes met betrekking tot het activeringsbeleid.

4.5. Gegevensverificatie: Inlichtingenbureau

Belangrijke doelstelling van de nAbw is dat gemeenten de «toegang tot de bijstand» streng bewaken. Daartoe moeten zij de gegevens van de klanten grondig verifiëren. Op grond van de nieuwe wet zijn de mogelijkheden voor sociale diensten om gegevens in te winnen verruimd.

Voor gegevensverificatie en fraudebestrijding is het noodzakelijk dat gemeenten klantgegevens op juistheid kunnen controleren bij andere instanties, zoals de bevolkingsadministratie, de Belastingdienst, de uitvoeringsinstellingen en de studiefinanciering. Door de grote hoeveelheid te controleren data, is geautomatiseerde verwerking nodig. Om die reden is een standaardisatie van het berichtenverkeer dringend gewenst.

Om het gegevensverkeer te faciliteren hebben de VNG en het ministerie van SZW vergevorderde plannen ontwikkeld om een zogeheten Inlichtingenbureau in het leven te roepen, dat landelijk zal gaan opereren. In juni 1996 is in een bestuurlijk overleg met de VNG overeenstemming bereikt over de opzet van het bureau, dat onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten zal ressorteren, waarna de voorbereidingen van start zijn gegaan. Gemeenten kunnen gegevens van cliënten doorsturen naar het Inlichtingenbureau dat ze vergelijkt met de geregistreerde gegevens van andere instanties waarmee gemeenten op grond van artikel 122 nAbw gegevens mogen uitwisselen. De gemeenten ontvangen vervolgens binnen korte tijd bericht van het Inlichtingenbureau of de gegevens overeenstemmen. Voor gemeenten betekent dit zowel een verbetering als een sterke vereenvoudiging en versnelling van de gegevensuitwisseling.

Over het beheer van het Inlichtingenbureau en de financiering daarvan moeten nog nadere afspraken worden gemaakt met de VNG.

4.6. Zelfstandigen

In 1996 wordt de bijstandverlening aan zelfstandigen geëvalueerd.

Bij de verhoging van het starterskrediet van 25 000 gulden naar 40 000 gulden in 1991 is deze evaluatie aan de Tweede Kamer toegezegd. De evaluatie bevat een kwantitatief onderzoek naar de effectiviteit van deze vorm van bijstandsverlening. Daarnaast richt de evaluatie zich op beleidsmatige aspecten. Centraal staat daarbij op welke manier de uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar zelfstandig ondernemerschap bevorderd kan worden. Daarnaast worden de andere vormen van bijstandsverlening geëvalueerd: aan in financiële moeilijkheden verkerende maar wel levensvatbare bedrijven en aan oudere zelfstandigen of zelfstandigen die willen stoppen met werken. De evaluatie wordt betrokken bij het zelfstandigenbeleid van het ministerie. Ook wordt aandacht besteed aan de uitvoeringsproblemen rond bijstand aan zelfstandigen.

In de nota *Werk door ondernemen*¹ zijn drie proefprojecten aangekondigd waarin met de wijze van advisering en begeleiding van ondernemende werkzoekenden zal worden geëxperimenteerd. Deze projecten

¹ Kamerstukken II, 1994/95, 24 243, nr. 1.

zullen in 1996 van start gaan. Zowel uit de evaluatie als uit de proefprojecten moeten aanbevelingen komen om de bijstandsverlening aan zelfstandigen te verbeteren. Deze zullen zo nodig en mogelijk in 1997 worden verwerkt in een aanpassing van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen.

4.7. Wet inkomensvoorziening kunstenaars

Het Kabinet beoogt per 1 januari 1997 een aparte inkomensvoorziening voor kunstenaars in te voeren, de *Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars* (WIK). Deze wet biedt kunstenaars de mogelijkheid gedurende maximaal vier jaar een rendabele beroepspraktijk op te bouwen. Als zij voor deze regeling kiezen, kunnen zij een uitkering voor levensonderhoud krijgen ter hoogte van 60 procent van de bijstandsnorm die op hen van toepassing is. Deze uitkering kunnen zij aanvullen met bijverdiensten tot 115 procent van de bijstandsuitkering, waarbij ze een forfaitair vastgesteld bedrag aan beroepskosten mogen aftrekken. Het opbouwen van de beroepspraktijk wordt onder meer mogelijk gemaakt doordat de kunstenaar niet verplicht is ieder passend werk te aanvaarden, zoals bij de bijstand gebruikelijk is.

Degene voor wie de regeling niet voldoende is om op eigen kracht een beroepspraktijk op te bouwen, kan gebruik maken van reeds bestaande mogelijkheden op het gebied van scholing, individuele trajectbegeleiding, arbeidsbemiddeling en werkervaringsplekken. Daarnaast ontwikkelt het ministerie van OC&W een beleid gericht op het verruimen van de (arbeids)markt voor kunstenaars en op de individuele begeleiding van kunstenaars naar een zelfstandige beroepspraktijk.

Indien kunstenaars geen gebruik maken van de WIK, maar een beroep doen op de Abw, dan gelden voor hen – net als voor iedere bijstandsgerechtigde – de arbeidsverplichtingen van de Abw. Een evaluatie van de WIK zal ongeveer vier jaar na inwerkingtreding van de wet gereed zijn.

4.8. Gehandicaptenvoorzieningen

Sinds 1994 zijn gemeenten verplicht om op basis van de *Wet Voorzieningen Gehandicapten* (WVG), woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen te verlenen aan gehandicapte inwoners. De WVG is onderdeel van een herstructurering van het voorzieningenstelsel. De directe aanleiding hiervan was dat gehandicapten van 65 jaar en ouder recht moesten krijgen op voorzieningen die voorheen op grond van de *Algemene Arbeidsongeschiktheidswet* (AAW) werden verstrekt aan gehandicapten onder de 65 jaar.

De WVG is gedecentraliseerd en biedt gemeenten mogelijkheden maatwerk te leveren. De op te openende financiering van de AAW is vervangen door een meerjarig vastgestelde toevoeging aan het Gemeentefonds. Deze loopt op van 771 miljoen gulden in 1994 tot circa 1,2 miljard gulden vanaf 1997.

De WVG wordt drie keer geëvalueerd: na één, drie en zes jaar. Uit de eerste evaluatie bleek een aanzienlijke onderbesteding van het WVG-budget in 1994. Op basis van het Kabinetsstandpunt Evaluatie WVG¹ is de eigenbijdrageregeling aangepast ten gunste van de gehandicapten. De mogelijkheden van gemeenten tot het vragen van eigen bijdragen zijn beperkt; slechts als een gehandicapte inwoner een inkomen heeft boven anderhalf maal de bijstandsnormering, kan de gemeente een beperkte eigen bijdrage vragen. Deze mag de zogeheten WVG-draagkracht van de gehandicapte niet overschrijden.

Per 1 januari 1996 is de doelgroep van de WVG uitgebreid met bewoners van AWBZ-instellingen die op grond van de «Regeling sociaal vervoer AWBZ-instellingen» recht hebben gekregen op WVG-vervoersvoorzieningen. Hiervoor heeft het ministerie een tijdelijke

¹ Kamerstukken II, 1995/96, 24 170, nr. 5.

bijdrageregeling ontworpen, die middelen verschafft aan gemeenten die één of meer AWBZ-instellingen binnen hun grenzen hebben. Een deel van de kosten wordt gefinancierd door in 1997 eenmalig een bedrag van 30,8 miljoen gulden te lichten uit het Gemeentefonds.

De tweede WVG-evaluatie moet uitwijzen of na 1997 overheveling van de benodigde middelen voor de *Regeling sociaal vervoer AWBZ-instellingen* naar het Gemeentefonds mogelijk is. In het najaar 1997 wordt de tweede evaluatie naar de Tweede Kamer gestuurd.

5. ONTWIKKELINGEN IN HET EERSTE- EN TWEDELIJNS-TOEZICHT

5.1. Inleiding

Na de herinrichting van het ministerie van SZW per 1 januari 1995 is er – naast de functies beleid en uitvoering – een zelfstandige toezichtfunctie gecreëerd met eigen organisatorische eenheden: de Arbeidsinspectie en de directie Toezicht.

Het eerstelijns-toezicht wordt uitgeoefend door de Arbeidsinspectie. Dit type toezicht richt zich direct op arbeidsorganisaties, en heeft drie kernfuncties:

- de controle op de toepassing van de wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden, arbeidsverhoudingen en arbeidsmarkt;
- het gericht volgen en in beeld brengen van de uitvoering van beleid;
- het signaleren, op basis van deze gegevens over de uitvoering, van onduidelijkheden of onvolkomenheden in het beleid en de regelgeving.

Het tweedelijns-toezicht wordt uitgevoerd door de directie Toezicht. Het gaat om de volgende taken:

- het vergaren van toezichtinformatie;
- het toetsen van toezichtinformatie aan normen;
- als een negatief oordeel aan de uitvoerder te wijten is, maatregelen nemen om herhaling te voorkomen; als het negatieve oordeel aan de wet- en regelgeving ligt, een signaal afgeven aan de verantwoordelijke voor het beleid;
- het vaststellen of maatregelen het beoogde effect hebben gehad.

Dit toezicht richt zich op de (zelfstandige) bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van wet- en regelgeving. Voorbeelden hiervan zijn het toezicht op de door de gemeenten in medebewind uitgevoerde wetgeving (zoals de *Algemene Bijstandswet*), het toezicht op de Arbeidsvoorzieningsorganisatie (arbvwet) en het toezicht op het College voor toezicht sociale verzekeringen (CTSV).

Hierna wordt op de ontwikkeling van zowel het eerste- als tweedelijns-toezicht ingegaan.

5.2. Eerstelijns-toezicht (Arbeidsinspectie)

Toezicht op arbeidsomstandigheden

De laatste jaren zijn belangrijke veranderingen doorgevoerd in de arbeidsomstandigheden- en ziektewetgeving. Zo zijn werkgevers verplicht een risico-inventarisatie en -evaluatie op te stellen en moeten ze zich aansluiten bij een gecertificeerde arbodienst. Met de forse veranderingen in de ziektewetgeving worden werkgevers nadrukkelijker geconfronteerd met hun eigen arbeidsomstandighedenbeleid. Voor de Arbeidsinspectie biedt dit de mogelijkheid effectiever te opereren en zich te concentreren op misstanden.

Indicatoren voor de Arbeidsinspectie voor een voldoende niveau van arbeidsomstandigheden zijn:

- relatief lage ongevallencijfers;
- relatief laag ziekteverzuim;
- relatief lage WAO-toetreding;
- geringe arboproblematiek;
- aansluiting bij een gecertificeerde arbodienst;
- het ontbreken van signalen (bijvoorbeeld klachten) die op misstanden wijzen.

Als bedrijven op grond van deze indicatoren goed scoren, volstaat de Inspectiedienst met beperkte steekproeven per branche en bij bedrijven met inspecties in de vorm van een *quick scan*. In alle branches blijft de Arbeidsinspectie haar signaleringsfunctie uitoefenen.

Vanaf 1996 is de Arbomonitor gestart, waarbij de situatie die door inspecteurs in de bedrijven wordt aangetroffen op het gebied van arbeidsomstandigheden meer systematisch in kaart wordt gebracht.

De criteria voor het starten van een onderzoek naar klachten-, ongevallen- of beroepsziekten worden waar nodig verruimd, zeker in de sectoren waar de inspectie zich beperkt tot *quick scans*. Op die wijze krijgt het ministerie immers indicaties over de werking van het arbozorgsysteem.

De Arbeidsinspectie voert de aandacht voor risicogroepen op. Hierbij moet gedacht worden aan:

- bedrijven met bijzondere beroepsrisico's;
- nieuwe arbeidssituaties (thuiswerk; uitbesteding en onderaanneming, kinderarbeid en uitzendarbeid);
- knoeiende bedrijven en sectoren met misstanden en slechte arbeidsomstandigheden.

Toezicht op arbeidsmarkt

De preventie van illegaal werk geschiedt branchegewijs: in vooraf geselecteerde branches is naleving van de *Wet Arbeid Vreemdelingen* (WAV) een vast punt van aandacht voor alle inspecteurs. Deze preventieve aanpak levert informatie op voor de eigen opsporingsambtenaren en geeft inzicht in het voorkómen van illegale tewerkstelling.

Toezicht op arbeidsverhoudingen

Gedetailleerde regelgeving belemmert zelfwerkzaamheid in bedrijven en maakt het leveren van maatwerk moeizamer. De regelgeving binnen het departement beoogt dan ook vooral kaders te scheppen. Op het terrein van de arbeidsverhoudingen is die lijn al eerder ingezet, en met de inwerkingtreding van de *Arbeidstijdenwet* nog versterkt. Sociale partners hebben de ruimte gekregen om binnen de kaders van de wet eigen afspraken te maken.

Voor de Arbeidsinspectie betekent dit dat vergunningsverlening, ook vanuit de *Rijtijdenwet*, een minder prominente plaats inneemt en dat handhaving pas aan de orde is als de kaders worden overschreden.

De Arbeidsinspectie informeert de minister en de beleidsafdelingen van het ministerie over haar bevindingen in bedrijven en instellingen. Dat kan onder andere betrekking hebben op de effectiviteit van de wetgeving en op knelpunten in de uitvoering, alsmede andersoortige afspraken (bijv. met sociale partners). De bevindingen van de Arbeidsinspectie leiden tot informatieproducten, die door de beleidsafdelingen en de bewindslieden worden gebruikt in de beleidsontwikkeling. Belangrijke momenten zijn ook in 1997 weer het voorjaarsoverleg en het najaarsoverleg, waarbij

nagegaan wordt in hoeverre uitvoering is gegeven aan eerder gemaakte afspraken. Het monitorprogramma voor 1997 zal eind 1996 worden vastgesteld.

Opsporingsmethoden Arbeidsinspectie

De opsporingsbevoegdheden van de Arbeidsinspectie volgen uit de *Arbowet*, de *Wet Arbeid Vreemdelingen*, de *Arbeidsvoorzieningswet*, de *Arbeidstijdenwet* en de *Wet Economische Delicten*. Het gaat onder meer om het verhoren van getuigen en verdachten, de inbeslagname van zaken die tot bewijs kunnen dienen, het binnentreden in bedrijfsruimten en het vaststellen van de identiteit van getuigen en verdachten. Deze door de Arbeidsinspectie gehanteerde opsporingsmethoden voor het opmaken van een procesverbaal, die uitsluitend plaatsvinden onder regie van het Openbaar Ministerie, zijn in de rapportage van de Enquêtecommissie Opsporingsmethoden niet ter discussie gesteld. Wel wordt naar aanleiding van het commissierapport onder leiding van het ministerie van Justitie de afstemming van het functioneren van diverse Bijzondere Opsporingsdiensten, waaronder de Arbeidsinspectie, gezien.

In een aantal gevallen maakt de Arbeidsinspectie ook gebruik van bevoegdheden genoemd in het Wetboek van Strafvordering. Deze bevoegdheden worden uitsluitend gehanteerd bij opsporingsonderzoeken waarbij het OM het voortouw heeft, zoals die van de Regionale Interdisciplinaire Fraudeteams (RIF's) in de vier grote steden.

De Arbeidsinspectie continueert de samenwerking met andere diensten zoals de FIOD, de Belastingdienst, uitvoeringsinstellingen en politie. Vooral bij de fraudeopsporing is dit belangrijk, omdat er vaak een samenloop van overtredingen is: van de Vreemdelingenwet, sociale verzekeringswetten, de Belastingwet. Bovendien doet het criminele circuit bij sommige bedrijven zijn intrede. Een goede gegevensuitwisseling is uiteraard cruciaal. Als eerste stap is met bedrijfsverenigingen en belastingdienst een convenant gesloten om tot een adequate uitwisseling van gegevens te komen.

De inzet en doeltreffendheid van de Arbeidsinspectie wordt voor een belangrijk deel bepaald door de samenwerking met Openbaar Ministerie en politie. Hun prioriteitsstelling bepaalt grotendeels de mogelijkheden voor optreden.

Kwaliteit van de bedrijfsvoering

Een optimalisering van het functioneren van de Arbeidsinspectie vraagt om een goede bedrijfsvoering. Door middel van integrale kwaliteitszorg wordt de komende jaren extra aandacht besteed aan het beheer.

Kernbegrippen zijn hier:

- sturing op output;
- klantgerichtheid;
- kwaliteitsborging.

De besturingsfilosofie van het departement gaat uit van «sturen op afstand en op hoofdlijnen». Dit betekent dat het accent wordt verlegd van sturing op input naar sturing op output (prestaties tegen bepaalde kosten). Om de efficiëncy te verbeteren wordt ook gestuurd op de verhouding tussen input en output (kosten per eenheid product). De Arbeidsinspectie zal in 1997 proefdraaien met outputsturing. Dat betekent dat soorten producten goed worden afgebakend, de bijdrage van die producten aan de doelen van het departement worden gemeten (prestatie-indicatoren) en de kosten per eenheid product worden bepaald.

In de Memorie van Toelichting op de begroting 1998 zullen de eerste resultaten hiervan worden gepresenteerd.

De Arbeidsinspectie wil een dienst zijn die klantgericht opereert. Alle klantcontacten zijn geïnventariseerd, en vanaf 1997 zal de tevredenheid van de klant worden gemeten. De resultaten hiervan zullen eveneens bij de volgende rijksbegroting worden gepresenteerd.

5.3. Tweedelijns-toezicht (Toezicht)

Ontwikkelingen

Over de in het kader van toezicht in 1995 verrichte activiteiten is verslag gedaan in bijlage 15.

Het tweedelijns-toezicht vindt plaats in een veld dat volop aan verandering onderhevig is. Belangrijke ontwikkelingen zijn, naast de per 1 januari 1996 in werking getreden nieuwe *Algemene Bijstandswet*, de nieuwe *Arbeidsvoorzieningswet* en de nieuwe *Organisatiewet Sociale Verzekeringen*, die naar verwachting per 1 januari 1997 van kracht worden.

Parallel hieraan zijn ontwikkelingen gaande die moeten leiden tot een betere samenwerking in de regio tussen de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, de gemeenten en de sociale-verzekeringsorganen. In het SWI-project wordt in 1996 verder gewerkt aan de uitbouw en verdieping van de samenwerking tussen deze bestuursorganen.

De gewijzigde en nog te wijzigen wet- en regelgeving en het ontstaan van samenwerkingsverbanden zullen van invloed zijn op de wijze waarop in 1997 het toezicht gestalte krijgt. Bij het inrichten van het toezicht zal aandacht worden besteed aan:

- de toezichtbaarheid van de nieuwe wet- en regelgeving, teneinde vooraf te beoordelen of efficiënt en effectief toezicht op de uitvoering mogelijk is;
- aspecten van doelmatigheid en doeltreffendheid, naast het rechtmatigheidsaspect. Bij doelmatigheidstoetsing speelt met name de operationalisering van open normen. Zowel onderzoek naar onderdelen van de onder toezicht staande organisaties, als algemeen onderzoek naar de wijze van toetsing van open normen, staan op het programma;
- het verder in de praktijk brengen van het concept van getrappt toezicht. In 1996 zijn de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van normen voor dit toezicht. Het gaat onder meer om de eisen aan verantwoordingsinformatie, begrotingen, jaarplannen en jaarverslagen die de onder toezicht staande organisaties leveren. Die normen zullen in 1997 worden ingevoerd en waar nodig worden aangepast aan de praktijk;
- de wijze waarop de uitvoering zal worden getoetst. Deze toetsing zal een verantwoorde mix moeten zijn van inhoudelijke toetsen (aan de hand van wettelijke normen), systeemtoetsen (op processen) en outputtoetsen (aan de hand van verantwoordingsinformatie).

Bij de vormgeving van dit alles spelen zaken als zelfsturing door bestuursorganen, kwaliteitszorgsystemen bij bestuursorganen, *single audit* en *single information* een grote rol. Een belangrijke voorwaarde is dat de ministeriële verantwoordelijkheid gewaarborgd blijft.

Daarom moeten normen, indicatoren en methodieken ontwikkeld worden voor risicoanalyse, *single audit*, doelmatigheid en doeltreffendheid, kwaliteitszorgsystemen, zelfsturing en onderzoek. Tevens zal aandacht besteed worden aan toezicht op processen die over verschillende actoren lopen, zoals uitstroombesluit in de sociale zekerheidssector en de samenwerking tussen gemeenten en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie.

De eerste aanzetten daartoe zijn in 1996 gedaan. Gezien de veelheid aan onderwerpen is afronding van het hoofdkader van beleid in 1997 niet voorzien. Een adequate vormgeving van het tweedelijnstoezicht vergt tijd en is bovendien een zaak van permanent onderhoud.

Toezicht op gemeenten

In het toezicht op de wet- en regelgeving ligt in 1997 het accent op twee sporen. Ten eerste zal intensief onderzoek plaatsvinden naar de actuele stand van zaken in de uitvoering van regelgeving. Ten tweede zal het onderzoek naar de rechtmatigheid van de uitvoering – inclusief het financiële facet – efficiënter en effectiever worden ingericht.

In de onderzoeken naar de actuele uitvoering, ligt de nadruk op de ontwikkelingen in de uitvoering van de nieuwe *Algemene Bijstandswet*. Een helder en actueel beeld van de uitvoering in afzonderlijke gemeenten draagt bij aan een goed *landelijk* beeld. Bovendien geven de onderzoeken gemeenten de gelegenheid tijdig kennis te nemen van eventuele tekortkomingen in hun uitvoering, zodat ze eerder dan voorheen kunnen bijsturen.

Voor het rechtmatigheidsonderzoek worden de nu ontwikkelde systemen van risicoanalyse van de uitvoering en kengetallen verder geoperationaliseerd. Hierdoor zal het toezicht gericht op vooraf aangewezen risico's voor de wetshandhaving in de uitvoering kunnen toetsen, en terughoudender opereren waar zich minder risico's voordoen. Daarnaast wordt de signaleringsfunctie van het toezicht gesystematiseerd, zodat relevante ontwikkelingen in de uitvoering snel in beeld komen.

Het toezicht op de arbeidsvoorzieningsorganisatie

In juni 1996 is de Tweede Kamer akkoord gegaan met de nieuwe arbvowet, die naar verwachting op 1 januari 1997 in werking zal treden. De belangrijkste wijzigingen waar het toezicht op moet inspelen:

- * de nieuwe wet stelt naast rechtmatigheid ook eisen aan de *doelmatigheid* van de uitvoering;
- * de nieuwe wet verplicht de arbeidsvoorzieningsorganisatie een kwaliteitszorgsysteem te ontwikkelen en in te voeren;
- * de basisfinanciering van de arbvo-organisatie wordt aangevuld met vormen van prestatiefinanciering. Ook wordt inkoop door gemeenten en bedrijfsverenigingen bij de arbvo-organisatie mogelijk. Beide ontwikkelingen dwingen de arbeidsvoorziening tot ingrijpende veranderingen in de administratieve organisatie en interne controle;
- * het CBA krijgt expliciet de taak toezicht te houden op de RBA's.

SZW zal voor 1 januari 1997 een toezichtsplan opstellen, dat de inrichting van het SZW-toezicht op de arbvo-organisatie verduidelijkt. In 1997 zal naast de toetsing van de verantwoordingsinformatie van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie in ieder geval dieper worden ingegaan op de implementatie van het kwaliteitszorgsysteem, de uitvoering van het ESF en de opbouw van het toezicht voor het CBA op de RBB's.

Het toezicht van SZW op het CTSV

Het kabinet wil de op 1 januari 1995 in werking getreden nieuwe *Organisatiewet Sociale verzekeringen* (nOSV) per 1 januari 1997 vervangen (het wetsvoorstel OSV 1997). Ook voor het toezicht op de uitvoering van de sociale verzekeringen heeft dit de nodige gevolgen. Voor de operationalisering van het toezicht zijn voorts de aanbevelingen in het rapport «Heel het Radarwerk» (cie. Van Zijl) van belang. Heldere afspraken over communicatie en coördinatie tussen het ministerie en het CTSV,

afstemming van toezichtsbenaderingen en functie en inhoud van de rechtmatigheidsverklaringen zijn zaken die met voorrang aan de orde moeten komen.

In een brief van 23 april 1996 aan de Tweede Kamer heeft het kabinet een aantal nadere overwegingen gegeven ten aanzien van de vormgeving van toezicht op de sociale verzekeringen. Op hoofdlijnen is het beleid als volgt ingericht:

- * het toezicht op de sociale verzekeringen blijft in handen van een onafhankelijk toezichtorgaan: het College van toezicht sociale verzekeringen (CTSV);
- * het CTSV heeft tot taak de rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitvoering te controleren en waar nodig corrigerende maatregelen te treffen (corrigerend toezicht);
- * de minister van SZW houdt toezicht op het CTSV;
- * de verantwoordingslijn tussen CTSV en minister van SZW wordt verhelderd;
- * de algemene bevoegdheid van het CTSV om vast te stellen welke besluiten van uitvoeringsorganisaties ter goedkeuring aan het CTSV moeten worden voorgelegd en welke ter kennis van het CTSV moeten worden gebracht, gaat over naar de minister;
- * de regelgevende bevoegdheid van het CTSV wordt beperkt tot het stellen van die regels die noodzakelijk zijn voor het adequaat kunnen uitoefenen van toezicht;
- * de informatietaak van het CTSV gaat over naar het LISV (werknemersverzekeringen) en de Sociale Verzekeringsbank (volksverzekeringen). Deze visie is nader uitgewerkt in het wetsvoorstel OSV 1997.

In de loop van 1997 wordt een toezichtsplan, dat het toezicht vanuit SZW op het CTSV uitwerkt, opgesteld. Naast toetsing van de reguliere verantwoordingsproducten zal in het bijzonder gekeken worden naar:

- de wijze waarop het CTSV toeziet op de invoering van de OSV 1997 door de betrokken organisaties;
- de wijze waarop het CTSV de eigen organisatie inricht op het nieuw vorm gegeven wettelijke takenpakket.

Het toezicht van SZW op keurende instanties op het gebied van arbeidsomstandigheden

De minister van SZW houdt toezicht op door hem aangewezen keurende instanties op het gebied van arbeidsomstandigheden. Het betreft hier in de meeste gevallen privaatrechtelijke instellingen, die voor de uitvoering van de desbetreffende taak de status van Zelfstandig Bestuurs Orgaan (ZBO) hebben gekregen.

In 1996 is een toezichtplan gemaakt dat het kader aangeeft voor het toezicht op de instanties die door de minister zijn aangewezen om de in de EU-richtlijnen geregelde keuring of certificatie uit te voeren (de *notified bodies*).

6. INTERNATIONALE ZAKEN

6.1. Inleiding

Nederland is in de eerste helft van 1997 voorzitter van de Europese Unie. In de Sociale Nota wordt ingegaan op de inhoudelijke accenten, de agenda en de te organiseren Informele Sociale Raad en thema-conferenties. Hierna worden enkele concrete internationale aspecten op het SZW-terrein besproken, die òf voortvloeien uit toezeggingen aan de Tweede Kamer òf financiële raakvlakken hebben.

6.2. Internationale Arbeidsorganisatie

Tijdens de Internationale Arbeidsconferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), die in juni 1997 zal plaatsvinden, zijn de te behandelen onderwerpen: commerciële arbeidsbemiddeling, contractarbeid en werkgelegenheid in het midden- en kleinbedrijf.

Het Nederlandse beleid terzake is gebaseerd op de uitgangspunten, zoals aangegeven in de brief d.d. 8 mei 1995¹. Zoals gebruikelijk zal tijdens de conferentie EU-beraad over deze onderwerpen plaatsvinden met als doel tot eensluidende EU-standpunten te komen. In verband met het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie zal Nederland tijdens de conferentie van 1997 dit overleg voorzitten.

Mede naar aanleiding van de sociale top van Kopenhagen is de discussie over een stringenter naleving van fundamentele arbeidsnormen (inclusief een verbod op kinderarbeid) in IAO-verband weer hoog op de agenda komen te staan. Kinderarbeid is één van de hoofdthema's van de Internationale Arbeidsconferenties van juni 1998 en juni 1999. Doel van deze conferenties is de totstandkoming van een nieuw verdrag gericht op een verbod van de meest uitbuitende vormen van kinderarbeid.

Verder organiseert het Ministerie van SZW, in samenwerking met het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking en de IAO, van 25 tot 28 februari 1997 een internationale conferentie over kinderarbeid. De voorlopige titel van de conferentie is «Combatting child exploitation; a global challenge». Doel van de conferentie is een impuls te geven aan de mondiale discussie over maatregelen tegen uitbuitende vormen van kinderarbeid.

6.3. Raad van Europa

Begin 1996 heeft het Comité van Ministers van de Raad van Europa het zogenaamde *Collectieve Klachtenprotocol* en de herziening van het *Europees Sociaal Handvest* (ESH) vastgesteld. Het *Collectieve klachtenprotocol* is een aanvullend protocol bij het ESH, dat voor bepaalde groepen – zoals werkgevers- en werknemersorganisaties en bepaalde (andere) belangenverenigingen – de mogelijkheid creëert om bij de Raad van Europa een klacht in te dienen wegens ontoereikende toepassing van het ESH. Momenteel worden de bekrachtigingsmogelijkheden voor Nederland onderzocht, waarna het ratificatietraject kan worden gestart.

Aanleiding voor de herziening van het ESH was het besef dat het «oude» ESH uit 1961, niet meer volledig voldeed aan de verwachtingen van deze tijd. De laatste decennia zijn er veranderende inzichten op sociaal terrein ontstaan waarmee de internationale regelgeving gelijke tred moet houden. Daardoor ontstond een groeiende behoefte aan actualisering van de ESH-bepalingen. Behalve geactualiseerd is het ESH ook uitgebreid. Zo zijn acht artikelen aan het Handvest toegevoegd, waaronder artikelen over het recht op bescherming bij ontslag en faillissement, het recht op bescherming tegen armoede en sociale uitsluiting en het recht voor werknemersvertegenwoordigers op bescherming binnen de onderneming. De lidstaten kunnen, binnen zekere grenzen, een keuze maken uit de verplichtingen die zij willen aangaan onder het herziene Handvest. Ook de Nederlandse regering zal zich over deze keuzevraag buigen.

¹ Kamerstukken II, 1994/95, 23 900 XV, nr. 44.

7. DEPARTEMENTSBEHEER

7.1. Voorlichtingsbeleid

De SZW-voorlichting draagt in 1997 overwegend een *public service*-karakter. Dat wil zeggen dat de voorlichting vooral gericht is op het bekend maken en toelichten van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving aan de verschillende groepen die ermee te maken krijgen. Een uitleg van het «waarom» van maatregelen zorgt immers voor een beter begrip en een groter draagvlak.

In bijlage 8 «De bijlage inzake voorlichting» bij deze begroting staan belangrijke voorlichtingsprojecten voor 1997 beschreven. Hierna worden enkele ontwikkelingen beschreven die (ook) voor 1997 de accenten in de SZW-voorlichting zullen bepalen.

Voorafgaand

SZW streeft in de voorlichting naar een tijdige start. Steeds vaker blijkt dat publiek en organisaties immers al behoefte hebben aan informatie nog voordat wetten en regels van kracht worden. In 1996 is SZW in verschillende fases voorafgaand met voorlichting gekomen over – onder meer – de afschaffing van de *Ziektewet*, de nieuwe *Nabestaandenwet* en over het wetsvoorstel *Premiëdifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheid* (Pemba).

Ook in het komend begrotingsjaar zal het ministerie ruim op tijd vanaf het moment van indiening van wet- of regelgeving bij het parlement een actief publiciteitsbeleid voeren, en ervoor zorgen dat het publiek al op dat moment kan beschikken over actueel informatiemateriaal. SZW verspreidt dergelijke publicaties steeds vaker zelf onder de doelgroepen (bijvoorbeeld werkgevers, ondernemingsraden, uitvoeringsorganen, gemeenten en andere intermediairs).

De voorlichtingsactiviteiten zijn erop gericht een zo volledig mogelijk beeld van het voorgenomen beleid te geven. De publieksbrochures bieden een adequaat en betrouwbaar overzicht van de feiten en de stand van zaken. Elke belangrijke stap in het traject op weg naar een wet gaat vergezeld van geactualiseerde publicaties.

Brede beleidsvisie

De wet- en regelgeving van SZW kan lang niet altijd eenvoudig van opzet zijn, gaat vaak over gevoelige onderwerpen en heeft verstrekkende gevolgen. Daarom is het noodzakelijk het publiek ook voor te lichten over het *bredere verband* waarbinnen maatregelen worden genomen: over de totale beleidsvisie en de samenhang tussen verschillende maatregelen. Dat vraagt om een heldere vertaling van de boodschap: van «macrobeleid» naar de «microbeleving» van individuele burgers.

Communicatie-netwerk

Behalve op de burger richt de SZW-voorlichting zich in veel gevallen op «uitvoerders» van wetten en regels. Eens te meer geldt hier dat een (vroeg)tijdige start van de voorlichting (als beleid nog niet is aanvaard) noodzakelijk is, en dat het waarom van een afzonderlijke maatregel moet worden toegelicht in het brede verband van de beleidsvisie.

In de communicatie met uitvoerende instanties (gemeenten, arbediensten, uitvoeringsorganen sociale zekerheid) is bovendien regelmaat vereist. Periodieke voorlichting, in schriftelijke en audiovisuele vorm, houdt de uitvoerders op de hoogte van de ontwikkeling van het beleid. Bovendien biedt het gebruik van periodieke communicatie middelen de

mogelijkheid tot uitwisseling van informatie en ervaringen tussen uitvoerenden. Op deze manier kan een communicatie-netwerk ontstaan.

Bij werkgelegenheidsinitiatieven, die meestal op gemeentelijk niveau moeten worden ingevuld, maar ook bij de uitvoering van de bijstandswet ondersteunt frequente voorlichting de persoonlijke contacten die tijdens (werk)bezoeken en informatie-bijeenkomsten worden onderhouden.

De voorlichting wil, waar mogelijk, meer betekenen dan bekendmaking en toelichting alleen: het doel is een actieve inzet van de doelgroep te stimuleren.

Doelgroepbenadering

Van oudsher draagt voorlichting door de overheid sterk het stempel van de afzender. De overheid bepaalt de inhoud en de vorm van de informatie, het moment waarop deze wordt verstrekt en de kanalen waarlangs. Dat is nu aan het veranderen. De voorlichting wordt steeds meer (mede) door de ontvanger bepaald. De belangen en behoeften van de doelgroep moeten waar mogelijk vorm en inhoud bepalen.

In 1997 zal SZW deze doelgroepbenadering in de voorlichting sterker aanzetten. De werkgevers in het (midden- en) kleinbedrijf zijn in 1997 een van de belangrijke doelgroepen. Met name voor de kleine bedrijven geldt dat zij moeilijk te bereiken zijn.

7.2. Onderzoeksbeleid

Onderzoek ondersteunt alle fasen van het beleidsproces: oriëntatie, voorbereiding, uitvoering en evaluatie. De laatste jaren streeft SZW er steeds meer naar het onderzoek «vraag-georiënteerd» te ordenen. Dat wil zeggen dat de hiërarchie van beleidsdoelen en daaraan gekoppelde onderzoeksvragen doorslaggevend zijn bij het toekennen van onderzoeksopdrachten. Concreet betekent dit, dat naast de inventarisatie van de onderzoeksbehoefte voor het reguliere werk op de verschillende beleids-terreinen van SZW, in het onderzoeksbeleid een zwaar accent zal liggen op nieuwe en belangrijke beleidsdoelen. Helder moet in beeld komen welke onderzoeksvelden voor het SZW-beleid vitaal zijn. De resultaten van onderzoek kunnen zowel de vaststelling als de uitvoering van taken ondersteunen.

Het streven, om onderzoek «vraag-georiënteerd» te ordenen, wordt langs de volgende lijnen vorm gegeven. Eerst wordt er een «kalender voor evaluatieonderzoek» ontwikkeld die voor meerdere jaren ex post evaluaties, dat zijn evaluaties na invoering van het beleid, toebedeelt aan de diverse beleidsvelden van SZW. Ten tweede: het is de bedoeling bepaalde onderzoeksterreinen voortaan als «intensiveringsgebied» aan te merken. Deze lijn wordt eind 1996 binnen het ministerie concreet uitgewerkt. In de derde plaats wordt een deel van het beschikbare onderzoeksbudget besteed aan onderzoek met een beleidsoriënterend karakter. Dit onderzoek wordt evenals het strategisch onderzoek uitgevoerd door instituten waarmee het ministerie meerjarige verbintenissen heeft. De onderzoeksbehoeften van de verschillende onderdelen van het ministerie worden jaarlijks geïnventariseerd. Op grond daarvan wordt een programma van uit te besteden onderzoeken samengesteld. Voor de toewijzing van geld hanteert SZW, behalve voor projecten in het kader van de instituutlijn, daarbij een prioriteringsinstrument.

7.3. Wetgevingsbeleid

De wetgeving op het terrein van sociale zaken en werkgelegenheid speelt een grote rol in de samenleving. Het is van belang dat de kwaliteit van deze wetgeving op een hoog niveau staat. Bij de voorbereiding van

wetgeving hanteert SZW de gebruikelijke algemene kwaliteitseisen. Daarenboven gelden er echter ook specifieke eisen die samenhangen met het bijzondere karakter van de wetgeving op SZW-terrein. Het gaat hier immers vaak om complexe stelsels van rechten en plichten, waarvan vele burgers afhankelijk zijn en die bovendien tot grootschalige uitvoeringsprocessen leiden. Er moet daarom veel aan gelegen zijn onduidelijkheden te vermijden en de ruimte voor interpretatieverschillen zo klein mogelijk te maken; uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid vragen bijzondere aandacht. Het financieel beslag van de regelingen is vaak aanzienlijk, terwijl het veld waarop de wetgeving zich richt vaak gekenmerkt wordt door een ingewikkeld samenstel van belangen en verantwoordelijkheden. Dit stelt hoge eisen aan de inrichting van financieel beheer, verantwoording en de verdeling van de bestuurlijke taken en bevoegdheden.

Ook de omvang van het wetgevingsprogramma, afgezet tegen de beschikbare tijd, stelt hoge eisen aan de inrichting van het voorbereidingsproces op het departement. Om de kwaliteit van de wetgeving verder te bevorderen ontwikkelt SZW, mede gebruik makend van soortgelijke toetsen van andere departementen, een wetgevingstoets. Deze toets is een instrument om in de ontwerpfase van wet- en regelgeving systematisch aandacht te besteden aan uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid, toezichtbaarheid en bestuurlijke soliditeit. Bij de toepassing van de wetgevingstoets zal, behalve de deskundigheid bij de verschillende onderdelen van het departement, ook de deskundigheid in «de uitvoering» optimaal moeten worden benut. Het project dat is gestart om de wetgevingstoets te ontwikkelen zal naar verwachting eind 1996 een goed toepasbaar product opleveren.

Tegen die tijd zijn waarschijnlijk ook de resultaten beschikbaar van een, in opdracht van het departement, door bureau Regioplan uitgevoerd onderzoek naar de relatie tussen de inrichting van wetgeving en het uitvoeringsproces. Dat onderzoek besteedt in het bijzonder aandacht aan de verbindende rol van het «tussenniveau» (intermediaire organisaties waarvan enigerlei sturing of invloed uitgaat), aan hun betekenis voor de kwaliteit van wetgeving en wetstoepassing. Voorts besteedt dit onderzoek aandacht aan de rol van het «tussenniveau».

7.4. Subsidiebeleid

De afgelopen jaren past SZW de prioriteringssystematiek «SAMenhang ALLOcationsmethodiek» toe op de budgetten voor Onderzoek, Automatisering en Voorlichting. Voor de vaststelling van de in 1997 te verstrekken subsidies is een vergelijkbare systematiek ook op het subsidiebudget toegepast. Om tot goede prioriteringscriteria te komen is daartoe eerst een departementaal subsidiebeleid ontwikkeld, dat criteria omvat voor prioriteitsstelling bij het verdelen van het subsidiebudget.

Het beleid (en daarmee de criteria) kunnen als volgt worden samengevat. Het doel van de te subsidiëren activiteit moet een relatie hebben met de kerntaken van SZW. Voordat het subsidieverzoek wordt gehonoreerd, moet eerst duidelijk worden of subsidieverstrekking inderdaad het meest geëigende instrument is om dat doel te bereiken. Wellicht kunnen andere instrumenten (onderzoek of voorlichting) worden ingezet. In geval van subsidiëring moeten de verhouding tussen het subsidiebedrag en de totale kosten en de mogelijkheden van eventuele co-financiering worden bekeken. Voorts is het streven om de subsidie zoveel mogelijk af te stemmen op concrete output (zowel qua bedrag als qua bestedingsvoorwaarde); subsidiëring om louter een instelling in stand te houden moet waar mogelijk worden vermeden. In beginsel worden subsidies ook alleen toegekend voor een korte periode (maximaal vier jaar) en onder de voorwaarde dat tussentijdse heroverweging mogelijk is; dit om bij de prioriteitsstelling zo flexibel mogelijk te blijven.

Naast deze – meer beleidsinhoudelijke – criteria zijn voor het subsidiebeleid ook standaard subsidievoorwaarden en beheersregels ontwikkeld, die betrekking hebben op alle SZW-subsidies (inclusief DCE-subsidies, artikel U15.02).

Tenslotte is een Kaderwet SZW-subsidies in voorbereiding, waarin de wettelijke grondslag wordt gegeven voor subsidieverstrekking. Deze grondslag wordt vereist krachtens titel 4.2. van de Algemene wet bestuursrecht, die op 1 juli 1997 in werking treedt.

7.5. Automatiseringsbeleid

In de periode 1995–1996 heeft het automatiseringsbeleid van het ministerie zich gericht op standaardisatie van de hardware en software die de medewerkers het vaakst gebruiken.

Hierdoor is het eenvoudiger geworden informatie binnen het ministerie uit te wisselen, en zijn medewerkers flexibeler inzetbaar: overal worden dezelfde apparatuur en programma's gebruikt. Eind 1996 zal de beheersorganisatie dit omvangrijke standaardisatieproces binnen het kerndepartement hebben afgerond.

In 1997 zal de aandacht zich op een aantal andere automatiseringsvraagstukken richten. Zo wordt de geautomatiseerde ondersteuning van de Arbeidsinspectie en de Rijksconsulentschappen verbeterd. Hiervoor zijn al trajecten in gang gezet. De geografisch gespreide locaties van deze onderdelen en de aard van hun werkprocessen stellen specifieke eisen aan de informatievoorziening. Het gaat vooral om de gegevensuitwisseling tussen regionale kantoren en het kerndepartement, en om de ondersteuning van de buitendienstmedewerkers; voor deze laatste worden mogelijke vormen van «telewerken» bestudeerd.

Verder is er in 1997 speciale aandacht voor de infrastructurele voorzieningen op automatiseringsgebied, zoals netwerken en centrale computervoorzieningen. Delen van deze infrastructuur komen in aanmerking voor vervanging door modernere producten die een betere prijs-prestatieverhouding hebben, en meer aansluiting geven bij de markt-trends. Tegelijkertijd wordt het beheer van de infrastructurele voorzieningen verbeterd door de introductie van formele beheersmethoden en een verdere ontwikkeling van de beheersorganisatie.

7.6. Kwaliteitszorg publieke diensten

Het feit dat het beleid van het ministerie van SZW ingrijpende consequenties voor de samenleving heeft, stelt eisen aan het voorlichtingsbeleid van het ministerie (paragraaf 1) maar vooral ook aan de omgang met burgers.

Het belang van klantgerichtheid wordt overigens niet alleen door SZW, maar rijksbreed erkend. De ministerraad heeft besloten dat elke minister in zijn begroting meldt hoe zijn ministerie met directe klantcontacten omgaat. Directe aanleiding daartoe was de aanpassing van de *Winkelsluitingswet*: de overheid mag immers niet achterblijven, als het bedrijfsleven structureel zijn dienstverlening verbetert. Voor de overheid gaat het niet alleen om verruiming van openingstijden, maar eerst en vooral om het systematisch inspelen op de wensen van burgers. In het ene geval kan dat leiden tot langere openingstijden, in een ander geval is wellicht een heel andere maatregel nodig.

Het beleid wordt niet door het ministerie zelf uitgevoerd. De contacten met klanten bestaan voor het ministerie dan ook uit brieven, bezoeken en telefoontjes. Bij de afhandeling van brieven streeft het ministerie naar een snelle en bevredigende reactie op vragen en problemen van burgers en instellingen. Er is bij de directie Bijstandszaken een aparte eenheid

opgezet die brieven van burgers beantwoordt. De Arbeidsinspectie, die vele dagelijkse contacten heeft met burgers en instellingen, ontwikkelt een integraal kwaliteitszorgsysteem, waar klantgerichtheid een onderdeel van vormt.

In de hoofdvestiging van SZW, die geopend is van 7.30 uur tot 17.30 uur, melden zich jaarlijks 32 000 bezoekers bij de receptionisten. Door navraag bij de bezoekers wordt periodiek de klantvriendelijkheid van deze functionarissen onderzocht. Om de service op peil te houden, liggen op strategische plekken in het gebouw speciale servicekaarten, waarop bezoekers suggesties en opmerkingen kwijt kunnen.

Telefonische bereikbaarheid van het ministerie is van groot belang; in 1995 werd het centrale telefoonnummer 748 800 maal gebeld. Bij dergelijke aantallen moeten bereikbaarheid en responsietijd optimaal zijn; deze worden dan ook drie tot vier keer per jaar gemeten. Uit de laatste meting bleek dat de bereikbaarheid van SZW boven het landelijk gemiddelde van de door het onderzoeksbureau geteste Nederlandse organisatie ligt, terwijl de gemiddelde responsietijd exact gelijk is daaraan.

Sinds medio 1995 wordt ook twee keer per jaar onderzoek gedaan naar de bereikbaarheid via doorkiesnummers. De bedoeling is dat die per 1 oktober 1996 ten minste gelijk is aan het landelijk gemiddelde, evenals de responsietijd.

Een speciaal project voor de kwaliteitsbewaking van de telefonische publieksinformatie door de directie Voorlichting, bibliotheek en Documentatie (VBD) is inmiddels afgerond. Niet alleen werd de telefonische bereikbaarheid van de publieksinformatie onderzocht, maar ook de inhoudelijke kwaliteit van de antwoorden die VBD gaf op door een extern bureau gestelde vragen. Om lering te trekken en de kwaliteit van de dienstverlening nog verder te verhogen, zijn de resultaten van het onderzoek teruggekoppeld naar het werkproces bij SZW.

In 1996 is ook een project opgezet om de telefonische (publieks)informatie bij SZW te verbeteren.

De doelstellingen waren:

- het verbeteren van de bereikbaarheid van het departement;
- het verkorten van de wachttijd (responsietijd) voor de mensen die bellen;
- het zo veel mogelijk beperken van het aantal keren dat bellers worden doorgeschakeld.

Resultaat van dit project is dat met ingang van 1 januari 1997 een nieuw 06-informatienummer wordt geopend bij de directie Voorlichting, Bibliotheek en Documentatie (VBD), die de eerste opvang van vragen zal verzorgen. Met de Postbus 51 infolijn (die informatie geeft voor alle ministeries) zal direct over en weer worden doorgeschakeld. Wanneer op vragen niet onmiddellijk een antwoord mogelijk is, bijvoorbeeld omdat ze specialistische kennis vereisen, is ook een directe doorverbinding van gesprekken mogelijk met tweedelijnsinformatiepunten bij SZW (zoals de Helpdesk Bijstand), inclusief de regiokantoren van de Arbeidsinspectie.

7.7. Administratieve-lastenverlichting op het terrein van SZW

De activiteiten van SZW die van belang zijn voor het verlichten van administratieve lasten voor het bedrijfsleven, zijn verder uitgewerkt in het kader van de operatie *Marktwerving, deregulering en wetgevingskwaliteit* (MDW). De MDW-operatie vloeit voort uit afspraken bij de kabinetsformatie. Ze is bedoeld om de effectiviteit van regelgeving te vergroten, teneinde de doelstellingen daarvan beter waar te maken. Het project is

een uitwerking van de hoofddoelstelling van het kabinetsbeleid: het creëren van werk, onder meer door – waar mogelijk – belemmeringen in regelgeving weg te nemen en de kosten te verminderen.

De interdepartementale MDW-werkgroep «Voorgenomen regelgeving» beoordeelt toekomstige regelgeving op substantiële effecten voor het bedrijfsleven, het milieu en de uitvoering en handhaving. De bedoeling is, dat de memorie van toelichting bij de voorgenomen regelgeving aandacht besteedt aan deze effecten door antwoord te geven op de door de werkgroep geformuleerde standaardvragen. In verschillende wetsvoorstellen op het terrein van SZW krijgen deze effecten aandacht. Het onderwerp «administratieve lasten» maakt prominent deel uit van de bedrijfseffectentoets.

Bij SZW spelen administratieve lasten vooral bij de regelgeving voor het in dienst hebben van arbeidskrachten:

- a. de premieheffing werknemersverzekeringen;
- b. informatievoorziening over aanspraken van werknemers op sociale zekerheidsuitkeringen;
- c. de arbeidsomstandigheden;
- d. informatieverschaffing aan de werknemer over de arbeidsverhouding;
- e. het in dienst hebben van bijzondere groepen werknemers (allochtonen, gehandicapten, vreemdelingen).

SZW heeft een plan opgesteld om de administratieve lasten te verminderen. Daarbij gaat het om de bij a. tot en met e. genoemde verplichtingen. Een overzicht van de activiteiten binnen het plan is opgenomen in de nota *Naar vermindering van administratieve lasten*, die in de zomer van 1995 aan de Tweede Kamer is aangeboden en in oktober van dat jaar met de Kamer is besproken.

7.8. Decentralisatiebeleid

In het kader van de toezeggingen van de Minister van Binnenlandse Zaken wordt in deze paragraaf ingegaan op het decentralisatiebeleid.

Bij decentralisatie staat de vraag centraal op welk bestuurlijk niveau en door welk orgaan een bepaalde bestuurstaak vanuit een oogpunt van een democratisch, rechtmatig en doelmatig functionerend bestuur het beste vervuld kan worden. Steeds dient gezocht te worden naar het juiste schaalniveau voor beleid, bestuur en uitvoering. Zowel territoriale als functionele decentralisatie kunnen daarbij aan de orde zijn. Deze decentralisatie-invalshoek maakt voortdurend deel uit van de beleidsontwikkeling.

Op het terrein van decentralisatie is door SZW de afgelopen jaren het nodige gerealiseerd.

Hierbij kan allereerst gedacht worden aan bijdragen aan rijksbrede projecten: het DI-Project, het project Sociale Vernieuwing, de Decentralisatie-Impuls en de Grote Efficiency Operatie(GEO). Daarnaast zijn decentralisatiemaatregelen getroffen op diverse SZW-beleidsterreinen.

Veel decentralisatieoperaties zijn inmiddels afgerond of verkeren in een vergevorderd stadium. Thans zijn nog geen definitieve conclusies mogelijk omtrent de vraag of met de decentralisatie ook daadwerkelijk de beoogde winst (effectiviteit, kwaliteit van dienstverlening) wordt gerealiseerd. De komende tijd zal daarom vooral ook moeten worden benut voor het opmaken van de balans. Het accent ligt daarbij niet zozeer op overheveling van taken, alswel op verdere verbetering van de aansturing, het bevorderen van de samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties en het uitbouwen van inspanningen in het kader van het Grote-stedenbeleid.

De sturingsrol van de rijksoverheid krijgt een meer kaderstellend,

coördinerend en faciliterend karakter, met onafhankelijk toezicht als sluitstuk. De bestuurlijke verantwoordelijkheden dienen duidelijk in wet- en regelgeving vastgelegd te zijn. De directe sturing vindt meer plaats op hoofdlijnen, waarnaast meer ruimte ontstaat voor zelfsturing en het invullen van eigen, decentrale verantwoordelijkheden.

Wat betreft de functionele decentralisatie middels ZBO's ontwikkelt SZW in het verlengde van het rijksbrede ZBO-kader een samenhangend denkkader waarin een aantal uitgangspunten voor het verzelfstandigen van taken en het omgaan met ZBO's wordt geformuleerd. Ter vergroting van de kwaliteit van de output en van het draagvlak voor het beleid op het terrein van arbeidsvoorziening en van sociale zekerheid, hecht SZW belang aan een blijvende inbreng van sociale partners. Inschakeling van maatschappelijke organisaties bij bepaalde publieke taken is een belangrijke overweging om tot functionele decentralisatie over te gaan.

Voor een actueel beeld van het vernieuwingsproces in de uitvoeringsorganisatie op het gebied van sociale zekerheid en arbeidsvoorziening zij verwezen naar de Sociale Nota 1997.

In bijlage 12 wordt de stand van zaken weergegeven van het decentralisatiebeleid op de diverse SZW-beleidsterreinen.

7.9. Externe advisering

De invoering per 1 januari a.s. van het nieuwe adviesstelsel heeft ook op SZW-terrein gevolgen. De verplichting om aan de Sociaal-Economische Raad (SER) advies te vragen is komen te vervallen. De omschrijving van de adviestaak van de SER heeft geen wijziging ondergaan; wel is de invulling van de adviestaak inmiddels gericht op de hoofdlijnen van beleid. Verder is de Kaderwet adviescolleges (Stb. 1996, 378) ten dele op de SER van toepassing. De SER verricht ook belangrijke bestuurlijke taken. In verband daarmee gelden de hoofdstukken 3 (samenstelling en inrichting) en 5 (begroting en programmering) van de Kaderwet niet voor de SER.

Laatstgenoemde uitzondering neemt niet weg dat ook voor de SER een werkprogramma wordt opgesteld, waarin de voorgenomen adviesaanvragen en de voorgenomen adviezen-eigener-beweging zijn opgenomen. Verschilpunt met andere adviescolleges is dat de SER, na overleg met de minister, uiteindelijk zelf het werkprogramma vaststelt. Dit hangt samen met de financiële autonomie van de SER, terwijl andere adviescolleges vanuit departementale begrotingen worden gefinancierd. Ter voorbereiding van het werkprogramma zal het kabinet, gelijktijdig met de indiening van de rijksbegroting, in een brief aan de SER aangeven over welke onderwerpen in de komende periode naar verwachting adviesaanvragen aan de raad zullen worden voorgelegd. Gelijktijdig ontvangt de Kamer deze brief in afschrift. Deze procedure is ook vorig jaar gevolgd.

Zoals bekend leidt de invoering van het nieuwe stelsel tot de opheffing, per 1 mei 1997, van de Emancipatieraad. Mede om deze reden heeft het Kabinet aangekondigd dat in het najaar van 1996 zal worden bezien langs welke weg tot een zekere bundeling van functies en activiteiten kan worden gekomen, met het oog op vergroting van de effectiviteit en zichtbaarheid van de emancipatie-ondersteuningsstructuur¹.

¹ Kamerstukken II, 1995/96, 24 406, nr. 7.

8. FINANCIËEL BEHEER

8.1. Algemeen

Het ministerie van SZW – zoals al eerder is opgemerkt – werkt sinds 1995 volgens een nieuwe organisatiestructuur, met als kern ruim twintig directies. De directeuren zijn voor een groot deel zelf verantwoordelijk voor het financieel beheer. In 1997 zal SZW de kwaliteit van het financieel beheer handhaven, en waar nodig verder verbeteren.

Daarbij gaat het niet alleen om toezicht op rechtmatigheid en doelmatigheid van het beheer, maar ook om ondersteunende activiteiten als het opstellen en onderhouden van regels voor de administratieve organisatie, de ontwikkeling van personeels- en salarissystemen, het verzorgen van de financiële informatievoorziening, en departementale deskundigheidsbevordering op het gebied van financiële regelgeving.

Financieel uitvoeringsbeleid zoals het ontwikkelen van kengetallen en het prioriteren van projecten en de toekenning van gelden aan deze projecten en het creëren van waarborgen voor een adequate financiële uitvoering van regelingen en projecten, is eveneens een onderdeel van het financieel beheer.

De volgende actuele ontwikkelingen in het financieel beheer spelen in 1997:

IPA/Interpers

Naar verwachting wordt het personeelsinformatiesysteem Interpers in 1997 vervangen. De renovatie van de salarisadministratie IPA zal eerst per 1 januari 1998 zijn gerealiseerd.

Opleidingsprogramma

Een belangrijk aandachtspunt voor 1997 is de waarborg voor het kwaliteitsniveau van de personele en financiële medewerkers bij de directies. Het opleidingsprogramma voorziet daarom in mogelijkheden tot verdere verbreding van de kennis bij deze medewerkers.

Accountantscontrole en -verklaring

Bij de financiële verantwoording 1995 heeft de departementale accountantsdienst een goedkeurende verklaring afgegeven. Dit neemt niet weg dat SZW blijvend aandacht heeft voor de opmerkingen van de departementale accountantsdienst. Het departementale controleberaad (het zogeheten *Audit Committee*) bewaakt strak de geconstateerde knelpunten en de maatregelen ter opheffing daarvan.

Een van de aandachtspunten voor 1997 betreft het financieel beheer van een aantal «nieuwe regelingen» die in deze kabinetsperiode zijn gecreëerd, mede naar aanleiding van opmerkingen in het jaarrapport van de departementale accountantsdienst, en in het verlengde daarvan in het rapport van de Algemene Rekenkamer over het financieel beheer van de *Regeling experimenten activering uitkeringsgelden*.

Financieel Management Informatie Systeem

Een gevolg van de gewijzigde organisatiestructuur van SZW is dat de behoefte aan financiële informatie bij de directies toeneemt, vooral over de verantwoording.

Ter ondersteuning van het financieel beheer heeft het ministerie de afgelopen jaren gewerkt aan de ontwikkeling en de oplevering van een Financieel Management Informatie Systeem (F-MIS). Dit is een applicatie

waarmee de directies op eenvoudige en toegankelijke wijze kunnen werken met gegevens uit het departementaal financieel administratief systeem (CAFAS).

8.2. Het beheer van ESF-gelden

Op basis van eigen waarnemingen en eerdere controles door de ambtenaren van de Europese Commissie is vastgesteld dat het toezicht, de controle en de uitvoering van het Europees Sociaal Fonds (ESF), met name bij de arbeidsvoorzieningsorganisatie, onvoldoende gewaarborgd waren. Op grond van deze constatering zijn vanaf 1995 diverse acties ter verbetering ondernomen:

- er is een beschrijving van de controle- en beheersstructuur van het ESF in Nederland tot stand gekomen, waarbij de controle- en beheersprocessen inzichtelijk zijn gemaakt. Deze beschrijving geldt zowel voor ESF-projecten die het ministerie uitvoert (doelstelling 4 en communautaire initiatieven) als ESF-projecten die de arbeidsvoorzieningsorganisatie (doelstelling 3 en de ESF-componenten van de doelstellingen 1, 2 en 5b) uitvoert;
- door het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening (CBA) is een gewijzigde subsidieregeling ESF 1996 vastgesteld. Op onderdelen is deze subsidieregeling aangescherpt op de punten van controle en beheer. Aanvullend hierop is een controleprotocol ESF 1996 voor de externe accountants opgesteld. In dit protocol is uitgebreider dan voorheen uitgewerkt wat de aandachtspunten van de externe accountants dienen te zijn bij de controle van de ESF (-projecten);
- vanaf 1995 is de controle van de arbeidsvoorzieningsorganisatie op de uitvoering van het ESF geïntensiveerd;
- de verbeterpunten voor het beheer van en het toezicht en de controle op het ESF zijn eveneens meegenomen in de gewijzigde bestuurs-overeenkomst ESF tussen SZW en het CBA, die per 1 april 1996 van kracht is geworden. Mede op basis van deze nieuwe bestuurs-overeenkomst wordt een toezichtplan opgesteld, waarin het toezicht van het ministerie op het ESF (zoals dat door de arbeidsvoorzieningsorganisatie wordt uitgevoerd) nader wordt uitgewerkt;
- Voorts is tussen het DG Financiële Controle (DG XX) van de Europese Commissie en de departementale accountantsdienst een samenwerkingsovereenkomst afgesloten over de controle van het ESF in Nederland. De samenwerking heeft tot doel door de coördinatie van Europese en nationale controleactiviteiten doublures te voorkomen.

Ten behoeve van de coördinatie en de voortgang van de verbeteracties is in 1996 binnen het ministerie een werkgroep «controle- en beheerssystemen ESF» ingesteld. Deze werkgroep heeft mede tot taak de werking van de controle- en beheerssystemen te volgen, zowel binnen het ministerie als bij de arbeidsvoorzieningsorganisatie.

Naar aanleiding van recente rapporten van de Europese Rekenkamer en van DG XX is het CBA gevraagd een plan van aanpak te maken waarin het aangeeft hoe de arbeidsvoorzieningsorganisatie een structurele verbetering van de uitvoering wil komen en op welke wijze de organisatie deze verbeteringen gedurende het tweede halfjaar 1996 zal doorvoeren.

Bovenvermelde ontwikkelingen zullen naar verwachting in het begrotingsjaar 1997 leiden tot een verdergaande verbetering van de opzet en werking van de uitvoering, en de controle en het toezicht daarop.

8.3. Kengetallen bij begroting en rekening

Reeds enige jaren worden de begroting en rekening in toenemende mate met kengetallen onderbouwd. Inmiddels is de SZW-begroting vrijwel volledig met ramingskengetallen onderbouwd. In 1996 is de

ontwikkeling van doelmatigheidskengetallen ter hand genomen, mede ter bevordering van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering. Doelmatigheidskengetallen geven een beeld van de verhouding tussen de kosten van de ingezette middelen (input) en de daarmee geleverde prestaties (output). SZW verwacht in 1997 een lange termijnvisie te ontwikkelen op de zinvolheid van doelmatigheidskengetallen voor de beheers- en de beleidsartikelen van de begroting. Hierbij wordt rekening gehouden met de informatiebehoefte van SZW, de bestaande bestuurlijke verhoudingen (bij de beleidsuitgaven) en de (on)mogelijkheden om doelmatigheidskengetallen te ontwikkelen gelet op de aard van de prestaties. Tegelijkertijd worden in pilotprojecten de eerste stappen gezet om in de praktijk met doelmatigheidskengetallen te werken. Na het definiëren van meetbare prestaties zullen de te maken kosten voor deze prestaties worden geduid en toegerekend.

Tenslotte ontwikkelt SZW een visie op doeltreffendheidskengetallen (met name voor de beleidsartikelen). Doeltreffendheidskengetallen geven een beeld van de (neven-)effecten die het beleid in de samenleving heeft. Middels doeltreffendheidskengetallen kan vervolgens de verantwoording over het financieel beheer worden gekoppeld aan beleidsmatige ontwikkelingen.

Door de te ontwikkelen kengetallen tevens in rekening op te nemen ontstaat een groter inzicht in de doelmatigheid van de uitvoering en de doeltreffendheid van het beleid.

9. MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK/HANDHAVING

9.1. Algemeen

Bij de behandeling van de *Voortgangsnota Fraudebestrijding 1995* in de Uitgebreide Commissie Vergadering van 28 november 1995 is op voorstel van de minister van Justitie besloten dat over de ontwikkelingen in de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik vanaf 1996 via de reguliere rapportages (ontwerp-begroting en financiële verantwoording) aan het parlement wordt gerapporteerd.

De bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik is de laatste jaren een geïntegreerd onderdeel geworden van het beleid. Al in de voorbereidingsfase van nieuwe wet- en regelgeving wordt getoetst op misbruikgevoelige elementen. Bij de handhaving is de aandacht grotendeels verschoven naar volgende fasen in de keten:

uitvoering en controle, toezicht en opsporing, administratieve en strafrechtelijke sancties.

Voor 1997 richt het beleid van SZW zich voornamelijk op een verbetering van de gegevensuitwisseling, versterking van de internationale handhaving, ontwikkeling van risico-analysemethodieken en versterking van samenwerking en coördinatie.

Specifieke beleidsvoornemens van SZW voor 1997 worden hierna in volgorde van de handavingsketen toegelicht.

9.2. Regelgeving

In 1997 treedt het wetsvoorstel *herziening van de kring der verzekerden voor de volksverzekeringen* in werking. Dit wetsvoorstel is rechtstreeks gerelateerd aan de handhaving van de sociale verzekeringen.

Op basis van de parlementaire behandeling van de nota *Grens-overschrijdende handhaafbaarheid bij export van uitkeringen*¹, zal het kabinet een aantal maatregelen verder uitwerken om de rechtmatigheid van sociale zekerheidsuitkeringen in het buitenland te waarborgen. Het uitgangspunt is dat de handhaving in het buitenland aan dezelfde kwaliteitseisen moet voldoen als de handhaving in Nederland. Met de

¹ Kamerstukken II 1995/96, 17 050, nr. 199.

desbetreffende landen zal SZW afspraken proberen te maken op grond waarvan de handhaving in die landen wordt gewaarborgd. Indien dit niet mogelijk is, wil het kabinet de uitkeringsrechten beperken. Het kabinet wil in 1997 beginnen met de invoering van de aangekondigde maatregelen in voornoemde nota.

9.3. Uitvoering en controle

Gegevensuitwisseling binnen Nederland

Bij de ontwikkeling van het elektronische gegevensverkeer op het terrein van de sociale verzekeringen wordt uitgegaan van het RINIS-concept (Routeringsinstituut voor (inter)nationale informatiestromen). Dit concept beoogt de toenemende uitwisseling van gegevens tussen de verschillende sectoren van het publieke domein te structureren. De belangrijkste elementen zijn: standaardisatie van begrippen, afspraken over authentieke bronnen of basisregistraties, en een gezamenlijke informatie-architectuur. De verzekerdenadministraties van de uitvoeringsinstellingen sociale verzekeringen vormen de basisregistratie voor dienstverbanden en uitkeringsgegevens; de gemeenschappelijke verwijzingsindex (GVI) is het sectorale loket.

In de GVI worden kerngegevens over lopende en afgesloten arbeidsverhoudingen geregistreerd. De GVI is een krachtig wapen tegen witte fraude en helpt bij een correcte premieheffing en uitkeringsverstrekking bij samenloop van dienstverbanden.

Op dit moment wordt de GVI beheerd door een coöperatieve vereniging. Gezien het belang van de GVI acht het kabinet het noodzakelijk het beheer over te dragen aan een publiek orgaan: het Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen (LISV). Dit orgaan doet in 1997 voorstellen voor de verstrekking van gegevens door de uitvoeringsinstellingen aan de GVI en de wijze waarop de GVI door de uitvoeringsinstellingen in hun eigen processen wordt gebruikt.

Het kabinet streeft verder naar verhoging van de kwaliteit van de verzekerden-administraties, onder meer door een juiste inschrijving in deze administraties. De groei van het elektronische gegevensverkeer op het terrein van de bijstand wordt ook opgevangen door de oprichting van een landelijk inlichtingenbureau voor gemeenten.

Zie hiervoor paragraaf 3.5.

Gegevensuitwisseling tussen de Nederlandse Antillen en Nederland

Het kabinet wil voorkomen dat Antillianen zowel op de Antillen als in Nederland een uitkering ontvangen door gegevensuitwisseling mogelijk te maken tussen de Antillen en Nederland. Het nut en de mogelijkheden van gegevensuitwisseling met Aruba wordt onderzocht. In het overleg tussen de Nederlandse en Antilliaanse regeling zijn in de afgelopen twee jaar een conceptprotocol en een conceptprivacyregeling ontwikkeld. Het kabinet verwacht dat nog in 1996 een protocol tussen de regeringen van de Nederlandse Antillen (eventueel aangevuld met Aruba) en Nederland wordt ondertekend en dat een begin wordt gemaakt met de noodzakelijke aanpassing van de wetgeving. Het kabinet streeft ernaar vanaf 1997 de gegevensuitwisseling tussen de Nederlandse Antillen en Nederland te laten plaatsvinden.

Overige internationale gegevensuitwisseling

Internationale gegevensuitwisseling staat in 1997 nog op de politieke agenda. Gegevensuitwisseling met andere landen is nodig om recht op uitkering vast te stellen van personen die in die landen verblijven en om gegevens te verifiëren over personen die in Nederland een uitkering

aanvragen of ontvangen. Als uitvoeringsinstellingen geen afspraken kunnen maken met zusterorganisaties of overheden in andere landen, ziet het kabinet het als zijn taak nadere afspraken te maken met de betreffende autoriteiten. Voorlopig gaat de meeste aandacht uit naar België en Duitsland. De besprekingen met deze landen zijn inmiddels gestart.

9.4. Toezicht en opsporing

Regionale interdisciplinaire fraudeteams (Rif's)

Bij de opstelling van het akkoord over de bijstand tussen het rijk en de VNG (2 september 1993) is ruime aandacht besteed aan handhaving. Het rijk en gemeenten gaan ervan uit dat (zwarte) fraude met uitkeringen te achterhalen is door middel van interdisciplinair onderzoek in risico-gevoelige branches of bedrijfstakken. Dit type onderzoek levert bovendien kennis op over de achtergronden van fraude, zodat een betere preventie mogelijk wordt.

Een regionaal interdisciplinair fraudeteam (RIF) is een samenwerkingsverband van ten minste de gemeentelijke sociale dienst, de belastingdienst, het Openbaar Ministerie, de politie en de uitvoeringsinstanties sociale verzekeringen. In Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht zijn sinds 1994 RIF-teams actief.

Uit een evaluatierapport dat het Instituut voor Toegepaste Sociale wetenschappen (ITS) in 1996¹ aan de minister van SZW heeft uitgebracht, blijkt dat de RIF's moeilijk op te sporen fraude aan het licht brengen.

Het kabinet heeft er vooralsnog voor gekozen (in maart 1996) om één nieuw RIF op te richten, namelijk in Twente. Dit fraudeteam blijft voorlopig drie jaar bestaan. Na twee jaar wordt het RIF-Twente geëvalueerd. Het kabinet heeft in maart 1996 het ministerie van SZW belast met de coördinatie van preventie-aanbevelingen van de RIF's die een landelijke reikwijdte hebben. De gedachten gaan uit naar de instelling van een informatiepunt bij SZW, dat vanaf 1997 operationeel zal zijn.

Het ministerie van SZW oefent toezicht uit op de afhandeling door gemeenten van uitkeringsfraude. Het gaat onder meer om de juiste toepassing van de frauderichtlijn (aangifte of administratieve afdoening; terug- en invordering). Zo mogelijk wordt per gemeente onderzocht in hoeverre zij de preventie-aanbevelingen van de RIF-onderzoeken uitvoeren.

9.5. Administratieve en strafrechtelijke sancties

Het voorstel van *Wet boeten, maatregelen, terug- en invordering sociale zekerheid* is op 16 april 1996 door de Eerste Kamer aanvaard. Deze wet is op 1 augustus in werking getreden voor de sociale verzekeringen² en zal per 1 januari 1997 voor de bijstandsregelingen van kracht worden.

De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), die de tarieven van de administratieve boeten voor gemeenten regelt, gaat eveneens op 1 januari 1997 van start.

Het kabinet zal op basis van de verrichte evaluatie³ de richtlijn over de afhandeling van fraude in de sociale zekerheid zo nodig aanpassen. De richtlijn wordt in elk geval vóór 1 januari 1997 geactualiseerd vanwege de *Wet boeten, maatregelen, terug- en invordering sociale zekerheid*. Daarbij zullen de verschillen in aanpak tussen fiscale fraude en fraude met sociale zekerheidsgelden zo veel mogelijk worden opgeheven. Teneinde uitvoerders en uitkeringsgerechtigden tijdig op de hoogte te brengen van de inhoud van de geactualiseerde richtlijn, zal een voorlichtingstraject worden opgezet.

¹ Regionale Interdisciplinaire Fraudeteams. Een evaluatie-onderzoek door C.L. Woldringh en P. Stal, januari 1996.

² Wet van 25 april 1996, Stb. 248.

³ De evaluatierapporten zijn met de brief van de Minister van Justitie van 25 juni 1996 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden.

9.6. Overzicht financiële effecten van beleidsvoornemens

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële effecten van het m&o-beleid in het begrotingsjaar. Voor een deel gaat het om effectuering van reeds in gang gezette activiteiten waarvan de besparing in het begrotingsjaar of in een later jaar pas wordt bereikt (zoals de Wet Boeten & Maatregelen). Voor een ander deel ook om maatregelen die reeds in voorbereiding zijn maar in of na het begrotingsjaar zullen worden ingevoerd.

Reeds ingevoerde maatregelen die in 1996 op het structurele besparingsniveau zijn gekomen zijn niet meer in het overzicht opgenomen.

Tabel 9.1. Overzicht financiële effecten handhavingsbeleid (mln gld)

Omschrijving maatregelen	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Bruto besparingen (+ = besparing)</i>						
A. Regelgeving						
1. Vereenvoudiging wetgeving verzekeringsplicht	0	0	30	30	30	30
2. Beperking export van uitkeringen sociale verzekeringen	0	10	10	10	10	10
3. Eerder schorsen van de uitkering sociale verzekeringen	10	15	15	15	15	15
4. Uitkering koppelen aan registratie in verzekerdenadm.	50	50	125	125	125	125
5. Opdrachtgeversaansprakelijkheid loonconfectie	0	10	10	10	10	10
B. Controle en uitvoering						
6. Aanvulling fraudebeleid HAbw	101	101	101	101	101	101
7. Aanscherping fraudebeleid SVB	80	120	130	130	130	130
C. Sancties						
8. Wet boeten, maatregelen, terug- en invordering sociale zekerheid						
w.v. Wettelijke aanvulling sancties volksverzekeringen	2	5	5	5	5	5
w.v. Verplichtstelling terugvorderingen sociale verzekeringen	10	27	52	58	58	58
wv. Administratieve boeten en sociale uitkeringen	8	43	43	43	43	43
wv. Sancties WW verwijtbaar werklozen/passende arbeid	33	140	214	254	288	298
wv. Weglek naar Abw a.g.v. sancties WW	- 16	- 65	- 101	- 121	- 138	- 143
D. Totaal bruto-besparingen (A t/m C)	278	456	634	660	677	682
E. Kosten	- 41	- 53	- 57	13	13	13
F. Totaal netto-besparingen (D-E)	237	404	577	673	690	695

10. BUDGETTAIRE KERNONTWIKKELINGEN SZW

10.1. Begroting op hoofdlijnen

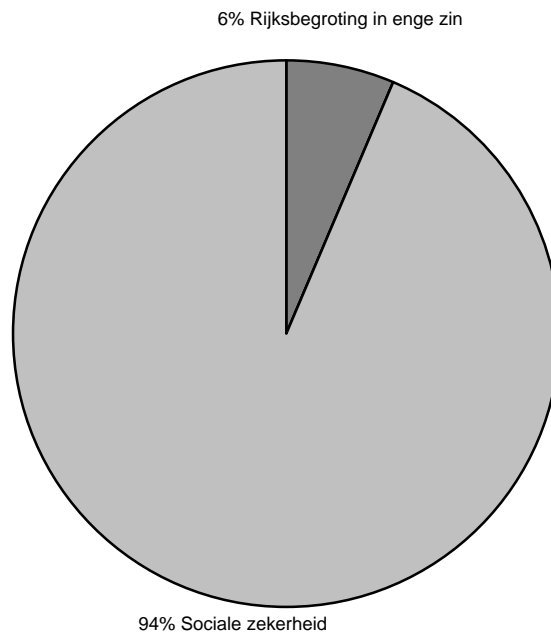
Dit hoofdstuk gaat in op de cijfermatige hoofdpunten van de begroting van SZW voor 1997.

Eerst passeren de voornaamste onderdelen van de begroting 1997. Daarna komt de ontwikkeling van de begroting en meerjarenramingen (periode 1995 tot en met 2001) aan de orde. Tot slot wordt ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige mutaties in de begroting 1997 en de meerjarenramingen ten opzichte van de begroting 1996. Overigens wordt in de artikelsgewijze toelichting uitgebreid ingegaan op de budgettaire mutaties in 1997 ten opzichte van 1996.

10.2. Onderverdeling begroting 1997

De begroting van SZW is onderverdeeld in twee hoofd-uitgavencategorieën: de uitgaven Sociale Zekerheid en de uitgaven Rijksbegroting-in-enge-zin. Onderstaande grafiek is een weergave van de begroting van de uitgaven voor 1997, onderverdeeld in deze beide categorieën.

Uitgaven 1997 begrotingshoofdstuk SZW f 23 533 miljoen

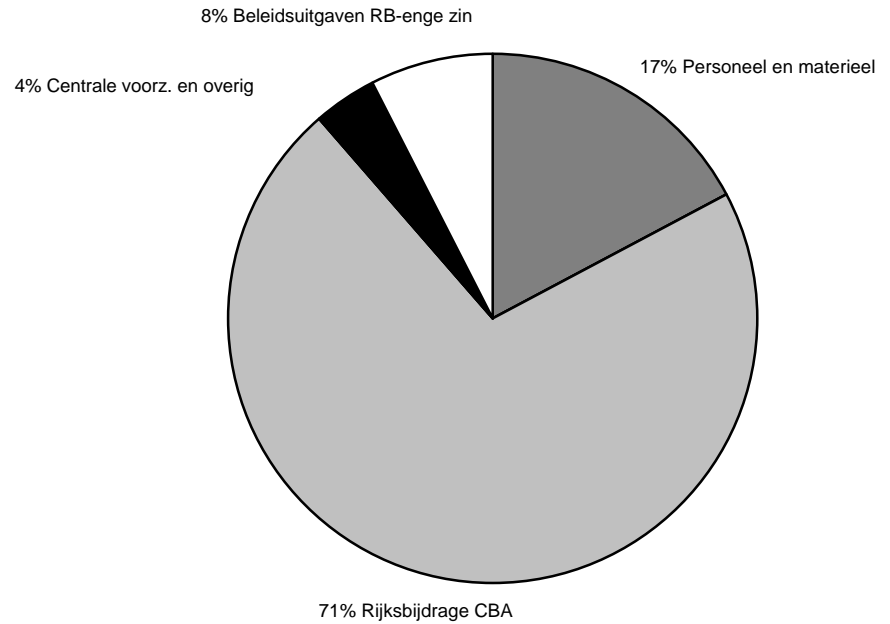

Beide uitgavencategorieën worden hieronder uitgesplitst.

Rijksbegroting-in-enge-zin

Onderstaande grafiek geeft de onderverdeling van de uitgaven Rijksbegroting-in-enge-zin.

Uitgaven 1997 Rijksbegroting SZW in enge zin f 1 526 miljoen

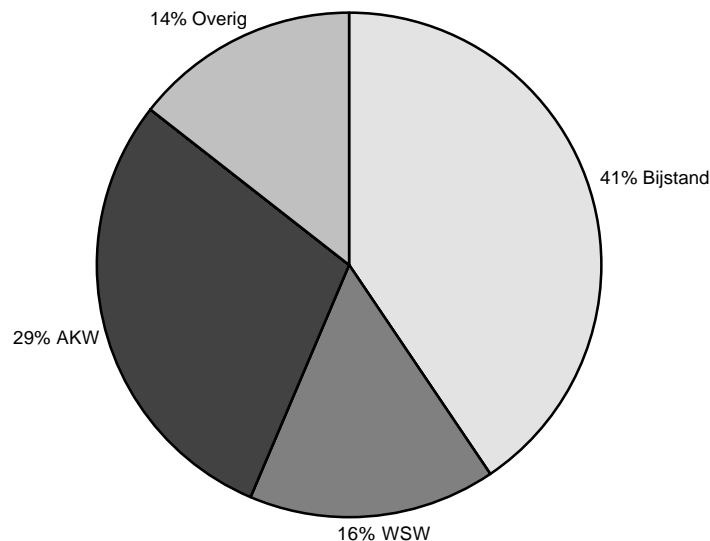

Van de totale uitgaven Rijksbegroting-in-enge-zin heeft 1 086 miljoen betrekking op de «Rijksbijdrage aan het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening». Aan salaris- en materiële uitgaven voor personeel is 264 miljoen geraamd. Het deel voor Centrale voorzieningen, Automatisering, Voorlichting, Onderzoek en «overige» bedraagt 62 miljoen. De beleidsuitgaven zijn ten slotte geraamd op 114 miljoen. Deze laatste categorie bestaat voornamelijk uit subsidies (36 miljoen), inkoop sociale zekerheid bij Arbvo (45 miljoen), *Jeugdspaarwet* (32 miljoen) en (R)emigratie (1 miljoen).

Sociale zekerheid

Onderstaande grafiek schetst de begrotingsgefinancierde uitgaven sociale zekerheid.

Uitgaven 1997 begrotingsgefinancierde sociale zekerheidsuitgaven f 22 007 miljoen

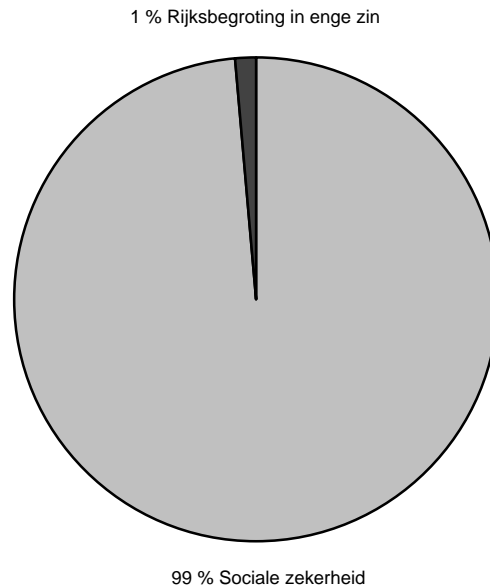
Van de totale begrotingsgefinancierde sociale zekerheidsuitgaven heeft 8 912 miljoen betrekking op de *Algemene bijstandswet*. De uitgaven in het kader van de *Algemene Kinderbijslagwet* bedragen 6 440 miljoen. Voor de *Wet Sociale Werkvoorziening* is 3 484 miljoen geraamd. In de categorie «overig» zijn ramingen opgenomen voor de *Toeslagenwet* (723 miljoen), *IOAW/IOAZ* (506 miljoen), Banenpools (602 miljoen), *Jeugdwerkgarantieplan* (385 miljoen), Experimenten activering uitkeringsgelden (344 miljoen), Kinderopvangregeling (85 miljoen), Beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria (64 miljoen), Vervoersvoorziening gehandicapten (50 miljoen), Regelingen ex-mijnwerkers (17 miljoen), Premiebijdragen gemoedsbezwaarden werknemersverzekeringen (3 miljoen) en *Liquidatiewet invaliditeitswetten* (1 miljoen).

Begroting (niet-belasting)ontvangsten

Wat de ontvangsten betreft wordt in de begroting van SZW onderscheid gemaakt naar «ontvangsten die vallen onder de sociale zekerheid» en «ontvangsten die betrekking hebben op de rijksbegroting-in-enge-zin».

Grafisch weergegeven ziet de begroting van de ontvangsten voor 1996 er als volgt uit.

Ontvangsten 1997 begrotingshoofdstuk SZW f 753 miljoen

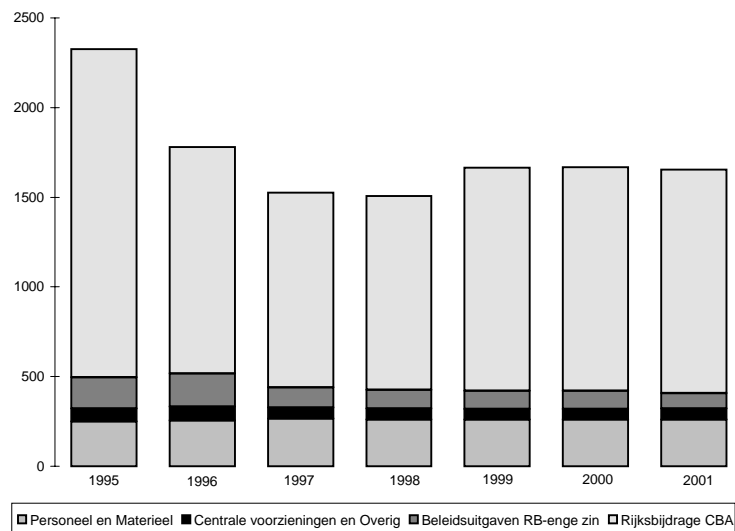
De belangrijkste ontvangsten die vallen onder de sociale zekerheid zijn de anti-cumulatiebaten WSW. Dit zijn inhoudingen op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen aan WSW-werknemers die sociale fondsen aan SZW afdragen. Hiervoor wordt in 1997 742 miljoen geraamd.

De ontvangsten Rijksbegroting-in-enge-zin hebben betrekking op tarieven voor vergunningen en dienstverlening (3 miljoen) en restituties en overige ontvangsten (7 miljoen).

10.3. Ontwikkeling van de uitgaven 1995–2001

Het meerjarenbeeld is ook gesplitst: «rijksbegroting-in-enge-zin» en «sociale zekerheidsuitgaven»¹.

Ontwikkeling Rijksbegroting in enge zin 1995–2001 (bedragen x f 1 mln.)

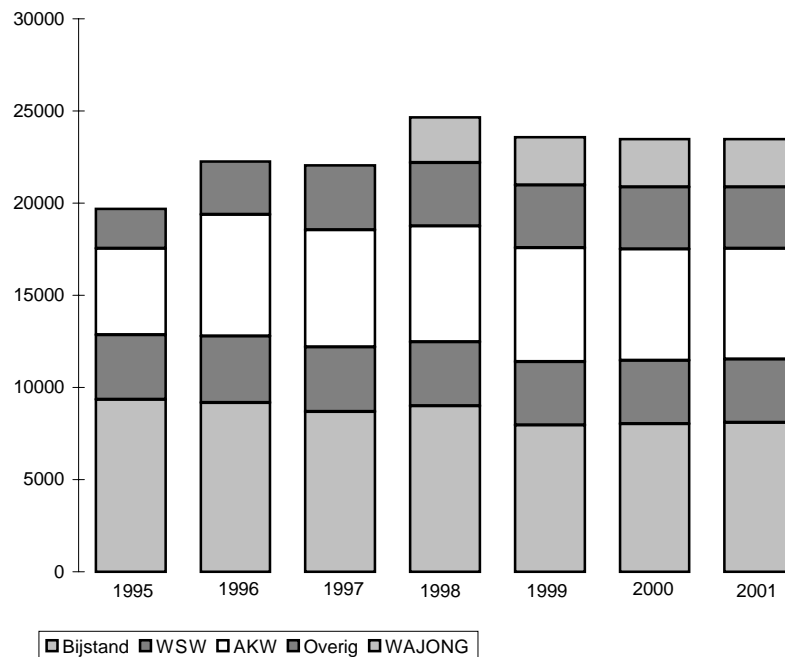
¹ Hierbij zij opgemerkt dat de extrapolaties een louter technisch karakter hebben, waarbij is geabstraheerd van nieuwe beleidsinitiatieven.

De «personele- en materiële uitgaven» zijn over de jaren heen vrij constant. De daling bij de categorie «centrale voorzieningen en overig» wordt veroorzaakt door de verwerking van een efficiency-ombuigingstaakstelling.

De afname van de rijksbijdrage CBA is het gevolg van ombuigingstaakstelling uit het regeerakkoord.

De afnemende reeks bij de beleidsuitgaven is voornamelijk toe te schrijven aan de afschaffing van de dienstplicht (tewerkstelling gewetensbezwaarden) en de overheveling van (R)emigratiebeleid naar het departement van Binnenlandse zaken.

Ontwikkeling Sociale zekerheidsuitgaven 1995–2001 (bedragen x f 1 mln.)

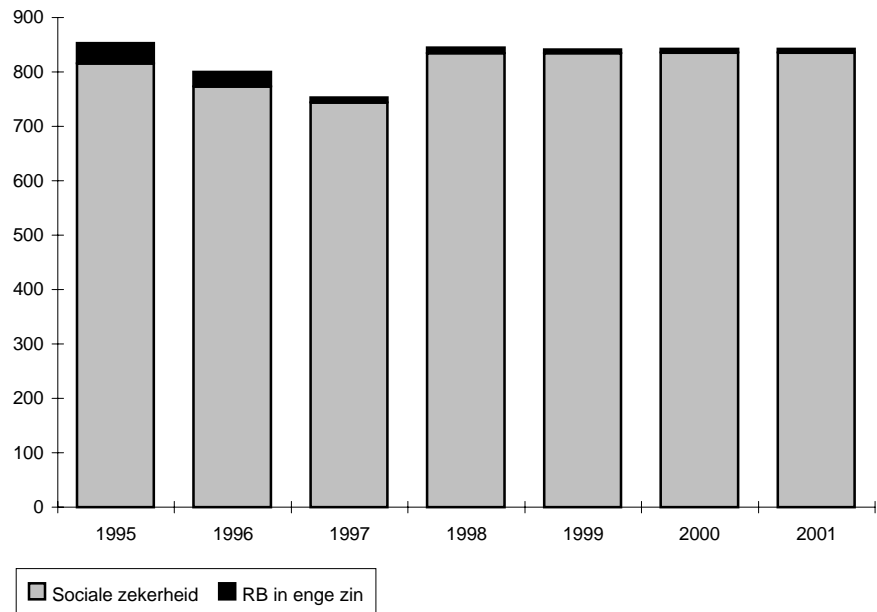

Uit de grafiek blijkt dat de uitgaven voor de Bijstand met ingang van 1999 afnemen. Dit wordt veroorzaakt door overheveling van het toeslagenbudget naar het Gemeentefonds. De meerjarige uitgaven voor de WSW zijn constant op ongeveer 3,5 miljard. De eenmalige hogere uitgaven in 1996 worden hoofdzakelijk veroorzaakt door een toevoeging in het kader van een eindejaarsmarge en afwikkeling ZW-verplichtingen. De uitgaven in het kader van de AKW nemen gelijkmatig af van 6,6 miljard in 1996 naar 6,1 miljard in 2001. De daling is het gevolg van de ombuiging uit het regeerakkoord.

De realisatie van 1995 en de raming voor 1996 van de categorie «overig» zijn lager dan de meerjarenraming. Dit heeft te maken met het opstarten en in werking treden van nieuw beleid, met name de «experimenten met inzet van uitkeringsgelden», de «Wet Beperking Inkomensgevolgen Arbeidsongeschiktheidscriteria», de «kinderopvangregeling», de «vervoersvoorziening voor gehandicapten» en de *Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars*.

Met ingang van 1998 is een voorziening voor vroeggehandicapten opgenomen (Wajong), (2,5 miljard in 1998 oplopend tot ca 2,6 miljard in 2001).

Ontwikkeling ontvangsten 1995–2001 (bedragen x f 1 mln.)

De ontvangsten sociale zekerheid vertonen vanaf 1998 een gelijkmatig verloop over de jaren heen. De raming van 1997 is lager, omdat voorgeno- men beleidsmaatregelen (uitstel Pemba) vanaf 1998 budgettaire effecten hebben in de raming van de anti-cumulatie afdrachten. De realisatie van 1995 en de raming voor 1996 wijken af van de meerjarenraming. Dit wordt veroorzaakt door restituties en terugvorderingen. Deze zijn vooraf niet te schatten, en worden daarom «nihil» geraamd.

De Ontvangsten rijksbegroting-in-enge-zin hebben voornamelijk betrekking op vergoedingen in het kader van de «tewerkstelling erkende gewetensbezwaarden militaire dienst» en ontvangsten voor «Migratie». De opgenomen meerjarenreeks heeft een aflopende tendens. De ontvangsten van de TEGMD vervallen door de beëindiging van de opkomstplicht voor militaire dienst. De ontvangsten voor «Migratie» maken deel uit van de overheveling van de (r)emigratieregelingen naar het ministerie van Binnenlandse zaken.

10.4. Overzicht belangrijkste beleidsmatige mutaties sinds begroting 1996

In onderstaande tabel is, gespecificeerd naar artikel, een overzicht van de beleidsmatige mutaties ten opzichte van de ontwerpbegroting 1996 opgenomen die groter zijn dan 10 miljoen. Mutaties die het gevolg zijn van (autonome) prijs- en volume effecten zijn niet opgenomen. De onderstaande mutaties hebben – met uitzondering van U1503 «Remigra- tie» – betrekking op de sociale zekerheidsuitgaven van begrotings- hoofdstuk XV SZW. Voor een toelichting op de mutaties wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichtingen bij deze begroting.

Beleidsmatige mutaties ten opzichte van de raming in de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

Artikel- nummer	Mutatie-omschrijving	Verplichtingen				Uitgaven			
		1997	1998	1999	2000	1997	1998	1999	2000
U1202	Decentralisatie impuls WSW	- 41 000	- 63 000	- 63 000	- 63 000	- 41 000	- 63 000	- 63 000	- 63 000
U1301	Intensivering fraudebestrijding	- 15 000	- 19 000	- 19 000	- 19 000	- 15 000	- 19 000	- 19 000	- 19 000
U1302	Aanpassing verdeling uitvoeringskosten	- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000
U1303	Introductie Rijksbijdrage AOW	295 000	345 000	345 000	345 000	345 000	345 000	345 000	345 000
U1308	Uitstel invoering WAJONG	- 2 341 400				- 2 341 400			
U1309	Opvoeren tijdelijke wet Bia	59 000	139 500	177 400	177 800	59 000	139 500	177 400	177 800
U1401	Tijdelijke wet Bia	- 15 000	- 25 000	- 19 300	- 19 300	- 15 000	- 25 000	- 19 300	- 19 300
U1401	Kinderopvangregeling	- 85 000	- 85 000	- 85 000	- 85 000	- 85 000	- 85 000	- 85 000	- 85 000
U1401	Anw amendement Kalsbeek	- 27 000	- 50 000	- 69 700	- 69 700	- 27 000	- 50 000	- 69 700	- 69 700
U1401	Anw uitbreiding overgangsrecht	- 6 300	- 15 300	- 19 800	- 22 800	- 6 300	- 15 300	- 19 800	- 22 800
U1401	Uitstel Wet Boeten, maatregelen etc	- 38 000	- 24 100	- 18 200	- 8 800	- 38 000	- 24 100	- 18 200	- 8 800
U1401	Experimenten met inzet uitkeringsgelden	- 34 000	- 82 000	- 48 400	- 6 000	- 34 000	- 82 000	- 48 400	- 6 000
U1401	Preventieve ontslagtoets	11 000	13 000	11 800	11 800	11 000	13 000	11 800	11 800
U1401	Wet inkomensvoorziening kunstenaars	- 96 600	- 102 300	- 93 000	- 97 300	- 96 600	- 102 300	- 93 000	- 97 300
U1401	Koppelingwet	- 11 000	- 11 000	- 9 100	- 9 100	- 11 000	- 11 000	- 9 100	- 9 100
U1402	Tijdelijke wet Bia	- 29 100	- 70 600	- 95 500	- 95 500	- 29 100	- 70 600	- 95 500	- 95 500
U1403	Tijdelijke wet Bia	- 5 900	- 14 400	- 19 500	- 19 500	- 5 900	- 14 400	- 19 500	- 19 500
U1406	Experimenten	23 500	57 000	39 500	4 900	23 500	57 000	39 500	4 900
U1407	Vervoersvoorziening WVG	50 000				50 000			
U1408	Kinderopvangregeling	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000
U1410	Introductie Wet inkomensvoorziening kunstenaars	96 600	102 300	108 800	113 800	96 600	102 300	108 800	113 800
U1503	Niet sluiten van de regelingen	5 000	10 000	14 000	14 000	5 000	10 000	14 000	14 000
U1503	Overheveling Remigratie naar Biza	- 61 780	- 66 100	- 70 410	- 70 410	- 61 780	- 66 100	- 70 410	- 70 410

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Toelichting bij wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen)

11. MINISTERIE

11.01 Personeel en Materieel

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de personele en materiële uitgaven van het gehele departement geraamd en verantwoord.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		230 234	231 276	231 707	232 819	234 079	
Nota van wijziging		18 485	17 599	17 599	17 599	16 899	
1e Suppl.wet 1996							
- Eindejaarsmarge		2 160					
- Overboeking van BiZa RBB		486	486	486	486	486	
- Overboeking van BiZa DUO		154	166	166	166	166	
- Overboeking naar Post-actieven (U1103)		- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	
- Aanvullende loonbijstelling 1995		1 076	1 075	1 075	1 075	1 075	
Nieuwe Mutaties:							
- Overboeking naar BiZa remigratie			- 200	- 200	- 200	- 200	
- Loonbijstelling 1996		1 168	4 116	4 089	3 334	2 597	
- Kosten voorzitterschap EU			3 300				
- Op niveau 1996 brengen materiële uitgaven			1 747	1 895	1 705	1 605	
- Diverse voorzieningen		1 435	2 274	1 300	1 100	1 300	
- Overboeking primaire processen			3 200	3 200	3 200	3 200	
Stand ontwerp-begroting 1997	228 840	254 198	264 039	260 317	260 284	260 207	260 307

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		230 234	231 276	231 707	232 819	234 079	
Nota van wijziging		18 485	17 599	17 599	17 599	16 899	
1e Suppl.wet 1996							
– Eindejaarsmarge		2 160					
– Overboeking van BiZa RBB		486	486	486	486	486	
– Overboeking van BiZa DUO		154	166	166	166	166	
– Overboeking naar Post-actieven (U1103)		– 1 000	– 1 000	– 1 000	– 1 000	– 1 000	
– Aanvullende loonbijstelling 1995		1 076	1 075	1 075	1 075	1 075	
Nieuwe Mutaties:							
– Overboeking naar BiZa remigratie			– 200	– 200	– 200	– 200	
– Loonbijstelling 1996		1 168	4 116	4 089	3 334	2 597	
– Kosten voorzitterschap EU			3 300				
– Op niveau 1996 brengen materiële uitgaven			1 747	1 895	1 705	1 605	
– Diverse voorzieningen		1 435	2 274	1 300	1 100	1 300	
– Overboeking primaire processen			3 200	3 200	3 200	3 200	
Stand ontwerp-begroting 1997	228 070	254 198	264 039	260 317	260 284	260 207	260 307

C. Toelichting bij de cijfers

Bij Nota van wijziging is een overboeking ad f 16,985 mln. verwerkt van artikel U1102 «Centrale materiële voorzieningen», alsmede een toevoeging ad f 1,5 mln. in 1996 en f 0,8 mln. 1997 t/m 1999 voor extra uitvoeringskosten van de «experimenten marktverruiming dienstverlening aan particulieren».

Bij de 1e suppletore wet zijn de volgende mutaties ingeboekt.

- Een overboeking via de zogenaamde eindejaarsmarge van gelden van 1995 naar 1996 voornamelijk ten behoeve van bouwkundige voorzieningen.
- In het kader van de verzelfstandiging van de Rijks Bedrijfsgezondheidszorg- en Bedrijfsveiligheidsdienst (RBB) per 1 juli 1996 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken met ingang van 1996 een structureel bedrag van f 0,486 mln. naar SZW overgeheveld.
- In het kader van de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs (USZO) per 1 januari 1996 is het SZW-aandeel in de kosten van de voormalige Dienst Uitvoering Ontslag Uitkeringsregelingen (DUO) structureel met ingang van 1996 naar SZW overgeboekt.
- Mede als gevolg van de Herinrichting van het ministerie is in 1995 gebruik gemaakt van de 55+maatregel (wachtgeld/vut en wachtgeldgarantie). Ter dekking van de meerkosten van het daardoor aanwezige grotere bestand post-actieven is van het budget flankerend beleid (artikel U1101) f 1 mln. structureel overgeboekt naar artikel U1103 (Post-actieven).
- De aanvullende loonbijstelling 1995 betreft de vergoeding van de extra uitgaven voor de werkgevers als gevolg van de privatisering van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) en van de introductie van pseudo-premies voor de werknemersverzekeringen (zie de afboeking van artikel U1108).

De nieuwe mutaties betreffen:

- Een overboeking van f 0,2 mln. naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken in verband met de overdracht van het remigratiebeleid; het gaat om de personele en materiële kosten van 1,5 formatieplaats.
- De reguliere aanpassing aan de loonontwikkeling (zie afboeking van art U1108).
- Nederland is in het eerste halfjaar van 1997 voorzitter van de Europese Unie. Naast de Informele Sociale Raad en een ministeriële emancipatie-conferentie zal een vijftal thema-conferenties worden georganiseerd. De hiermee samenhangende kosten voor 1997, die binnen de totale SZW-begroting worden opgevangen, zijn aan dit artikel toegevoegd.
- Het structurele materiële budget was ca. f 1,8 mln. lager dan het in de begroting 1996 opgenomen totale budget voor materieel. Voorgesteld wordt om het begrotingsbedrag vanaf 1997 structureel op het niveau 1996 te brengen. Hiertoe is binnen de SZW-begroting ruimte gecreëerd.
- Ten opzichte van het structureel opgehoogde materiële budget zijn een aantal niet voorziene mutaties noodzakelijk. Het betreft de kosten voor het organiseren van de conferentie Kinderarbeid, extra kosten in verband met de huisvesting van perifere diensten en de buitenlandse sociale attachés en enkele departementale voorzieningen (kosten maatregelen terugdringing ziekteverzuim), boven de BiZa bijdrage uitgaande kosten voor USZO.
- De op artikel U1105 (Onderzoek) geraamde kosten voor primaire processen (onderzoek ten behoeve van de Kernfysische dienst, Arbeidsomstandigheden en de Arbeidsinspectie) worden ondergebracht op dit artikel. De geraamde verplichtingen en uitgaven ad f 2,85 mln. worden aan dit artikel toegevoegd. Daarnaast wordt f 350 000,- toegevoegd wegens verplichtingen in Europees verband tot het aanleveren en beoordelen van stoffen waaraan mens en milieu worden blootgesteld.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Het artikelonderdeel ambtelijk personeel omvat de loonkosten van actief en niet-actief personeel (langdurig zieken, personeel met ouderschapsverlof e.d.). Het artikelonderdeel overige personele uitgaven bevat de uitgaven aan inhuur van personeel (uitzendkrachten, tewerkgestelde erkende gewetensbezwaarden, werknemers sociale werkvoorziening en externe deskundigen). Het artikelonderdeel materiële uitgaven omvat alle uitgaven die noodzakelijk zijn voor het functioneren van het apparaat van het ministerie, voorzover die niet tot de personeelscomponent behoren.

Op het onderdeel huisvesting worden de kosten verantwoord voor het beheer van de gebouwen van zowel het kernministerie als de periferie.

Het artikelonderdeel primaire processen omvat de uitgaven ten behoeve van de Kernfysische dienst, de Directie Arbeidsomstandigheden en de Arbeidsinspectie. Het betreft onder andere onderzoek, en bijdragen aan het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) en de Commissie voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB).

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Ambtelijk personeel	198 588	196 500	205 617	198 820	196 500	205 617	11.0	06.0
Overige personele uitgaven	1 048	4 828	4 000	586	4 828	4 000	12.1	06.0
Materieel	26 772	41 211	41 502	26 233	41 211	41 502	12.1	06.0
Huisvesting	2 432	11 659	9 720	2 431	11 659	9 720	12.1	06.0
Primaire processen			3 200			3 200	12.1	06.01
Totaal	228 840	254 198	264 039	228 070	254 198	264 039		

E. Kengetallen

Uitsplitsing van de raming van U1101 naar dienstonderdelen (bedragen x f 1 000)

	P-budget 1997	M-budget 1997	Apparaatskosten 1997	Apparaatskosten fte
Arbeidsmarkt	6 791	306	7 097	110 305
Bijstandszaken	6 614	320	6 934	98 104
Sociale Verzekeringen	7 367	336	7 703	107 900
Arbeidsomstandigheden	10 666	473	11 139	113 305
Arbeidsverhoudingen	4 189	190	4 379	109 093
Algemeen Sociaal-Economische Aangelegenheden	2 889	142	3 031	95 736
Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden	7 282	321	7 603	115 197
Analyse en Onderzoek	8 279	381	8 660	106 519
Internationale Zaken	4 190	173	4 363	130 239
Voorlichting, Bibliotheek en Documentatie	6 289	317	6 606	90 160
SZW-Consult	7 082	292	7 374	117 645
Bestuurs Ondersteuning *	4 193	192	4 385	108 245
Algemene Zaken	11 831	667	12 498	76 110
Programma Ondersteuning	838	40	878	101 236
Financieel-Economische Zaken	10 001	465	10 466	104 555
Accountantsdienst	5 109	229	5 338	111 674
Toezicht	21 471	2 538	24 009	104 592
Arbeidsinspectie	73 403	9 196	82 599	99 362
Kernfysische Dienst	3 232	119	3 351	142 596
Directie Coördinatie Emancipatie	2 336	113	2 449	99 351
Emancipatieraad **	2 163	418	2 581	
Uitvoering Europese Subsidie Instrumenten	816	47	863	75 043
Overig personeel Ministerie	2 586	98	2 684	
Uitzonderingen op de materiële normen		1 233	1 233	
Internationale aangelegenheden		4 313	4 313	
Huisvestingskosten		9 720	9 720	
Departementale budgetten		18 583	18 583	
Totaal	209 617	51 222	260 839	
Primaire processen		3 200	3 200	
			264 039	
Begrotingssterkte in fte's	2 212,46			
Gem. kosten per fte (in gulden)	94 744			

* Incl. Minister, Staatssecretaris en Bestuursraad.

** Inclusief vergoedingen voorzitter en leden ER.

Deze kengetallen zijn hier opgenomen ter onderbouwing van de raming, alsmede ter illustratie van de gemiddelde kosten per fte van de directies van SZW.

Voor een kwantitatieve en kwalitatieve specificatie van het personeelsbestand wordt verwezen naar bijlage 1 «De overzichten inzake personeelsgegevens» van deze begroting.

11.02 Centrale materiële voorzieningen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel werden de verplichtingen en uitgaven geraamd voor algemene beheerskosten met een overwegend departementaal karakter.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		16 985	16 799	16 799	16 799	16 899	
Nota van wijziging		- 16 985	- 16 799	- 16 799	- 16 799	- 16 899	
Stand ontwerp-begroting 1997	21 735	0	0	0	0	0	0

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		16 985	16 799	16 799	16 799	16 899	
Nota van wijziging		- 16 985	- 16 799	- 16 799	- 16 799	- 16 899	
Stand ontwerp-begroting 1997	20 534	0	0	0	0	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

Voor een verbeterde informatievoorziening werd het wenselijk geacht om alle personele en materiële uitgaven op één begrotingsartikel samen te voegen. Dit bevordert een goed inzicht in de personele en materiële kosten van het gehele departement en vereenvoudigt de ontwikkeling van kengetallen.

Bij Nota van wijziging is dit artikel ondergebracht onder U1101 «Personeel en Materieel» en is de begroting en meerjarenraming naar artikel U1101 overgeboekt. In bovenstaande tabellen wordt deze overheveling zichtbaar gemaakt. Omdat bij dit artikel geen raming meer is voorzien is dit artikel niet meer in de begrotingsstaat voor 1997 opgenomen.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele codering is 06.0
- de economische codering is 12.1

11.03 Post-actieven

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd voor personeel dat als non-actief wordt aangemerkt. Het gaat hier om uitgaven aan wachtgelden en uitkeringen ingevolge de uitkeringsregeling 1966.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		11 582	11 626	11 670	11 708	11 760	
1e Suppl.wet 1996		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Nieuwe Mutaties: – Parkeren efficiencytaakstelling			– 3 500				
Stand ontwerp-begroting 1997	11 236	12 582	9 126	12 670	12 708	12 760	12 760

C. Toelichting bij de cijfers

Bij de 1e suppletore wet is de volgende mutatie ingeboekt.

- Mede als gevolg van de Herinrichting van het ministerie is in 1995 in ruime mate gebruik gemaakt van de 55+maatregel (wachtgeld/vut en wachtgeldgarantie). Ter dekking van de meerkosten van het daardoor aanwezige grotere bestand post-actieven is van het budget flankerend beleid (artikel U1101) f 1 mln. structureel overgeboekt naar artikel U1103 (Post-actieven).

Voorgesteld wordt de volgende nieuwe mutatie aan te brengen.

Bij begrotingsvoorbereiding heeft het kabinet besloten tot een aantal efficiency-taakstellingen, onder andere op de SZW-begroting. Deze taakstelling is gedeeltelijk ingevuld op het artikel Automatisering en onderzoek. Voor het restant van de taakstelling wordt gebruik gemaakt van de nog uit te delen prijsbijstelling; dit blijkt uit de meerjarenramingen van het artikel U1109. Om te voorkomen dat in 1997 (in de begrotingswet) een negatief bedrag op artikel U1109 zou reteren, is het betreffende aandeel in de taakstelling van f 3,5 mln. in 1997 geparkeerd op dit artikel. Als in het voorjaar van 1997 de prijsbijstelling 1997 wordt uitgekeerd zal deze boeking ongedaan worden gemaakt.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code 06.0
- de economische code 12.1

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp- begroting 1997
Verplichtingen/uitgaven (x f 1 000)	11 236	12 582	12 626*
Aantal post-actieven ultimo jaar	270	270	270

* Exclusief de geparkeerde efficiency-taakstelling.

11.04 Automatisering

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Na de Herinrichting van het ministerie zijn de automatiseringsuitgaven geconcentreerd binnen één artikel, U11.04.

De inspanningen voor automatisering staan in 1996 en 1997 in het teken van een nieuwe gemeenschappelijke basisvoorziening voor kantoorautomatisering die in 1997 gereed zal zijn. In 1997 zal ook het nieuwe personeelsinformatiesysteem operationeel zijn. Een aanvang wordt gemaakt met een verbeterde planningsystematiek waarbij een doelmatige besteding van automatiseringsgelden centraal staat.

Met de middelen op dit artikel worden verschillende activiteiten gefinancierd:

- Beheersinformatie
- Beleidsinformatie
- Departementale beheerssystemen
- Infrastructuur automatisering.

Voor de prioritering van de projecten op het gebied van de beheers- en beleidsinformatievoorziening ter ondersteuning van de primaire processen wordt gebruik gemaakt van het prioriterings- annex allocatie-instrument SAMALO. Dit dient tevens om de Bestuursraad te ondersteunen bij de besluitvorming omtrent de allocatie van budgetten. Met dit instrument wordt de rangorde van de projecten bepaald op basis van het (beleids)belang en het informatiebelang van het project. Mochten er onvoldoende middelen zijn om alle projecten uit te laten voeren, dan worden laag-scorende projecten niet in de planning voor 1997 meegenomen.

Met behulp van deze SAMALO-methodiek zal medio oktober het automatiseringsprogramma voor 1997 ingevuld worden, aangezien pas op dat moment voldoende inzicht bestaat in de opzet en kosten van de desbetreffende projecten.

De belangrijkste departementale beheerssystemen omvatten o.a. het Personeelsinformatiesysteem (IPA, Interpers), het financiële informatiesysteem CAFAS en het beheers-, informatie- en afhandelingssysteem met betrekking tot de rijksvergoeding van sociale zekerheidsuitgaven (BIAS).

De uitgaven in het kader van de infrastructuur omvatten het onderhoud en beheer van de centrale servercapaciteit, netwerk en datacommunicatie, standaard werkplekapparatuur en -programmatuur.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		33 570	29 194	29 218	29 218	29 218	
1e Suppl.wet 1996							
– Eindejaarsmarge		555					
– Overboeking naar VROM voor I-SZW Rotterdam		– 250					
Nieuwe Mutaties:							
– Invulling Kaderbrief-taakstelling			– 1 250	– 2 000	– 2 000	– 2 000	
– Overboeking NIDI van Subsidies			100	100	100	100	
– Overboeking van onderzoek			100	100	100	100	
Stand ontwerp-begroting 1997	28 138	33 875	28 144	27 418	27 418	27 418	27 418

Relatie verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

	t/m 1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	4 758	28 138	33 875	28 144	27 418	27 418	27 418	27 418	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	4 550	22 364							26 914
1996	208	5 642	28 025						33 875
1997		132	5 850	22 162					28 144
1998				5 982	21 436				27 418
1999					5 982	21 436			27 418
2000						5 982	21 436		27 418
2001							5 982	21 436	27 418
na 2001								5 982	5 982

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		33 570	29 194	29 218	29 218	29 218	
1e Suppl.wet 1996							
– Eindejaarsmarge		555					
– Overboeking naar VROM voor I-SZW Rotterdam		– 250					
Nieuwe Mutaties:							
– Invulling Kaderbrief-taakstelling			– 1 250	– 2 000	– 2 000	– 2 000	
– Overboeking NIDI van Subsidies			100	100	100	100	
– Overboeking van Onderzoek			100	100	100	100	
Stand ontwerp-begroting 1997	26 914	33 875	28 144	27 418	27 418	27 418	27 418

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet zijn de volgende mutaties vastgesteld.

- Een overheveling via de «Eindejaarsmarge» van middelen van 1995 naar 1996 ten behoeve van projecten beheers- en beleids-informatisering.
- Een overboeking naar de Rijksgebouwendienst van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in verband met aanpassingen aan het datanet van de Arbeidsinspectie, regio Zuid-West.

De volgende nieuwe mutaties worden voorgesteld.

- De beperking van het automatiseringsbudget met f 1,250 mln. in 1997 en f 2,0 mln. met ingang van 1998 is een deel van de invulling van de efficiencytaakstelling waartoe het kabinet heeft besloten.
- Tot en met 1996 is de bijdrage aan het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI) op het artikel Subsidies (U15.01) verantwoord. Omdat met deze bijdrage beleidsinformatie wordt geleverd, wordt deze bijdrage met ingang van 1997 op het artikel Automatisering verantwoord.
- Een overboeking van het artikel Onderzoek (U1105). Dit budget is bestemd om bij het CBS niet-standaard informatie te verkrijgen.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel.

De functionele codering is 06.0

de economische codering is 12.1.

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
Uitgaven x f 1 000	26 914	33 875	28 144
Begrotingssterkte in fte	2 082,85	2 226,97	2 212,46
Gemiddelde kosten per fte in guldens	12 922	15 211	12 721

11.05 Onderzoek

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de verplichtingen en uitgaven verantwoord voor uitbesteed onderzoek. De onderzoeken ondersteunen alle fasen van het beleidsproces (oriëntatie, voorbereiding, uitvoering en evaluatie).

Behalve aan actuele onderzoeksprojecten worden er ook gelden besteed aan onderzoek op (middel)lange termijn, aan fundamenteel onderzoek en aan onderzoek gericht op instrumentontwikkeling.

De onderzoeksuitgaven voor de Directie Coördinatie Emancipatiebeleid zijn met ingang van 1997 op een apart artikelonderdeel zichtbaar gemaakt.

In 1996 heeft een uitzuivering van het onderzoeksbudget plaatsgevonden. De budgetten voor de primaire processen t.a.v. het arbeidsomstandighedenbeleid (bijvoorbeeld laboratoriumonderzoek van verdachte stoffen bij bedrijfsongevallen) en taken van de Kernfysische dienst (bijvoorbeeld het inhuren van expertise bij te verrichten inspectie-taken) zijn overgeheveld naar het budget Materieel. Hier is eerder sprake van ondersteuning van het werkproces dan van onderzoek.

Voor de verdeling van onderzoeksgelden over de verschillende projecten, die gezien de behoefte van de verschillende onderdelen van het ministerie in 1997 uitbesteed moeten worden, wordt voor het vakdepartement (het ministerie exclusief de Directie Coördinatie Emancipatiebeleid) gebruik gemaakt van het departementsbrede prioriterings- annex allocatie-instrument SAMALO. DCE prioriteert haar onderzoeksprocessen met een aan SAMALO verwante systematiek.

Met behulp van deze instrumenten wordt – afzonderlijk voor de budgetten SAMALO onderzoek en onderzoek DCE – de rangorde van de onderzoeksprojecten bepaald op basis van het beleids- en het informatiebelang van het project. Mochten er onvoldoende middelen zijn om alle projecten uit te laten voeren, dan worden bepaalde laag-scorende projecten niet in de planning voor 1997 meegenomen.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		19 983	20 238	20 375	20 375	20 375	
1e Suppl.wet 1996 – Eindejaarsmarge		500					
Nieuwe Mutaties:							
– Efficiëncytaakstelling			– 1 250	– 2 000	– 2 000	– 2 000	
– Overboeking OSA van subsidies			2 700			2 700	
– Overboeking Primaire processen naar materieel			– 2 850	– 2 850	– 2 850	– 2 850	
– Overboeking naar automatisering			– 100	– 100	– 100	– 100	
Stand ontwerp-begroting 1997	28 517	20 483	18 738	15 425	15 425	18 125	15 425

Relatie verplichtingen en uitgaven (x 1 000)

	t/m 1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	12 368	28 517	20 483	18 738	15 425	15 425	18 125	15 425	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	8 189	20 970							29 159
1996	3 838	6 574	10 281						20 693
1997	243	973	7 114	8 639					16 969
1998	98		2 155	6 283	7 779				16 315
1999			933	2 870	4 539	8 166			16 508
2000				946	2 180	4 152	9 230		16 508
2001					927	2 007	6 582	6 992	16 508
na 2001						1 100	2 313	8 433	11 846

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		20 193	20 269	20 365	20 558	20 558	
1e Suppl.wet 1996 – Eindejaarsmarge		500					
Nieuwe Mutaties:							
– Efficiëncytaakstelling			– 1 250	– 2 000	– 2 000	– 2 000	
– Overboeking OSA van subsidies			900	900	900	900	
– Overboeking Primaire processen naar materieel			– 2 850	– 2 850	– 2 850	– 2 850	
– Overboeking naar automatisering			– 100	– 100	– 100	– 100	
Stand ontwerp-begroting 1997	29 159	20 693	16 969	16 315	16 508	16 508	16 508

C. Toelichting bij de cijfers

Bij 1e suppletore wet is een overheveling via de «Eindejaarsmarge» verwerkt van 1995 naar 1996. Het betrof in 1995 niet-uitgevoerde projecten die in 1996 alsnog worden uitgevoerd.

De nieuwe mutaties betreffen:

- De beperking van het budget voor onderzoek met f 1,250 mln. in 1997 en f 2,0 mln. met ingang van 1998 is een deel van de invulling van de efficiëncytaakstelling waartoe het kabinet tijdens de begrotingsvoorbereiding 1997 heeft besloten.
- Een overboeking van subsidies (U1501) omdat de begroting en verantwoording van de subsidie aan de Organisatie voor strategisch arbeidsmarktonderzoek (OSA) met ingang van 1997 via het Onderzoeksartikel zal plaatsvinden.

- Overboeking naar U11.01 Materieel (f 2,85 mln.) en U11.04 Automatisering (f 0,1 mln.) in verband met de uitvoering van de op dit begrotingsartikel geraamde uitgaven en verplichtingen voor primaire processen. Deze processen zullen met ingang van 1997 op genoemde artikelen worden verantwoord.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Doelsubsidie TNO	9 672			9 672			03	06.421
SAMALO onderzoek	14 394	13 633	12 688	14 467	13 843	12 719	12.1	06.01
Onderzoek DCE			950			950	12.1	06.01
Overig onderzoek	4 451	6 850	5 100	5 020	6 850	3 300	12.1	06.01
Totaal	28 517	20 483	18 738	29 159	20 693	16 969		

11.06 Voorlichting

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de kosten verantwoord van de departementale voorlichtingsprojecten, bibliotheek, documentatie en interne voorlichting aan het personeel.

Alle uitgaven met betrekking tot voorlichting worden op dit artikel centraal verantwoord. Het begrotingsartikel is met ingang van 1997 gesplitst in de onderdelen voorlichting vakdepartement en voorlichting emancipatie. De hoogte van de budgetten is op basis van historische gegevens bepaald.

Een adequate verdeling van het budget voorlichting vakdepartement wordt bereikt door aanvragen voor voorlichtingsprojecten te wegen aan de hand van een inhoudelijke prioriteringsmethodiek (SAMALO), die ook wordt gebruikt voor automatisering en onderzoek. De methodiek weegt het belang van de projecten voor het beleid en de beleidsvoering van het ministerie. In een zwaartepuntennotitie worden de criteria bepaald op basis waarvan de projecten voor het komende jaar worden beoordeeld.

De directie Coördinatie Emancipatiebeleid prioriteert door middel van een soortgelijke methodiek de voorlichtingsuitgaven DCE zelf.

In de voorlichtingsbijlage (bijlage 8) staat een nadere toelichting op de belangrijkste in- en externe voorlichtingsprojecten van het vakdepartement SZW. De voorgenomen voorlichtingsprojecten van de directie Coördinatie Emancipatiebeleid zijn beschreven in het Communicatieplan in de Beleidsbrief Emancipatie 1997–2000, die ook op de derde dinsdag van september wordt gepubliceerd. In het algemeen deel van de memorie van toelichting (paragraaf 7.1) wordt het gevoerde voorlichtingsbeleid beschreven.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		6 039	6 039	6 039	6 039	6 039	
1e Suppl.wet 1996 – Invulling eindejaarsmarge		100					
Stand ontwerp-begroting 1997	5 828	6 139	6 039	6 039	6 039	6 039	6 039

Bij de belasting van dit artikel is in wezen sprake van «verplichtingen=kas». Afgezien van enige overloop (van 1995 naar 1996) worden betalingen in hetzelfde begrotingsjaar gedaan als waarin de verplichting is aangegaan. Financiële verplichtingen worden doorgaans slechts voor één jaar aangegaan.

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		6 039	6 039	6 039	6 039	6 039	
1e Suppl.wet 1996 – Invulling eindejaarsmarge		100					
Stand ontwerp-begroting 1997	5 585	6 139	6 039	6 039	6 039	6 039	6 039

C. Toelichting bij de cijfers

Bij 1e suppletore wet is één mutatie vastgesteld, namelijk een overheveling van 1995 naar 1996 via de «Eindejaarsmarge» ter financiering van projecten die in 1995 niet (volledig) tot betaling zijn gekomen.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Voorlichting vakdepartement SZW	5 828	6 139	5 589	5 585	6 139	5 589	12.1	06.0
Voorlichting DCE			450			450	12.1	06.0
Totaal	5 828	6 139	6 039	5 585	6 139	6 039		

11.07 Onvoorziene uitgaven

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Het artikel omvat een raming van uitgaven die ten tijde van de begrotingsvoorbereiding niet zijn te voorzien. Er doen zich geen feitelijke uitgaven ten laste van dit artikel voor.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		4 738	2 381	6 628	3 217	3 173	
1e Suppl.wet 1996 – Overboeking naar VROM		– 400					
Nieuwe Mutaties: – Departementale dekking		– 3 484	– 2 286	– 2 058	– 1 775	– 1 876	
Stand ontwerp-begroting 1997		854	95	4 570	1 442	1 297	1 497

C. Toelichting bij de cijfers

De omvang van het beschikbaar begrotingsbedrag 1997 is lager dan de meerjarenraming vanaf 1998. Dit is voor een groot deel het gevolg van een bij Miljoenennota 1996 tot en met 1997 verwerkte overboeking (WVG) van f 2 mln. naar artikel U1501 subsidies. Verder is in voorkomende gevallen ten laste van dit artikel incidentele dekking gevonden ten behoeve van wijzigingen op andere begrotingsartikelen. Dit leidt ertoe dat de omvang van het begrotingsbedrag van jaar tot jaar verschilt.

De mutatie bij 1e suppletore wet betreft een overboeking naar de Rijksgebouwendienst van het Ministerie van VROM als bijdrage in de inrichtingskosten van de nieuwe huisvesting van de Arbeidsinspectie Regio Zuid-West.

De nieuwe mutatie «Departementale dekking» (op dit artikel en op artikel U1108) vloeit voort uit een saldo van diverse herschikkingen. Deze herschikkingen leiden tot een verhoging van met name de materiële budgetten (kosten voorzitterschap EU, structureel op niveau brengen materieel en diverse onontkoombare materiële voorzieningen). Zie toelichting bij artikel U1101 «Personeel en Materieel».

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.9
- de economische code is 01

11.08 Loonbijstelling

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Dit artikel heeft het karakter van een «parkeerartikel» waarop zo nodig tijdelijk bedragen worden opgenomen – uitdelingen uit de staartpost Loonbijstelling – totdat toerekening kan plaatsvinden naar de relevante begrotingsartikelen.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		4 088	4 033	3 836	3 743	3 642	
1e Suppl.wet 1996							
– Verdeling van de aanvullende loonbijstelling 1995		– 2 083	– 2 082	– 1 982	– 2 082	– 1 982	
– Loonbijstelling 1996		62 293	64 057	63 891	63 549	62 804	
Nieuwe Mutaties:							
– Correctie loonbijstelling 1996		2 587	2 583	2 583	2 603	2 604	
– Verdeling loonbijstelling 1996 naar de begrotingsartikelen		– 63 282	– 64 981	– 64 804	– 64 390	– 63 658	
– Departementale dekking			– 1 951	– 1 854	– 1 661	– 1 660	
– Compensatie t.b.v. primaire processen			– 350	– 350	– 350	– 350	
Stand ontwerp-begroting 1997		3 603	1 309	1 320	1 412	1 400	4 785

C. Toelichting bij de cijfers

De mutaties 1e suppletore wet betreffen de verdeling van de bij Miljoenennota 1996 toegekende aanvullende loonbijstelling 1995 (pseudo-premies en ABP-complex) naar de begrotingsartikelen en de toedeling van het Ministerie van Financiën van de reguliere loonbijstelling 1996.

De nieuwe mutaties hebben betrekking op:

- Een correctie op de bij 1e suppletore wet toebedeelde Loonbijstelling 1996.
- Een verdeling naar de betreffende begrotingsartikelen van de toegekende bedragen voor de loonontwikkeling 1996.
- Een verlaging ter compensatie van de departementale herschikkingen, zoals eerder toegelicht onder U1101 «Personeel en Materieel» en U1107 «Onvoorziene uitgaven».
- Een verlaging ad f 0,350 mln. ten behoeve van artikel U1101 «Personeel en Materieel» wegens een verplichting in Europees verband tot het aanleveren en beoordelen van gegevens over stoffen waaraan mens en milieu worden blootgesteld.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.9
- de economische code is 01.11

11.09 Prijsbijstelling

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Dit artikel heeft het karakter van een «parkeerartikel» waarop zo nodig tijdelijk bedragen worden opgenomen – uitdelingen uit de staartpost Prijsbijstelling – totdat toerekening kan plaatsvinden naar de relevante begrotingsartikelen.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996							
1e Suppl.wet 1996 – Prijsbijstelling 1996		306	46	11	358	364	
Nieuwe Mutaties: – Parkeren efficiency taakstelling				- 7 400	- 7 400	- 7 400	
Stand ontwerp-begroting 1997		306	46	- 7 389	- 7 042	- 7 036	- 7 036

C. Toelichting bij de cijfers

De mutatie bij 1e suppletore wet betreft de toedeling van het Ministerie van Financiën van de reguliere prijsbijstelling 1996.

Voorgesteld wordt de volgende nieuwe mutatie aan te brengen.

Het kabinet heeft bij de begrotingsvoorbereiding 1997 besloten tot een aantal efficiency-taakstellingen. Voor de SZW-begroting betreft het f 6,0 mln. in 1997 en f 11,4 mln. structureel. Deze efficiency-taakstelling is voor f 2,5 mln. in 1997 en f 4 mln. structureel ingevuld op de artikelen «Automatisering» en «Onderzoek» (zie toelichtingen aldaar). Het restant ad f 3,5 mln. in 1997 en f 7,4 mln. structureel wordt naar de huidige inzichten ingevuld met de nog toe te kennen bedragen voor prijsbijstelling 1997 en 1998. Om wetstechnische redenen is de taakstelling voor 1997 tijdelijk geparkeerd op artikel U1103 (zie toelichting aldaar). Voor 1998 en latere jaren is het restant van de ombuigingstaakstelling op dit artikel geparkeerd.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.9
- de economische code is 01.12

12. ARBEIDSMARKT

12.01 Rijksbijdrage aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Dit artikel vindt zijn grondslag in de Arbeidsvoorzieningswet (Staatsblad 1990, nr. 402). Daarin is de verzelfstandiging van de Arbeidsvoorziening onder een tripartite bestuur van werkgevers- en werknemersorganisaties en van de overheid geregeld. De wet is op 1 januari 1991 in werking getreden.

De Arbeidsvoorzieningsorganisatie heeft als taak het bevorderen van een doelmatige en rechtvaardige aansluiting van vraag en aanbod van arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. Het door het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening (CBA) te voeren beleid voor 1997 wordt neergelegd in het Landelijk Beleidsplan 1997 en de begroting 1997 van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Deze stukken worden separaat aan de Staten-Generaal aangeboden.

Op 28 juni 1996 is het wetsvoorstel nieuwe Arbeidsvoorzieningswet (Kamerstukken II, 1995/96, nr. 24 450) door de Tweede Kamer aanvaard. Besluitvorming in de Eerste Kamer dient nog plaats te vinden. De beoogde invoeringsdatum is 1 januari 1997. In het algemeen deel van deze Memorie van toelichting is reeds uiteengezet dat 1997 een overgangsjaar zal zijn tussen de huidige wet en de nieuwe wet, met name wat betreft het onderscheid in basis- en prestatiedienstverlening. Besluitvorming over en inrichting van de begroting van het CBA zijn gebaseerd op de huidige wet. De inrichting van de administratie wordt reeds zoveel mogelijk geënt op de nieuwe wet. Er wordt naar gestreefd om, via extra modellen bij de begrotingsaanschrijving 1997, van de RBA's inzicht te verkrijgen in onder andere de kosten van de basis- en prestatieverlening. Deze informatie komt gelijktijdig met het Landelijk Beleidsplan en de begroting 1997 eind 1996 beschikbaar. Dit betekent dat voor het vaststellen van de afzonderlijke bedragen voor de basis- en prestatiebijdrage voor de SZW-begroting 1998 gebruik kan worden gemaakt van een op deze wijze ingerichte administratie.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 mln.)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		1 255,0	1 079,5	1 076,0	1 237,4	1 239,2	
1e Suppl.wet 1996 – Aanvullende loonbijstelling 1995		0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	
Nieuwe Mutaties: – Loonbijstelling 1996		7,0	5,8	5,8	6,2	6,2	
Stand ontwerp-begroting 1997	1 832,6	1 263,0	1 086,2	1 082,7	1 244,5	1 246,3	1 246,3*

* In verband met afrondingsverschillen kunnen er afwijkingen in de tellingen optreden.

Op basis van de huidige Arbeidsvoorzieningswet (artikel 38 lid 2 tweede volzin) is een algemene maatregel van bestuur opgesteld die de betaling van de Rijksbijdrage aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie regelt. Maandelijks wordt 1/12 deel van de rijksbijdrage aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie overgemaakt. Het wetsvoorstel nieuwe Arbeidsvoorzieningswet kent geen basis voor een dergelijke «uitbetalings-amvb». In de mededelingen, bedoeld in artikel 47 lid 5 en 48 lid 6 van de nieuwe Arbeidsvoorzieningswet, zal tevens de wijze van betaling en afrekening van de basis- en prestatiebijdrage kenbaar worden gemaakt.

De verplichtingen op dit artikel zijn op grond van artikel 1 lid 6 van de Comptabiliteitswet door de Minister van Financiën aangewezen als verplichtingen = kas.

C. Toelichting bij de cijfers

De mutatie aanvullende loonbijstelling 1995 betreft een vergoeding van extra uitgaven voor de werkgevers als gevolg van de privatisering van het Algemeen Burgerlijk pensioenfonds (ABP) en van de introductie van pseudo-premies voor werknemersverzekeringen.

De nieuwe mutatie betreft de uitdeling van de reguliere loonbijstelling 1996.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.43
- de economische code is 41.4

12.02 Wet Sociale Werkvoorziening

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) draagt de gemeenten op om te voorzien in aangepaste werkgelegenheid, die zoveel mogelijk gericht is op behoud, herstel en bevordering van de arbeidsgeschiktheid, voor personen die tot werken in staat zijn, maar voor wie als gevolg van in belangrijke mate bij hen gelegen factoren, werkgelegenheid onder normale omstandigheden (vooralsnog) niet aanwezig is. De WSW is betrokken bij de stroomlijning van gesubsidieerde arbeid; een wetsvoorstel ter herziening van de WSW is aan de Kamer aangeboden.

Bij de bepaling van de totale lasten voor het Rijk dienen de anticumulatie-afdrachten op het artikel M1301 in mindering te worden gebracht op dit artikel.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 mln.)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		3 485,8	3 488,5	3 489,3	3 490,0	3 491,0	
1e Suppl.wet 1996							
- Eindejaarsmarge		51,0					
- Afdrachtskorting WVA		- 10,0	- 27,8	- 44,2	- 60,4	- 68,8	
- Decentralisatie-Impuls WSW		- 23,0	- 41,0	- 63,0	- 63,0	- 63,0	
- Technische correctie		- 1,3					
Nieuwe Mutaties							
- Loonbijstelling 1996		51,6	51,9	51,9	51,9	51,9	
- Arbeidsvoorwaardenakkoord			14,0	24,0	24,0	24,0	
- Aanpassing verplichtingen-ruimte		82,4	- 27,6	- 15,5	- 7,4	3,9	
- Compensatie WULBZ		46,0					
Stand ontwerp-begroting 1997	3 484,2	3 682,5	3 458,0	3 442,5	3 435,1	3 439,0	3433,6

Relatie verplichtingen en uitgaven (x f 1 mln.)

	t/m 1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	6 878,1	3 682,5	3 458,0	3 442,5	3 435,1	3 439,0	3 433,6	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	3 483,2							3 483,2
1996	3 394,9	202,8						3 597,7
1997		3 479,7	3,9					3 483,6
1998			3 454,1	3,9				3 458,0
1999				3 438,6	3,9			3 442,5
2000					3 431,2	3,9		3 435,1
2001						3 435,1	3,9	3 439,0
na 2001							3 429,7	3 429,7

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 mln.)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		3 483,4	3 486,5	3 489,3	3 490,0	3 491,0	
1e Suppl.wet 1996:							
- Eindejaarsmarge		51,0					
- Afdrachtskorting WVA		- 10,0	- 27,8	- 44,2	- 60,4	- 68,8	
- Decentralisatie Impuls WSW		- 23,0	- 41,0	- 63,0	- 63,0	- 63,0	
- Technische correctie		- 1,3					
Nieuwe Mutaties:							
- Loonbijstelling 1996		51,6	51,9	51,9	51,9	51,9	
- Arbeidsvoorwaardenakkoord			14,0	24,0	24,0	24,0	
- Compensatie WULBZ		46,0					
Stand ontwerp-begroting 1997	3 483,2	3 597,7	3 483,6	3 458,0	3 442,5	3 435,1	3 433,6

C. Toelichting bij de cijfers

Op grond van de eerste suppletore wet zijn de uitgaven WSW aangepast voor :

- De «Eindejaarsmarge» betreft een ophoging van het WSW-budget voor 1996 met het oog op het arbeidsvoorwaardenakkoord voor de periode 1995 t/m 1997. Dit houdt mede verband met de late totstandkoming van het akkoord in 1995.
- Vanaf 1 januari 1996 kunnen ook werkgevers in de WSW in aanmerking komen voor een afdrachtskorting ad f 4 500 per jaar als zij een langdurig werkloze in dienst nemen op grond van de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premies volksverzekeringen (WVA) (alle nieuwe instroom in de WSW geldt als langdurig werkloos). De subsidie van het rijk kan daarom naar evenredigheid lager worden vastgesteld.

- De mutatie «DI-taakstelling» is een gewijzigde boeking van een bestaande taakstelling uit de Decentralisatie-Impuls. Voorheen was de taakstelling verwerkt op de aanvullende post loonbijstelling; om duidelijkheid te verschaffen aan de uitvoeringsinstanties wordt hetzelfde bedrag nu rechtstreeks op het WSW-budget gekort.
- De technische correctie vindt plaats vanwege een abusievelijk te hoge slotuitdeling uit het budget WSW 1995.

De nieuwe mutaties hebben betrekking op:

- De jaarlijkse bijstelling van de uitgaven voor de loonkostenontwikkeling. Deze bijstelling wordt vastgesteld op grond van de methodiek, zoals voor de gepremieerde en gesubsidieerde sectoren wordt toegepast (het «Post-waggs model»).
- De mutatie arbeidsvoorwaarden houdt verband met de in de cao overeengekomen herbezetting van de vrijvallende uren van de 36-urige werkweek. Door de herbezetting worden meer personen in de WSW geplaatst, waardoor de kosten toenemen. Tegenover de extra uitgaven staan hogere ontvangsten uit hoofde van samenloop van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen met WSW-loon (Art M. 13.01.)
- Een technische correctie op de verplichtingenruimte.
- Als gevolg van de privatisering van de ziektewet (WULBZ) zag de bedrijfsvereniging BVO zich genoodzaakt de premie ZW over 1995 met terugwerkende kracht te verhogen, teneinde aan de per 1 maart 1996 lopende verplichtingen te kunnen voldoen. Deze voor de werkvoorzieningsschappen forse en onvoorziene extra last in 1996 wordt via het WSW-budget gecompenseerd.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 mln.) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Budgetvoorziening op decentraal niveau	3 462,5	3 673,9	3 458,0	3 461,4	3 589,1	3 483,6	43.5	06.34
Budgetvoorziening op Centraal Niveau	21,4	8,6		21,4	8,6		43.5	06.34
Afwikkeling vergoedingen voor 1989	0,3			0,3			43.5	06.34
Totaal	3 484,2	3 682,5	3 458,0	3 483,1	3 597,7	3 483,6		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
Budgetvoorziening decentraal (x f 1 mln.)	3 461,4	3 589,1	3483,6
Volume (eenheden)	80,8	80,8	81,7
Gemiddelde lasten per eenheid (x f 1,-)	42 840	44 420	42 640

Het gemiddelde volume van de WSW in 1997 neemt naar verwachting ten opzichte van 1996 toe als gevolg van de in het arbeidsvoorwaardenakkoord overeengekomen herbezetting van de arbeidsduurverkorting.

De gemiddelde prijs per arbeidsplaats is in 1997 lager dan in 1996 als gevolg van de Wet vermindering loonbelasting en premies volksverzekeringen (WVA), alsmede uit hoofde van de taakstelling in verband met de in onderdeel C toegelichte Decentralisatie-Impuls. Voorts wordt het verschil verklaard doordat de uitgaven in 1996 eenmalig hoger lagen als gevolg van de eindejaarsmarge: de verhoging als gevolg van het arbeidsvoorwaardenakkoord kon niet meer in 1995 worden verwerkt.

12.03 Jeugdwerkgarantiewet

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De JWG vormt in het kader van het activerend arbeidsmarktbeleid voor jongeren het vangnet. Als werkloze jongeren niet op eigen kracht of via het reguliere instrumentarium van arbeidsvoorziening kunnen worden geplaatst kan instroom in de JWG plaatsvinden. De JWG is betrokken bij de stroomlijning van gesubsidieerde arbeid. In dit kader is de Wet inschakeling werkzoekenden (WIW) in voorbereiding, waarbij de doelgroep van de JWG onder deze nieuwe wet zal vallen.

Op grond van de huidige JWG wordt aan een jongere een dienstbetrekking volgens het burgerlijk wetboek aangeboden en geplaatst op een door de jeugdwerkgarantie-organisatie aangewezen garantieplaats.

De voorbereidingsovereenkomst is bedoeld voor jongeren, waarvoor het vanwege in de persoon gelegen factoren (nog) niet mogelijk is een JWG-garantieplaats aan te bieden.

De voorbereidingsovereenkomst is de grondslag voor activiteiten welke tot doel hebben de kwalificaties van de jongere te verbeteren. Deze activiteiten zijn gericht op plaatsing op een garantieplaats en indien mogelijk op doorstroom naar regulier werk.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		359 700	430 500	554 900	590 900	612 400	
1e Suppl.wet 1996							
- Afdrachtskorting WVA		- 19 300	- 57 200	- 90 600	- 116 100	- 128 700	
- Bevriezing 23-jarigen		- 38 100					
- Doorwerking realisatie 1995		90 900	44 000	- 2 700	69 600	87 800	
Nieuwe Mutaties:							
- Extrapolatie jaar 2000		- 6 800	- 27 400	- 40 200	- 57 400	- 15 600	
- Werkloosheidsontwikkeling						- 65 800	
- Technische correctie		8 600	9 700	10 500	4 200	- 15 300	
- Koppeling uitkeringen 1996		- 16 000	- 14 200	- 14 200	- 14 000	- 14 000	
Stand ontwerp-begroting 1997	409 693	379 000	385 400	417 700	477 200	460 800	454 400

C. Toelichting bij de cijfers

In de eerste suppletore wet is de raming als volgt aangepast:

- De bij de WSW genoemde afdrachtskorting op grond van de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premies volksverzekeringen (WVA) is ook op de JWG van toepassing. De subsidie van het Rijk kan ook hier naar evenredigheid lager worden geraamd.
- In de ramingen voor 1996 was nog rekening gehouden met een uitbreiding van doelgroep JWG tot 23-jarige schoolverlaters. In afwachting van de stroomlijning van gesubsidieerde arbeid wordt de doelgroep dit jaar bevroren op 22 jaar.
- Op basis van de realisatiegegevens over 1995 zijn de ramingen voor de JWG verhoogd.
- Ten eerste bleek het volume hoger, met name van de garantieplaatsen. Ten tweede viel de gemiddelde prijs van een JWG-garantieplaats hoger uit dan geraamd. Dit hangt samen met de hogere gemiddelde leeftijd van het JWG-bestand.

De nieuwe mutaties betreffen:

- De extrapolatie jaar 2000 is een technische aanpassing die jaarlijks bij begrotingsvoorbereiding wordt verwerkt. Vorig jaar is deze correctie bij dit artikel ten onrechte niet verwerkt.
- De doorwerking van de meest recente werkloosheidsramingen van het Centraal Planbureau (CPB) op de doelgroep en daarmee op het geraamde volume in de JWG.
- Een technische correctie op grond van aanpassing van het ramingsmodel.
- De aanpassing van het begrotingsbedrag aan de loonontwikkeling.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Garantieplaatsen	404 200	370 800	374 600	404 200	370 800	374 600	43.2	06.43
Vorbereidingsovereenkomsten	5 500	8 200	10 800	5 500	8 200	10 800	43.2	06.43
Totaal	409 700	379 000	385 400	409 700	379 000	385 400		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
<i>Garantieplaatsen</i>			
Totaal (x f 1 mln.)	404,2	370,8	374,6
Volume (eenheden)	21 564	21 500	22 200
Gemiddeld bedrag (x f 1,-)	18 744	17 220	16 840
<i>Vorbereidingsovereenkomsten</i>			
Totale loonkosten (x f 1 mln.)	5,5	8,2	10,8
Volume (eenheden)	1 660	1 870	2 470
Gemiddeld bedrag (x f 1,-)	3 313	4 360	4 360

Garantieplaatsen

De toename van het volume is een gevolg van de geplande uitbreiding van de doelgroep van de JWG. De gemiddelde prijs daalt door de Wet vermindering loonbelasting en premies volksverzekeringen (WVA).

Vorbereidingsovereenkomsten

De toename van het aantal voorbereidingsovereenkomsten hangt samen met de aanloopfase van dit nieuwe beleid; de voorbereidingsovereenkomst is per 1 september 1994 geïntroduceerd voor nieuwe instromers.

12.04 Banenpools

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De doelstelling van de regeling is het bieden van betaalde arbeid op additionele plaatsen aan langdurig werklozen, teneinde kansen te bieden op doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt. De lokale overheden zijn verantwoordelijk voor de totstandkoming van de banenpoolplaatsen. De financiering van de regeling door SZW komt uit de vrijvallende uitkeringen (Abw, loaw en loaz) van de deelnemende langdurig werklozen. Andere financieringsbronnen zijn de subsidies van het CBA/RBA, inleenvergoedingen en eventueel ESF-subsidies.

De banenpoolregeling is betrokken bij de stroomlijning van gesubsidieerde arbeid. In dit kader is de Wet inschakeling werkzoekenden (WIW) in voorbereiding, waaronder ook de banenpoolers zullen vallen.

Uit het artikelonderdeel doorstromingsubsidies worden de middelen betaald voor de per 1 januari 1996 van kracht geworden Tijdelijke subsidieregeling bevordering uitstroom banenpools en Jeugdwerkgarantiewet. Deze regeling vloeit voort uit het convenant Grote stedenbeleid, waarin is vastgelegd dat de vier grote steden met voorrang middelen krijgen ter bevordering van de uitstroom van JWG-ers en banenpool-deelnemers naar reguliere arbeid.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		544 800	599 900	581 000	570 000	571 100	
Nieuwe Mutaties:							
– Werkervaringsplaatsen		– 43 200					
– Koppeling uitkeringen 1996		2 100	2 100	2 000	2 000	2 000	
Stand ontwerp-begroting 1997	419 720	503 700	602 000	583 000	572 000	573 100	573 200

C. Toelichting bij de cijfers

De nieuwe mutaties betreffen:

- Het eenmalig afboeken van het budget werkervaringsplaatsen. In 1993 zijn er uit hoofde van de nota «Meer werk, weer werk», plannen gemaakt werkervaringsplaatsen te creëren. Doordat afspraken moeilijk tot stand kwamen, is er geen invulling aan de plannen gegeven. In afwachting van de Wet Inschakeling Werkzoekenden is in 1996 geen nieuwe regeling opgesteld.

- De aanpassing van het begrotingsbedrag aan de loonontwikkeling.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Vrijvallende uitkeringen	419 720	457 100	457 700	419 720	457 100	457 700	43.2	06.43
Doorstroomsubsidies	0	46 600	57 600	0	46 600	57 600	43.2	06.43
Werkervaringsplaatsen	0	0	86 700	0	0	86 700	43.2	06.43
	419 720	503 700	602 000	419 720	503 700	602 000		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
<i>Vrijvallende uitkeringen</i>			
Volume (eenheden)	21 717	22 525	22 525
Gemiddeld bedrag (x f 1,-)	19 327	20 290	20 320
Totaal (x f 1,-)	419 720	457 100	457 700
<i>Doorstroomsubsidies</i>			
Volume (eenheden)		3 110	3 840
Gemiddeld bedrag (x f 1,-)		15 000	15 000
Totaal (x f 1 000)		46 600	57 600
<i>Werkervaringsplaatsen</i>			
Volume (eenheden)			15 000
Gemiddeld bedrag (x f 1,-)			5 780
Totaal (x f 1 000)			86 700

Het volume en de gemiddelde uitkeringsbedragen vertonen een tamelijk constant beeld over de jaren 1995 t/m 1997.

12.05 Inkoop sociale diensten bij arbeidsvoorziening

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

In 1996 is reeds een start gemaakt met de inkoop door gemeenten bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Hiervoor is een ministeriële regeling opgesteld die was gebaseerd op de Begrotingswet Sociale Zaken en Werkgelegenheid 1996. In 1997 zal de inkoop door gemeenten bij Arbeidsvoorziening worden gebaseerd op een algemene maatregel van bestuur. Via de Invoeringswet nieuwe Arbeidsvoorzieningswet (Kamerstukken II, 1995/96, nr. 24 554) is daartoe in de Algemene bijstandswet een nieuw artikel toegevoegd (artikel 137a) dat de basis vormt voor de inkoop-amvb.

In 1997 is f 45 mln. beschikbaar gesteld voor de 19 gemeenten die oorspronkelijk waren opgenomen in het grote-stedenbeleid. Het bedrag van f 45 mln. is in lijn met het partijenakkoord van december 1994 tussen de minister van SZW en het CBA en met de daarop gebaseerde meerjarenramingen in de SZW-Begrotingswet 1996.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		35 000	45 000	50 000	50 000	50 000	
Stand ontwerp-begroting 1997		35 000	45 000	50 000	50 000	50 000	50 000

C. Toelichting bij de cijfers

Geen mutaties.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.43
- de economische code is 12.2

13. SOCIALE VERZEKERINGEN

13.01 Algemene Kinderbijslagwet

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De Algemene Kinderbijslagwet (AKW), laatstelijk gewijzigd bij Wet van 21 december 1995, Stb. 691, beoogt een bijdrage te leveren in de kosten van levensonderhoud van eigen, aangehuwde, stief- en pleegkinderen van de rechthebbenden die belast zijn met hun verzorging. Voor kinderen onder de 16 jaar die tot het huishouden van de rechthebbenden behoren, geldt het verzorgingsbeginsel, terwijl voor uitwonende kinderen en alle kinderen vanaf 16 jaar het onderhoudsprincipe geldt.

Alle kosten worden vergoed via dit begrotingsartikel.

De kinderbijslag wordt uitgekeerd door één uitvoeringsinstantie, de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 mln.)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		6 580,1	6 399,6	6 250,8	6 117,7	5 983,2	
1e Suppl. wet 1996		30,1	18,7	13,9	13,1	12,4	
Nieuwe Mutaties:							
– Loonbijstelling uitvoeringskosten		1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	
– Uitvoeringskosten (juni-nota SVB)		– 3,3	14,4	14,5	8,8	6,4	
– Volumebijstelling (juni-nota SVB)		– 3,4	– 7,3				
– Volumebijstelling meerjarenraming SVB				14,5	32,4	54,6	
– Bijstelling achteraf vastgestelde rechten		– 5,3	– 8,7				
– Prijsbijstelling (juni-nota SVB)		– 17,3	– 45,4				
– Uitstel boeten & maatregelen		1,0					
– Wettelijke indexering per 1 juli 1996		17,2	66,5	65,6	64,4	63,2	
Stand ontwerp-begroting 1997	4 695,4	6 600,8	6 439,6	6 361,1	6 238,2	6 121,6	6 081,1

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet is de raming aangepast met:

- een verhoging van f 26,1 miljoen in 1996 (en een meerjarige doorwerking van f 33,7 miljoen in 1997 aflopend naar f 31,4 miljoen in 2000) in verband met de wettelijke indexering van de kinderbijslagbedragen per 1 januari 1996;
- een verlaging verwerkt van f 10,0 miljoen in 1996 (met een meerjarige doorwerking van f 15 mln in 1997 en f 19 mln in 1998 en volgende jaren) wegens de intensivering van de fraudebestrijding;
- een verhoging van de raming van de uitvoeringskosten 1996 met f 14 miljoen op grond van herziene ramingsinzichten van de SVB.

De nieuwe mutaties hebben betrekking op:

- een bijstelling van het loongevoelige deel van de uitvoeringskosten met f 1,7 mln in 1996 en f 1,8 mln structureel vanaf 1997;
- een ramingsaanpassing van de uitvoeringskosten op basis van de juni-nota van de SVB van – f 3,3 mln. in 1996 en resp. + f 14,5 mln, f 8,8 mln en f 6,4 mln in de jaren 1997 tot en met 2000;
- een aanpassing van het volume op basis van de juni-nota van de SVB, waardoor de uitkeringen in 1996 en 1997 resp. f 3,4 mln en f 7,3 mln lager uitkomen.
De volumedaling voor de kortere termijn is onder andere het gevolg van doorwerking van de afschaffing van de kinderbijslag voor 18-plussers, deze daling overtreft de opwaartse demografische ontwikkeling;
- een neerwaartse ramingsbijstelling van de achteraf vast te stellen rechten in 1996 en 1997 met resp. f 5,3 mln en f 8,7 mln;
- een prijsaanpassing van de uitkeringen op basis van de juni-nota van de SVB, waardoor de uitkeringen in 1996 en 1997 resp. f 17,3 mln en f 45,4 mln lager uitkomen;
- een verhoging van de raming in 1996 met f 1,0 mln in verband met de vertraagde invoering van de Wet Boeten, Maatregelen, Terug- en Invordering Sociale Zekerheid;

- de wettelijke indexering van de kinderbijslagbedragen per 1 juli 1996.

Voor de verplichtingen op dit artikel geldt dat deze op grond van artikel 4, lid 6, onderdeel e van de Comptabiliteitswet door de Minister van Financiën zijn aangewezen als verplichtingen = kas.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 mln.) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
AKW-uitkeringen	4 551,4	6 451,4	6 280,4	4 551,4	6 451,4	6 280,4	34.3	06.13
AKW-uitvoeringskosten	144,0	149,4	159,2	144,0	149,4	159,2	12.2	06.13
Totaal	4 695,4	6 600,8	6 439,6	4 695,4	6 600,8	6 439,6		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
<i>Uitgaven AKW (x f 1 mln., transactie-basis)</i>			
- Uitkeringslasten (x f 1 mln.)	6 776,0	6 600,8	6 439,6
- Uitvoeringskosten (x f 1 mln.)	6 630,0	6 451,4	6 280,4
	146,0	149,4	159,2
<i>In de uitkeringslasten begrepen*</i>			
- Dekkerkopjes (x f 1 mln.)	70,0		
- Achteraf vastgestelde rechten (x f 1 mln.)	64,0	56,7	52,3
<i>Dekking AKW</i>			
- Rijksrekening (x f 1 mln.)	4 695,4	6 600,8	6 439,6
- Kasschuif 31 december 1994 (x f 1 mln.)	2 094,6		
- Verrekening in 1995 over '94 (x f 1 mln.)	- 3,0		
- Verrekening in 1996 over '95 (x f 1 mln.)	- 18,0		
- Interestbaten m.b.t. kasschuif (x f 1 mln.)	7,0		
<i>Volume *</i>			
- Aantal telkinderen (x 1 000)	3 481	3 472	3 452
- Aantal gerechtigden (gezinnen x f 1 000)	1 823	1 808	1 806
<i>Hoogte gemiddelde uitkering*</i>			
- Per telkind (x f 1,-)	1 866	1 842	1 805
- Per gerechtigde (x f 1,-)	3 563	3 537	3 449

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
<i>Uitvoeringskosten</i>			
- In % van de uitkeringslasten	2,2	2,3	2,5
- Per telkind (x f 1,-)	42	43	46
- Per gerechtigde (x f 1,-)	80	82	88

* Sinds 1994 worden de bedragen die zijn gemoeid met de zogenoemde Dekker-kopjes en met de achteraf vastgestelde rechten niet meer meegeteld in het volume en/of de gemiddelde uitkering. De lasten in verband met de zgn. Dekker-kopjes hebben betrekking op de verhoging van het voor een gezin bepaalde bedrag aan kinderbijslag om de negatieve koopkrachtconsequenties van de invoering van de nominale premieheffing in ZFW en AWBZ voor gezinnen met kinderen te compenseren. Deze Dekker-kopjes zijn krachtens het Regeerakkoord in 1995 afgeschaft, evenals de nominale kinderpremies. Het bedrag dat hiervoor nog voor 1995 is opgenomen heeft betrekking op de uitbetaling in 1995 van de rechten die gedurende het vierde kwartaal van 1994 zijn opgebouwd.

Bij de achteraf vastgestelde rechten gaat het om uitkeringslasten ingevolge de AKW, waarvan bij de vaststelling van dat recht sprake is van een terugwerkende kracht van meer dan een kwartaal.

Het aantal telkinderen en het aantal gerechtigden daalt jaarlijks licht. Ook de hoogte van de gemiddelde uitkering daalt zowel per telkind als per gerechtigde enigszins.

De uitvoeringskosten vertonen een stijgende lijn: de vermoedelijke-uitkomst 1996 is iets hoger dan de realisatie 1995 en de raming voor 1997 is aangepast aan de inzichten van de SVB hieromtrent. De stijging houdt verband met hogere personeelskosten als gevolg van intensivering van het handhavingsbeleid en invoering van de sanctiewetgeving alsmede met hogere afschrijvingskosten als gevolg van vervanging van apparatuur in de computercentra.

Per saldo nemen de totale AKW-lasten jaarlijks af.

13.02 Toeslagenwet

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op grond van de Toeslagenwet (TW), laatstelijk gewijzigd bij Wet van 21 december 1995, Stb. 696, kan een loondervingsuitkering ingeval van werkloosheid of arbeidsongeschiktheid worden aangevuld tot het relevante sociaal minimum. De TW kent een inkomenstoets. De wet wordt uitgevoerd door de bedrijfsverenigingen, die de daarmee samenhangende uitkeringslasten declareren bij het Tijdelijk instituut voor coördinatie en afstemming (TICA), dat onder meer het beheren en administreren van het Toeslagenfonds tot taak heeft. Het TICA declareert deze lasten, aangevuld met de door de bedrijfsverenigingen aan hem gedeclareerde en door het TICA zelf gemaakte administratiekosten op zijn beurt bij het Rijk, ex artikel 74 van de Organisatiewet sociale verzekeringen.

Met ingang van 1 januari 1997 treedt naar verwachting een wijziging van eerderbedoelde organisatiewet in werking, waarbij de taken van de bedrijfsvereniging en het TICA worden uitgevoerd door het Landelijk instituut sociale verzekeringen.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		777 000	750 000	749 000	744 000	735 000	
1e Suppl. wet 1996		21 300	500	3 200	12 100	19 600	
Nieuwe Mutaties:							
- Loonbijstelling administratiekosten		1 000	900	900	900	900	
- Volume-ontwikkeling K-MEV		- 2 500	- 2 300	5 700	- 4 000	- 14 300	
- Aanpassing raming uitvoeringskosten		- 1 200	- 25 300	- 24 200	- 25 200	- 26 300	
- Uitstel invoering Wulbz		1 800					
- Koppeling uitk. 1996		- 500	- 400	- 500	- 400	- 500	
Stand ontwerp-begroting 1997	744 688	799 300	723 400	734 100	727 400	714 400	713 100

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet zijn de volgende mutaties verwerk:

- een verhoging van de raming met f 17,9 mln vanwege de doorwerking van de realisatie 1995 naar 1996 (met name stijging WW-volume) en met gewijzigde macro-economische inzichten voor 1996 (Centraal Economisch Plan 1996);
- een ramingsbijstelling met f 1,0 mln voor het effect op de Toeslagenwet van het uitstel tot 1 juli 1996 van de aanscherping van de sanctiebepaling in de Werkloosheidswet;
- een verlaging van de raming met f 7 mln voor het effect op de Toeslagenwet van de Wet uitbreiding loondoorbetalingsplicht bij ziekte (Wulbz).
- een bijstelling van de raming voor de uitvoeringskosten met f 9,4 mln ten gevolge van de budgetvaststelling door het Tijdelijk instituut voor coördinatie en afstemming (f 5,8 mln) en afspraken in het kader van de ontvlechting bedrijfsverenigingen-uitvoeringsinstellingen (f 3,6 mln).

De nieuwe mutaties betreffen:

- een loonbijstelling van het loongevoelige deel van de uitvoeringskosten;
- een aanpassing van het volume in verband met gewijzige macro-economische inzichten, zoals geraamd door het Centraal Planbureau (MEV);
- een verlaging van de raming voor de uitvoeringskosten als gevolg van de volume-aanpassing en in verband met door het Ctsv herziene regelgeving met betrekking tot de toerekening van de uitvoeringskosten. Door de gewijzigde toerekening komt vanaf 1997 f 25 mln per jaar minder ten laste van de Toeslagenwet;
- een verhoging van de raming 1996 met f 1,8 mln in verband met het uitstel van de invoering tot 1 maart 1996 van de Wet uitbreiding loondoorbetalingsplicht bij ziekte (Wulbz);
- een aanpassing van de raming voor de kosten van de volledige koppeling in 1996 van de uitkeringen aan de loonontwikkeling.

Voor de verplichting op dit artikel geldt at deze op grondv an artikel 4, lid 6, onderdeel e van de Comptabiliteitswet door de Minister van Financiën zijn aangewezen als verplichtingen = kas

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Uitkeringen TW	669 161	669 700	669 700	669 161	705 700	669 700	34.3	06.2
Uitvoeringskosten TW	75 527	91 200	53 700	75 527	91 200	53 700	12.2	06.2
Totaal	744 688	796 900	723 400	744 688	796 900	723 400		

E. Kengetallen

	Lasten (x f 1 mln.)			Aantal uitkeringen (x f 1 000 jaaruitk.)			Gemiddelde bruto-uitkering incl. overhevelingstoeslag (x f 1)		
	1995*	1996	1997	1995	1996	1997	1995	1996	1997
<i>Toeslagen op uitkeringen</i>									
- AAW-sec	159,8	163,1	164,8	21,5	22,1	22,3	7 437	7 372	7 405
- AAW/WAO	229,8	227,8	225,4	44,3	44,2	44,9	5 183	5 156	5 018
- WW	164,7	214,0	183,7	29,2	37,8	32,5	5 647	5 655	5 661
- ZW	11,2	1,8	0,0	2,8	0,4	0,0	4 066	4 060	
- Overig	7,1	8,1	8,1	1,8	2,0	2,0	4 028	4 034	4 034
- Niet-verhaalbaar	3,9	0,0	0,0						
Subtotaal	576,5	614,9	582,0	99,6	106,5	101,7	5 788	5 773	5 723
Vakantietoeslagen	43,9	48,0	46,0				441	451	452
Sociale lasten	39,3	42,9	41,7				395	403	410
Administratiekosten	76,1	91,2	53,7				764	856	528
Subtotaal	159,3	182,1	141,4				1 600	1 710	1 390
Totaal	735,8	796,9	723,4				7 388	7 483	7 113

* Transactiegegevens.

De jaarlijkse lasten schommelen in de jaren 1995 tot en met 1997 enigszins, als gevolg van de toename van het aantal uitkeringen in 1996. In 1997 zal een belangrijk deel van deze toename zijn verdwenen door met name een lagere raming van de toeslagen op werkloosheidsuitkeringen. Bij de totale lasten wordt deze fluctuatie nog versterkt door de hogere uitvoeringskosten in 1996 en daling daarvan in verband met herziene regelgeving van het Ctsv voor de toerekening van uitvoeringskosten.

13.03 Rijksbijdragen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden rijksbijdragen aan sociale verzekeringsfondsen verantwoord. Het kabinet heeft besloten de AOW-premie aan een maximum bovengrens te binden. Deze grens is gesteld op de AOW-premie 1996. Onderdeel van dit besluit is dat wanneer als gevolg van het stellen van deze maximum bovengrens de premie-inkomsten niet lastendekkend zijn het rijk het tekort van het Algemeen Ouderdomsfonds

zal dekken. Voor 1997 leidt de maximum bovengrens tot een tekort van f 345 miljoen gulden op transactiebasis.

Aangezien bij de betaalbaarstelling van de rijksbijdrage wordt aangesloten bij de betaalbaarstelling van de premie-afrachten aan het Algemeen Ouderdomsfonds door het Ministerie van Financiën, wordt een deel van de rijksbijdrage voor 1997 (f 50 mln) in 1998 betaald, waardoor op kasbasis voor 1997 een bedrag resteert van f 295 miljoen.

In de meerjarenraming is voor het tekort als gevolg van het stellen van een maximum bovengrens f 345 miljoen gulden opgenomen.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
Nieuwe Mutaties: – Opvoeren rijksbijdrage Algemeen Ouderdomsfonds			345 000	345 000	345 000	345 000	
Stand ontwerp-begroting 1997	0	0	345 000	345 000	345 000	345 000	345 000

Relatie verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	0	0	345 000	345 000	345 000	345 000	345 000	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	0							0
1996		0						0
1997			295 000					295 000
1998			50 000	295 000				345 000
1999				50 000	295 000			345 000
2000					50 000	295 000		345 000
2001						50 000	295 000	345 000
na 2001							50 000	

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
Nieuwe Mutaties: – Opvoeren rijksbijdrage Algemeen Ouderdomsfonds			295 000	345 000	345 000	345 000	
Stand ontwerp-begroting 1997	0	0	295 000	345 000	345 000	345 000	345 000

C. Toelichting bij de cijfers

De opgevoerde rijksbijdrage betreft een nieuwe begrotingspost met als doel de premie voor de AOW te kunnen beperken.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.15
- de economische code is 62.2

13.04 Premiebijdragen*A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

Aan natuurlijke personen, alsmede aan rechtspersonen waarbij natuurlijke personen werkzaam zijn, kan vrijstelling wegens gemoedsbezwaren worden verleend voor de verplichting tot premiebetaling. Indien een ontheffing is verleend in het kader van één of meer volksverzekeringen, wordt voor geen van de volksverzekeringen premie geheven, doch vindt voor al die verzekeringen heffing van premieervangende inkomsten- of loonbelasting plaats, tot het bedrag waarvoor anders premie voor de volksverzekeringen zou zijn geheven (artikel 20 van de Wet financiering volksverzekeringen).

Indien een ontheffing is verleend in het kader van één of meer werknemersverzekeringen, wordt voor geen van de werknemersverzekeringen premie geheven, doch wordt voor al die verzekeringen aan de werkgever een naheffingsaanslag in de loonbelasting – zonder verhoging – opgelegd, tot het bedrag waarvoor de werkgever aansprakelijk zou zijn geweest indien hem de vrijstelling wegens gemoedsbezwaren niet was verleend (artikel 17 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering). Het Rijk verstrekt ten gunste van de centrale fondsen en de bedrijfsverenigingen vergoedingen in verband met de verleende vrijstellingen. Deze komen overeen met de aan de belastingdienst betaalde premieervangende inkomsten- of loonbelasting c.q. naheffing in de loonbelasting.

Vanaf 1994 vinden de premie-afdrachten gemoedsbezwaarden volksverzekeringen plaats via het Ministerie van Financiën, zodat sedertdien alleen nog premiebijdragen werknemersverzekeringen op dit artikel worden verantwoord.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		2 700	2 700	2 700	2 700	2 700	
1e Suppl. wet 1996		1 000					
Stand ontwerp-begroting 1997	1 326	3 700	2 700	2 700	2 700	27 00	2 700

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletoire wet is een verhoging van de raming 1996 met f 1,0 miljoen verwerkt vanwege een overloop uit 1995 ten gevolge van vertraging in het declaratiepatroon in 1995.

Voor de verplichtingen op dit artikel geldt dat deze op grond van artikel 4, lid 6, onderdeel e van de Comptabiliteitswet door de Minister van Financien zijn aangewezen als verplichtingen=kas.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.10
- de economische code is 42

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp-begroting 1997
<i>Werknemersverzekeringen:</i>			
- Vergoeding aan bedrijfsverenigingen (x f 1 000)	2 326*	2 700	2 700
- Nabetalings 1995 (x f 1 000)		1 000	
- Aantal premievrijstellingen (x 1 jaaruitk.)	90	93	93
- Gemiddelde vrijstelling (x f 1,-)	25 844	29 032	29 032

* Op transactie-basis (de kasrealisatie bedroeg ruim 1,3 miljoen; de transactierealisatie is de som van de kasrealisatie en de geraamde nabetalings in 1996 over 1995).

De vermoedelijke uitkomst 1996 (transactie ad f 2, 7 miljoen) en de raming 1997 zijn enigszins hoger dan de lasten 1995. De oorspronkelijke ramingen zijn gehandhaafd, omdat nog een aanvulling op de nabetalings 1995 van het GAK wordt verwacht, die de transactierealisatie 1995 nog opwaarts kan beïnvloeden.

13.05 Liquidatiewet invaliditeitswetten

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Met ingang van 1 januari 1965 is de liquidatie van de Invaliditeitswet, de Mijnerkers-invaliditeitswet en de Interimwet Invaliditeitsrentetrekkingen in gang gezet. Deze liquidatie is neergelegd in de Liquidatiewet Invaliditeitswetten (LIW), laatstelijk gewijzigd in 1990 (Stb. 1990, nr. 145).

Met de laatste wijziging van de LIW werd beoogd in 1990 en 1991 de nog resterende aanspraken versneld af te kopen. Op 1 januari 1994 zijn alle rechten op afkopen en uitkeringen uit hoofde van de Invaliditeitswet verjaard. De uitgaven ten laste van het Rijk liepen aanvankelijk door tot en met 1995, omdat het Invaliditeits- en Ouderdomsfonds (IOF) de gelden benodigd voor de liquidatie heeft moeten lenen.

Op grond van art. 40 van de LIW verstrekt het Rijk bijdragen aan het IOF tot het moment waarop in het fonds een zodanig vermogen aanwezig is dat de ten laste van het fonds komende uitgaven daaruit kunnen worden bekostigd. Achtergrond van de rijksfinanciering is het vermogenstekort van het op basis van kapitaaldekking gefinancierde IOF. Dit tekort is ontstaan doordat het Rijk in het verleden financiële verplichtingen jegens het fonds niet volledig heeft kunnen nakomen. Het tekort bedraagt ultimo 1995 1,0 mln.

De liquidatie had ultimo 1993 voltooid moeten zijn. De Sociale Verzekeringsbank (SVb) heeft naar aanleiding van een gerechtelijke uitspraak echter besloten om tot en met 30 juni 1997 door te gaan met adresrecherche van IW-verzekerden en eventuele claims die daaruit voortvloeien uit te keren, ondanks het overschrijden van de verjaringstermijn.

Hieruit kunnen nog financiële claims ten laste van de rijksbegroting 1996 en 1997 voortvloeien.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
1e Suppl. wet 1996		1 100	1 100				
Stand ontwerp-begroting 1997	0	1 100	1 100	0	0	0	0

Relatie verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	0	1 100	1 100	0	0	0	0	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	0							0
1996		1 100						1 100
1997			1 100					1 100
1998				0				0
1999					0			0
2000						0		0
2001							0	0
na 2001						0		

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
1e Suppl. wet 1996		1 100	1 100				
Stand ontwerp-begroting 1997	10 700	1 100	1 100	0	0	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

Bij de eerste suppletore wet is op grond van de op dat moment bij de SVb bekende gegevens omtrent nadere claims in het kader van de afwikkeling van de liquidatie IW voor zowel 1996 als 1997 een bedrag van f 1,1 mln opgenomen.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.15
- de economische code is 62.2

13.06 Regelingen ex-mijnwerkers*A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid*

In de Handelingen Kamerstukken II 1 977/78, nr. 13 969, werd de wenselijkheid uiteengezet om voor oudere werknemers die werkzaam zijn geweest bij één van de Limburgse mijnondernemingen de mogelijkheid te scheppen vervroegd uit het arbeidsproces te treden. De op deze manier vrijgekomen plaatsen zouden vervolgens door jongere werklozen opgevuld kunnen worden. Dit beleidsvoornemen resulteerde in de op 1 juli 1979 in werking getreden «Regeling vervroegde uittreding

ex-mijnwerkers» (Stcrt. 1979, 120) die sindsdien herhaaldelijk is gewijzigd en verlengd. Nieuwe instroom in de derde, per 1 januari 1987 verlengde, regeling was nog mogelijk tot 1 januari 1995. Dit laatste gold overigens niet voor ex-DSM-medewerkers, van wie het recht op een uitkering per 1 juli 1992 werd afgekocht en voor wie in het kader van een algemene afvloeiingsregeling van DSM in een gelijkwaardige uitkering werd voorzien.

Naast de verplichtingen en uitgaven in het kader van de VVU-regeling worden op dit artikel de verplichtingen en uitgaven ten behoeve van oud-mijnwerkers met silicose verantwoord.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
1e Suppl. wet 1996		5 700	3 800				
Nieuwe Mutaties: – Loonbijstelling 1996		700					
Stand ontwerp-begroting 1997	6 302	6 400	3 800	0	0	0	0

Relatie verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

	t/m 1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	89 616	6 400	3 800	0	0	0	0	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	45 116							45 116
1996	23 900	6 100						30 000
1997	13 200	200	3 800					17 200
1998	5 400	100		0				5 500
1999	2000				0			2000
2000						0		0
2001							0	0
na 2001								

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		26 700	13 100	5 400	1 900	0	
1e Suppl. wet 1996		3 900	3 900		100		
Nieuwe mutaties:							
– Loonbijstelling 1996		400	200	100			
– Volumebijstelling 1996		– 1 000					
Stand ontwerp-begroting 1997	45 116	30 000	17 200	5 500	2000	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletoire wet zijn de volgende mutaties verwerkt:

- een opwaartse ramingscorrectie in de kassfeer van f 0,1 mln (voor 1996, 1997 en 1999) met betrekking tot de indexering VVU 1995;
- een doorwerking van de volumerealisatie 1995, waardoor de uitgavenraming voor 1996 met f 1,9 mln kon worden verlaagd;
- een overheveling van verplichtingen en uitgaven van 1995 naar 1996 ad f 2,9 mln in verband met vertraging bij de afhandeling van aanvragen en bezwaarschriften bij de silicose-regeling;
- een verhoging van de verplichtingen- en uitgavenraming met f 2,8 mln (en voor 1997 met f 3,8 mln) in verband met een naar verwachting groter aantal toekenningen van de eenmalige uitkering wegens silicose dan waarmee rekening was gehouden.

Als nieuwe mutaties worden voorgesteld:

- een verhoging van de raming voor de VVU-regeling in verband met de verwerking van de loonbijstelling 1996;
- een neerwaartse volumebijstelling VVU met f 1,0 mln in 1996 op basis van de realisatiegegevens 1996 tot en met het tweede kwartaal. Uit de gegevens blijkt een snellere terugloop in het volume dan was geraamd.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen**De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering**

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
VVU-regeling ex-mijnwerkers	2 702	700	0	41 516	24 300	13 400	51.4	06.43
Silicose-regeling	3 600	5 700	3 800	3 600	5 700	3 800	51.4	06.43
	6 302	6 400	3 800	45 116	30 000	17 200		

E. Kengetallen

	Uitgaven (x f 1 mln.)			Volume (x 1 persoon)			Gem.prijs (x f 1,-)		
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	1995	1996	1997
VVU-uitkeringen	40,5	23,6	12,9	702	437	265	57 821	53 903	48 682
Administratiekosten AZL	1,1	0,7	0,5				1 446	1 602	1 887
Totaal VVU	41,6	24,3	13,4						
Eénmalige uitk. i.v.m. silicose (incl.uitv. kosten)	3,6	5,7	3,8						
Totale rijksuitgaven	45,2	30,0	17,2						

Het aantal VVU-rechthebbenden en daarmee ook de lasten verminderen jaarlijks doordat de regeling is beperkt tot bestaande gevallen die geleidelijk uitstromen. De daling van de gemiddelde uitkering vanaf 1997 wordt veroorzaakt door de samenstelling van het bestand; de duurdere categorie stroomt eerder uit.

Tot en met het eerste halfjaar van 1996 zijn door de Stichting Silicose Oud Mijnwerkers in totaal 1 671 éénmalige uitkeringen ad f 20 000,- uitgekeerd.

13.07 Waarborg en garantie

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Het Ministerie van SZW staat garant voor het nakomen van verplichtingen door uitvoeringsinstellingen op verschillende manieren. Ten eerste is er een uitkeringsgarantie die eruit bestaat dat het Rijk in laatste instantie garant staat voor uitkeringen van alle onder de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ressorterende socialeverzekeringswetten.

Ten tweede is er een liquiditeitsgarantie. Deze regeling houdt in dat de bij de socialeverzekeringswetten betrokken centrale fondsen een tijdelijke, binnen het kalenderjaar af te lossen, rentedragende lening bij het Rijk kunnen krijgen om incidentele liquiditeitstekorten te overbruggen. Deze lening wordt alleen in laatste instantie verstrekt als alle andere mogelijkheden (onderlinge steunverlening, geldmarktleningen) zijn uitgeput. Voor de niet-centrale fondsen (Wachtgeldfondsen) en de fondsen die volledig voor rekening komen van de rijksbegroting (AKF, TF en het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten) geldt alleen een uitkeringsgarantie. Wat betreft de centrale fondsen en de wachtgeldfondsen ontstaat er een gewijzigde situatie indien tot bundeling van het middelenbeheer bij het Rijk wordt overgegaan. In dat geval zal de liquiditeitsgarantieregeling wellicht komen te vervallen.

Tenslotte zijn er (krediet)garanties aan instellingen buiten de sociale verzekeringen. Momenteel betreft dat de garantstelling van de Staat voor een onderhandse geldlening aan de Stichting Werkenrode te Groesbeek.

Daarnaast heeft het Rijk zich garant gesteld voor een subsidie uit het Europees Sociaal Fonds aan het Nationaal Overleg Orgaan Sociale Werkvoorziening (NOSW) voor een project ter bevordering van de doorstroming van WSW-werknemers naar reguliere arbeidsplaatsen.

De voorwaarde voor deze subsidie is dat een publiekrechtelijke instelling garant staat. Gezien het landelijke karakter van dit project is gekozen voor een garantstelling door het Rijk.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
Stand ontwerp-begroting 1997	0	0	0	0	0	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

Evenals in de ontwerp-begrotingen van voorgaande jaren worden ook voor 1997 de onderdelen garanties aan uitkeringsgerechtigden en kredietgaranties aan instellingen op nul geraamd. De reden hiervoor is dat het onmogelijk is om op voorhand te beoordelen of het Rijk haar garantstelling ten opzichte van de uitkeringsgerechtigden, de Stichting Werkenrode, respectievelijk de ESF-subsidie aan het NOSW zal moeten effectueren. De premievaststelling voor de fondsen, die hun middelen tot dekking van de uitgaven verkrijgen door het heffen van de premies van de verzekerden, vindt op een zodanige wijze plaats dat er als regel voldoende middelen aanwezig zijn om aan de verplichtingen te voldoen.

Aangezien de liquiditeitsvoorschotten binnen het kalenderjaar dienen te worden afgelost is ook dit artikelonderdeel op nul geraamd.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Garanties aan uitkeringsgerechtigden	0	0	0	0	0	0	62.2	06.10
Liquiditeitsvoorschotten aan sociale fondsen	0	0	0	0	0	0	85.2	06.10
Garanties aan instellingen	0	0	0	0	0	0	61.42	06.10
Totaal	0	0	0	0	0	0		

E. Kengetallen

De kredietgarantie aan de Stichting Werkenrode te Groesbeek door het Rijk loopt door tot het jaar 2012. Bij deze garantstelling horen de volgende specificaties.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Garantieplafond	575,4	539,5	503,6	467,7	431,8	395,9	360,0
Uitstaand risico per 1 januari	575,4	539,5	503,6	467,7	431,8	395,9	360,0
Vervallen of te vervallen garanties	35,9	35,9	35,9	35,9	35,9	35,9	35,9
Verleende of te verlenen garanties							
Uitstaand risico per 31 december	539,5	503,6	467,7	431,8	395,9	360,0	324,1

Het uitstaande risico van de garantstelling aan het ESF bedraagt per 31 december 1995 f 0,7 mln. en is niet in dit overzicht opgenomen.

13.08 Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op grond van de wetsvoorstellen inzake premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (Pemba) komt de AAW te vervallen. Voor zelfstandigen wordt voorzien in een door hen zelf gefinancierde arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAZ).

Voor vroeggehandicapten wordt een afzonderlijke Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) tot stand gebracht, die ten laste komt van de algemene middelen.

De Wajong voorziet voor jonggehandicapten in een wettelijke bescherming op minimumniveau tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid en zal worden uitgevoerd door de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging of haar rechtsoptvolger.

De voorgenomen datum van invoering van Pemba, WAZ en Wajong was 1 januari 1997. Inmiddels is besloten de invoering uit te stellen tot 1 januari 1998.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 mln.)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	2 472,0	2 620,0	2 768,0	2 854,0	
Nieuwe Mutaties:							
- Afboeken oude raming			- 2 472,0	- 2 620,0	- 2 768,0	- 2 854,0	
- Uitkeringen			2 179,4	2 315,9	2 435,7	2 402,0	
- Uitvoeringskosten			162,0	172,0	181,0	189,0	
- Uitstel tot 1998			- 2 341,4				
Stand ontwerp-begroting 1997	0	0	0	2 487,9	2 616,7	2 591,0	2 625,5

C. Toelichting bij de cijfers

De nieuwe mutaties vloeien voort uit een herberekening van de verplichtingen- en uitgavenramingen, mede rekening houdend met de laatste macro-economische inzichten (MEV) en met het uitstel tot 1 januari 1998.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 mln.) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Uitkeringen			0			0	34.2	06.15
Uitvoeringskosten			0			0	12.2	06.15
Totaal			0			0		

E. Kengetallen

In verband met het uitstel van de invoering van de Wajong tot 1 januari 1998 zijn geen kengetallen ingevuld.

13.09 Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

In het kader van de wet Terugdringing Beroep op de Arbeidsongeschiktheidsregelingen (TBA) worden arbeidsongeschikten herbeoordeeld. De herbeoordeling aan de hand van de nieuwe arbeidsongeschiktheidscriteria kan ertoe leiden dat men uiteindelijk op een bijstandsuitkering aangewezen is. Met name voor oudere arbeidsongeschikten wordt dit als een te scherpe inkomensdaling gezien. Hiervoor is een voorziening getroffen: de Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria (Stb. 1996, 93).

De doelgroep van deze voorziening omvat:

- a: personen die op 1 augustus 1993 45 jaar of ouder maar jonger dan 50 waren, op 31 juli 1993 recht hadden op een AAW/WAO-uitkering en deze uitkering op het moment van herbeoordeling ontvingen.
- b: personen die op 31 december 1986 35 jaar of ouder waren toen reeds recht hadden op een AAW/WAO-uitkering en deze uitkering op het moment van herbeoordeling ontvingen.

Deze personen wordt een uitkering geboden overeenkomstig de vervolguitkering van de Werkloosheidswet (WW).

Omdat de doelgroep bij afwezigheid van deze regeling een beroep zou doen op de loaw, loaz of de bijstand is gekozen voor een begrotingsgefinancierde regeling.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0		
Nota van wijziging		5 000	55 000	130 000	165 000	165 000	
1e Suppl. wet 1996		400	4 000	9 500	12 400	12 800	
Nieuwe mutaties:							
– Prijsmutatie			5 700	11 800	12 800	9 200	
– koppeling uitk.			– 500	– 1 000	– 1 300	– 1 300	
Stand ontwerp-begroting 1997	0	5 400	64 200	150 300	188 900	185 700	197 600

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet zijn de kosten van het TICA voor de uitvoering van de wet aan de raming toegevoegd.

De nieuwe mutaties betreffen:

- een ramingsbijstelling (prijsmutatie) op basis van de meest recente macro-economische inzichten;
- een aanpassing van de raming in verband met de kosten van volledige koppeling van de uitkeringen aan de loonontwikkeling.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Uitkeringen		5 000	60 200		5 000	60 200	42	06.15
Uitvoeringskosten		400	4 000		400	4 000	12.1	06.15
Totaal		5 400	64 200		5 400	64 200		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp-begroting 1997
Uitgaven BIA (x f 1 000,-)		5 400	64 200
- uitkeringslasten (x f 1 000,-)		5 000	60 200
- uitvoeringskosten (x f 1 000,-)		400	4 000
Volume (x 1 000)		0,35	4,00
Gemiddelde uitkering (x f 1,-)		14 217	15 050
Gemiddelde uitvoeringskosten per uitkering (x f 1,-)		1 137	1 000
- Uitvoeringskosten in % van de uitkeringslasten		8,0	6,6

De wet is in 1996 van kracht geworden. In dat jaar vindt een geleidelijke instroom plaats, die in 1997 (en latere jaren) nog doorzet. Als gevolg hiervan stijgen de lasten de eerste jaren vrij aanzienlijk.

14. BIJSTANDSZAKEN

14.01 Algemene bijstandswet (Abw)

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De nieuwe Algemene Bijstandswet (Abw; Stb. 1995, nr. 199) die per 1 januari 1996 in werking is getreden, verleent bijstand aan iedere Nederlander – en hiermee gelijk gestelde vreemdeling – die hier te lande in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken dat deze niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke algemene kosten van het bestaan te voorzien. De nieuwe Abw heeft de Abw 1965 (Stb. 1973, nr. 395) vervangen. De regelgeving is met de nieuwe wet vereenvoudigd.

De invoeringswet herinrichting Algemene Bijstandswet (Stb. 1995, nr. 200) regelt het overgangsrecht van de oude naar de nieuwe bijstandswet. In deze wet is ondermeer bepaald dat voor degenen die op 31 december 1995 recht hebben op een uitkering voor algemene bestaanskosten, bij ongewijzigde omstandigheden de hoogte van de bijstandsnorm in 1996 nog gehandhaafd bleef op het niveau van de oude wet. Voor 1997 geldt dit tot uiterlijk 1 april 1997 ook nog voor gemeenten waarbij verlenging van de herbeoordelingsperiode is toegestaan. Tevens is in artikel 8 van deze wet geregeld dat de verlening van bijstand aan Nederlanders die zich in het buitenland bevinden onder bepaalde condities kan worden voortgezet.

De bijstand kent voor mensen van 21 jaar en ouder nog slechts drie normbedragen. Deze zijn aan het minimumloon gekoppeld en afhankelijk van de leefsituatie. De Abw geeft gemeenten de mogelijkheid tot het verlenen van toeslagen op de normbedragen voor alleenstaanden en alleenstaande ouders, die zijn afgestemd op de noodzakelijke algemene bestaanskosten in verband met de leefsituatie.

De uitvoering van de Abw is in handen van de gemeenten. Deze stellen het recht op uitkering vast en betalen de uitkering aan rechthebbenden. Het Rijk vergoedt 90% van de kosten van algemene bijstand. Gedurende een overgangstermijn van drie jaar kunnen ook de toeslagen voor 90% worden gedeclareerd bij het Rijk.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 mln.)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996	10 114,1	10 622,9	11 353,1	10 210,6	10 236,0		
Nota van wijziging		- 68,5	- 155,8	- 163,8	- 122,1	- 107,3	
1e Suppl. wet 1996		- 230,1	- 314,1	- 394,2	- 436,1	- 408,5	
Nieuwe mutaties:							
- Wik			- 96,6	- 102,3	- 93,0	- 97,3	
- Bijstelling ANW		- 1,8	- 6,3	- 15,3	- 19,8	- 22,8	
- Rif Utrecht naar GF		- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	
- Rif Twente naar subs.		- 0,6	- 0,8	- 0,8	- 0,2		
- Bijstelling WW-pakket		- 31,5	- 53,1	- 64,8	- 49,2	- 62,8	
- Boetewet		- 5,4	- 9,0	- 8,1	- 6,2	- 5,4	
- Additioneel effect herkeuringen					16,6	16,5	
- Werkervaringsplaatsen		43,2					
- Koppelingwet			- 11,0	- 11,0	- 9,1	- 9,1	
- Uitstel schoonmaakprojecten		16,8	22,3	- 18,3	- 23,5	- 2,9	
- Prijsontwikkeling		- 200,0	- 200,0	- 200,0	- 169,8	- 169,8	
- Werkloosheid CEP			- 374,3	- 563,9	- 578,9	- 578,7	
- Werkloosheid MEV		- 472,2	- 730,4	- 809,7	- 728,3	- 728,2	
- Koppeling uitkeringen 1996		229,7	218,8	216,7	184,8	189,2	
Stand ontwerp-begroting 1997	9 348,3	9 393,5	8 912,4	9 217,4	8 175,6	8 248,7	8 350,6

C. Toelichting bij de cijfers

Bij nota van wijziging zijn de volgende mutaties opgenomen.

- Een overboeking van f 85 mln naar artikel U1408 ter financiering van de tijdelijke regeling kinderopvang in de Abw.
- Een besparing van f 15 mln in 1997 oplopend naar f 19,3 mln in 2000 als gevolg van de effecten op de bijstand van de tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria.
- Een neerwaartse bijstelling van f 8 mln in 1997 aflopend naar f 3 mln in 2000 voor de terugbetaling – na beëindiging van het uitkeringsrecht voor bijstandsgerechtigden – van de in 1996 als leningsfaciliteit verstrekte overbruggingsuitkering.
- Een daling in de bijstandsuitgaven van f 47,8 mln in 1997 en 1998 aflopend naar f 13,8 mln in 1999 als gevolg van de voorgenomen invoering van het experiment «marktverruiming dienstverlening aan particulieren» in de schoonmaakbranche vanaf 1 januari 1996.

In de 1e suppletore wet zijn de volgende mutaties opgenomen.

- Een overboeking naar het Gemeentefonds van f 5 mln voor 1996 als compensatie voor extra uitvoeringskosten die gemeenten moeten maken als gevolg van het arrest van de Hoge Raad inzake terugvordering en verhaal van bijstandsuitgaven.
- Een overboeking van het Gemeentefonds ad f 2 mln voor 1996 vanwege het uitstel van de invoering van de Wet boeten, maatregelen, terug- en invordering sociale zekerheid.
- Een daling van de uitgaven met per saldo f 8,5 mln in 1997 afnemend tot f 3,1 mln in 1999 vanwege enerzijds hogere vrijvallende besparingen in de Abw voor de experimenten markt-

- verruiming dienstverlening aan particulieren door invoering van de WVA en anderzijds een uitstel van de genoemde experimenten waardoor de uitstroom van bijstandsgerechtigden later dan gepland plaats zal vinden.
- Door uitbreiding van de doelgroep van de Anw met ongehuwd samenwonenden (amendement-Kalsbeek), valt deze groep niet meer terug op de Abw, waardoor de Abw-kosten dalen met f 27,0 mln in 1997 oplopend naar f 69,7 mln in 2000.
 - Uitstel van de invoering van de Anw naar 1 juli 1996 leidt tot een daling van de bijstandsuitgaven met f 4,5 mln in 1997 aflopend naar f 3,9 mln in 2000.
 - Normering van de hoogte van op te leggen maatregelen leidt vanaf 1997 tot een besparing van structureel f 1,5 mln per jaar.
 - Uitstel van de sanctiemaatregelen voor werklozen leidt er toe dat WW- en loaw-gerechtigden pas later een beroep op de bijstand hoeven te doen, waardoor de Abw-raming daalt met f 29 mln in 1997 aflopend naar f 3,4 mln in 2000.
 - Uitstel van de administratieve boeten van 1 juli 1996 naar 1 januari 1997 leidt voor het jaar 1996 incidenteel tot f 6 mln hogere bijstandsuitgaven.
 - Doorwerking van de uitvoering 1995 van de JWG leidt tot f 17,4 mln respectievelijk f 51 mln hogere uitgaven in 1997 respectievelijk 1998, aflopend naar f 8,2 mln lagere uitgaven in 2000.
 - Door bevrozing van de JWG-doelgroep kunnen 23-jarigen in 1996 een beroep doen op de Abw, waardoor de raming voor 1996 is verhoogd met f 25,1 mln.
 - Een gewijzigde verdeling van de werkloosheid tussen WW en Abw leidt voor 1997 tot f 93,7 mln lagere bijstandsuitgaven aflopend naar f 82,6 mln in 2000.

De voorgestelde nieuwe mutaties kunnen als volgt nader worden toegelicht.

- De invoering per 1 januari 1997 van de Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars leidt tot een verlaging van de bijstandsuitgaven. Deze vrijvallende middelen worden aangewend ter financiering van genoemde wet (zie artikel U1410).
- De uitbreiding van het overgangsrecht in de Algemene nabestaandenwet leidt er toe dat een aantal weduwen/weduwenaars geen beroep hoeft te doen op de Abw.
- Voor de regionale interdisciplinaire fraudeteams (Rif's) worden bedragen overgeboekt naar het Gemeentefonds (Rif Utrecht) en naar artikel U1501 (Rif Twente). De overboeking voor het Rif Utrecht is nodig omdat gebleken is dat de toegekende middelen voor dit Rif te laag waren om de activiteiten goed in te vullen. De bijdrage in de kosten voor de inrichting van het Rif Twente is tot en met 1999 in totaal f 2,4 mln; deze bijdrage is toegekend voor een periode van 3 jaar. Na 2 jaar zal een evaluatie van dit Rif plaatsvinden en wordt beoordeeld of voortzetting gewenst is.
- Het WW-pakket bevat een aantal maatregelen dat gericht is op een beperking van het WW-volume, waaronder een aanscherping van de toetredingscriteria. De maatregelen leiden naast een verlaging van het WW-volume echter ook tot een stijging van het Abw-volume. Bij de oorspronkelijke raming van de effecten van het WW-pakket is daarom de Abw-raming opgehoogd. Uit een evaluatie-onderzoek naar de uitwerking van het WW-pakket blijkt echter dat de maatregelen leiden tot een minder sterke daling van het WW-volume dan aanvankelijk werd verwacht. Dit heeft ook consequenties voor het Abw-volume, waardoor de in het verleden aangebrachte ophoging van de Abw-raming naar beneden moet worden bijgesteld.

- Door een iets latere invoering van de Wet Boeten, Maatregelen, Terug- en Invordering Sociale Zekerheid voor de sociale verzekerings (1 augustus i.p.v. 1 juli 1996 waarmee in de ramingen was gerekend) is de weglek naar de Abw minder groot dan was voorzien. Daarnaast is in de raming tevens de opbrengst van de boeten in de Abw aangepast aan de richtlijn dat de boete wordt vastgesteld op 15% van het fraudebedrag.
- De Abw-uitgaven zullen vanaf 1999 iets toenemen als gevolg van de instroom van mensen vanuit de WW. Het gaat hier om personen van wie, als gevolg van de herkeuringen, in een eerder stadium de WAO-uitkering is beëindigd.
- Door het niet tot stand komen van werkervaringsplaatsen dalen de bijstandsuitgaven minder dan was voorzien. Zie overigens de toelichting bij artikel U1204 Banenpools.
- Als gevolg van de per 1 januari 1997 voorgenomen invoering van de Koppelingswet kunnen bepaalde categorieën vreemdelingen zonder verblijfsvergunning geen beroep meer doen op een bijstand-uitkering, wanneer zij na een afwijzing voor statusverlening in hoger beroep gaan.
- Doordat pas op 1 juni 1996 een beperkt aantal experimenten marktverruiming dienstverlening van start is gegaan, en de start van de overige projecten eerst wordt voorzien voor december 1996, daalt het aantal bijstandsgerechtigden in 1996 en 1997 minder dan oorspronkelijk was voorzien bij een start per 1 januari 1996. Door de verlenging van de projectduur dalen de bijstandskosten echter in de jaren 1998 tot en met 2000.
- Op basis van de ontwikkeling van de gemiddelde uitkering per bijstandsgerechtigde in 1995, die lager uitkwam dan in de ramingen was voorzien, kan de raming neerwaarts worden bijgesteld.
- De in het CEP en de MEV voorspelde gunstige werkloosheidsontwikkeling leidt tot een neerwaartse aanpassing van de geraamde Abw-uitgaven. Het Abw-volume is verlaagd met 59 000 uitkeringen in 1997, oplopend tot 79 000 vanaf 1999.
- De raming wordt aangepast voor de kosten van de volledige koppeling in 1996 van de uitkeringen aan de loonontwikkeling.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 mln.) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Algemene bijstand		8 641,4	7 560,5		8 641,4	7 560,5	43.2	06.2
Bijstand aan thuiswonenden	3 246,9			3 246,9			43.2	06.2
Toeslagen		565,3	1 161,0		565,3	1 161,0	43.2	06.2
Rww	5 961,1			5 961,1			43.2	06.2
Zelfstandigen	106,0	127,2	131,5	106,0	127,2	131,5	43.2	06.2
Inrichtingen	26,0	27,3	27,5	26,0	27,3	27,5	43.2	06.2
Rechtstreeks	8,3	8,1	7,9	8,3	8,1	7,9	35.6	06.2
Abw incentive		1,0			1,0		43.2	06.2
Overig		23,2	24,0		23,2	24,0	43.2	06.2
Totaal	9 348,3	9 393,5	8 912,4	9 348,3	9 393,5	8 912,4		

E. Kengetallen

Onderstaand overzicht voorziet per artikelonderdeel in de aan de ramingen en realisaties ten grondslag liggende volumina en gemiddelde uitkeringen. De onderdelen incentive en overig lenen zich niet voor een dergelijke onderbouwing.

Artikelonderdeel	Volumina (x 1 000)			Gemiddelde uitkering (x f 1)			Uitgaven (x f 1 mln)		
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	1995	1996	1997
Algemene bijstand:									
– periodiek algemeen < 65*	492,6	480,1	459,7	18 510	17 807	16 241	9 118,0	8 549,1	7 465,8
– periodiek algemeen > 65	13,0	13,4	13,7	6 914	6 889	6 915	89,9	92,3	94,7
Toeslagen		131,3	274,2		4 305	4 234		565,3	1 161,0
Zelfstandigen:									
– uitkeringen (incl. kredieten)	2,1	2,2	2,3	45 610	50 636	50 174	93,5	111,4	115,4
– onderzoeken	5,3	5,8	5,9	2 368	2 725	2 725	12,6	15,8	16,1
Inrichtingen	4,1	4,0	4,0	6 410	6 763	6 796	26,0	27,3	27,5
Rechtstreeks	0,8	0,8	0,8	9 929	9 900	9 900	8,3	8,1	7,9

* voor 1995: som van thuiswonenden < 65 jaar en Rww

Het volume voor de periodiek algemene bijstand aan personen tot 65 jaar daalt door de meevallende werkloosheid, alsmede door de in gang gezette werkgelegenheidsinitiatieven. De daling van de gemiddelde uitkering is toe te schrijven aan de wijziging van de bijstand m.i.v. 1996, waardoor de uitkering is gesplitst in een normuitkering en een toeslag.

De toename van de bijstandsverstrekking aan personen van 65 jaar en ouder wordt met name veroorzaakt door aanvullende bijstandsverstrekking tot het niveau van de minimum-uitkering voor de vergrote instroom in de AOW van personen die niet de volledige tijd tussen hun 15e en 65e jaar in Nederland woonachtig zijn geweest, en derhalve slechts een gedeeltelijke AOW-uitkering – eventueel aangevuld met een gedeeltelijk pensioen – krijgen. De grote toename van het aantal toeslagen wordt veroorzaakt doordat de instroom in 1996 geleidelijk plaatsvindt.

Het aantal zelfstandigen in de bijstand is vrij stabiel. De gemiddelde uitkering voor 1996 en 1997 is iets hoger geraamd dan de realisatie 1995, welke laatste vooral lager is door meevallende uitgaven aan leenbijstand. Het aantal personen in inrichtingen is stabiel. Verwacht wordt dat de gemiddelde kosten iets zullen toenemen.

Het aantal Nederlanders in het buitenland met een bijstandsuitkering zal licht afnemen, doordat de Abw vanaf 1996 is beperkt tot bestaande uitkeringsgerechtigden.

14.02 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (loaw)

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De loaw (Stb. 1986, nr. 565, laatstelijk gewijzigd en herplaatst in Stb. 1995, nr. 205) is een inkomensvoorziening op minimumniveau voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers. De loaw vult het inkomen uit of in verband met arbeid, van de rechthebbende en zijn eventuele echtgenoot of partner, aan tot het voor de betrokkene geldende sociaal minimum (Inkomensbesluit loaw, Stb. 1986, nr. 658).

De loaw is een naar zijn aard met de Abw vergelijkbare wet, met dien verstande dat de loaw geen vermogenstoets en geen normen- en toeslagensystematiek kent. De loaw kent aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen die afhankelijk zijn van de leefsituatie en leeftijd.

De uitvoering van de loaw is in handen van de gemeenten. Deze stellen het recht op uitkering vast en betalen de uitkering aan de rechthebbende. Het Rijk vergoedt aan de gemeenten 90% van de rechtmatig verstrekte uitkeringen.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		476 900	509 900	584 300	575 600	546 900	
Nota van wijziging		- 1 500	- 29 100	- 70 600	- 95 500	- 95 500	
1e Suppl. wet 1996		- 86 100	- 80 700	- 102 100	- 56 600	- 16 300	
Nieuwe mutaties:							
- WW-pakket					3 600	4 500	
- Overloop		1 900					
- Koppeling uitkeringen 1996		9 600	10 100	9 800	10 300	10 800	
Stand ontwerp-begroting 1997	376 518	400 800	410 200	421 400	437 400	450 400	435 900

C. Toelichting bij de cijfers

Bij nota van wijziging is een besparing ingeboekt van f 29,1 mln in 1997, oplopend tot f 95,5 mln in 2000, als gevolg van de tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria.

In de 1e suppletore wet zijn de volgende mutaties opgenomen.

- Het uitstel van invoering van de sancties voor werklozen ingevolge de Wet boeten, maatregelen, terug- en invordering sociale zekerheid leidt in 1997 tot f 0,8 mln hogere uitgaven.
- De doorwerking van de meevallende uitgavenontwikkelingen in 1995 leidt tot een daling van de uitgaven in de komende jaren. Hierdoor is de raming voor 1997 verlaagd met f 81,4 mln, aflopend tot f 16,2 mln in 2000.
- Normering van de hoogte van op te leggen maatregelen leidt vanaf 1997 tot een besparing van structureel f 0,1 mln per jaar.

De voorgestelde nieuwe mutaties kunnen als volgt nader worden toegelicht.

- Het WW-pakket bevat een aantal maatregelen dat is gericht op een beperking van het WW-volume, waaronder een aanscherping van de toetredingscriteria. De maatregelen leiden naast een verlaging van het WW-volume ook tot een stijging van het loaw-volume. Bij de oorspronkelijke raming van de effecten van het WW-pakket is daarom de loaw-raming opgehoogd. Uit een evaluatie-onderzoek naar de uitwerking van het WW-pakket blijkt dat de maatregelen voor de oudere werkloze werknemers zullen leiden tot een iets sterkere daling van het WW-volume dan aanvankelijk werd verwacht. Dit heeft ook consequenties voor het loaw-volume, waardoor de in het verleden aangebrachte ophoging naar boven moet worden bijgesteld.
- In 1996 zijn over 1995 nog betalingen verricht, die in de raming voor 1996 niet waren voorzien.
- De raming wordt aangepast voor de kosten van de volledige koppeling in 1996 van de uitkeringen aan de loonontwikkeling.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de economische code is 43.2
- de functionele code is 06.2

E. Kengetallen

In onderstaand overzicht zijn de volumina en gemiddelde uitkeringen opgenomen die aan de ramingen en realisaties ten grondslag liggen.

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp-begroting 1997
Uitkeringslasten (x f 1 mln.)	376,5	400,8	410,2
Aantal personen (x 1 000)	19,5	20,5	21,3
Gemiddelde uitkering (x f 1,-)	19 309	19 510	19 219

Het aantal personen met een loaw-uitkering vertoont jaarlijks een lichte stijging door instroom van gedeeltelijk arbeidsongeschikten, die boven hun gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering een aanvullende loaw-uitkering krijgen tot in totaal het minimumloon. Door de toename van het aantal gedeeltelijke uitkeringen daalt de gemiddelde loaw-uitkering. De stijging van 1996 ten opzichte van 1995 wordt verklaard door de koppeling in 1996 van de uitkeringen aan de loonontwikkeling.

14.03 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz)

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De loaz (Stb. 1987, nr. 281, laatstelijk gewijzigd en herplaatst in Stb. 1995, nr. 206) is een inkomensvoorziening op minimumniveau voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen die hun eigen bedrijf of beroep hebben moeten beëindigen. Om voor een loaz-uitkering in aanmerking te komen mag men de leeftijd van 65 jaar nog niet hebben bereikt. De loaz vult het inkomen uit of in verband met arbeid van de rechthebbende en zijn eventuele echtgenoot of partner aan tot het voor betrokkene geldende sociaal minimum (Inkomensbesluit IOAZ, Stb. 1987, nr. 305).

Evenals de loaw is de loaz een naar zijn aard met de Abw vergelijkbare wet. Wel bevat de loaz een beperkte vermogenstoets, maar net als de loaw geen normen- en toeslagensystematiek. De loaz kent aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen die afhankelijk zijn van de leefsituatie en leeftijd.

De uitvoering van de loaz is in handen van de gemeenten. Deze stellen het recht op uitkering vast en betalen de uitkering aan de rechthebbende. Het Rijk vergoedt aan de gemeenten 90% van de rechtmatig verstrekte uitkeringen en van de kosten voor een bedrijfseconomisch of bedrijfs-technisch onderzoek.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		101 300	112 600	125 000	129 400	129 100	
Nota van wijziging		- 500	- 5 900	- 14 400	- 19 500	- 19 500	
1e Suppl. wet 1996		- 9 500	- 13 600	- 14 700	- 11 100	- 7 900	
Nieuwe mutaties:							
- Overloop		2 500					
- Bedrijfsbeëindigingsregeling binnenvaart		100	200	400			
- Uitvoering		- 100	- 200	- 400			
- Koppeling uitkeringen 1996		2 300	2 300	2 300	2 300	2 500	
Stand ontwerp-begroting 1997	84 277	96 100	95 400	98 200	101 100	104 200	107 700

C. Toelichting bij de cijfers

Bij nota van wijziging op de ontwerp-begroting is één mutatie verwerkt, namelijk een besparing van f 5,9 mln in 1997 oplopend tot f 19,5 mln vanaf 1999, als gevolg van de tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria.

In de 1e suppletore wet zijn de volgende mutaties opgenomen.

- Het uitstel van invoering van de sancties voor werklozen ingevolge de Wet boeten, maatregelen, terug- en invordering sociale zekerheid leidt in 1997 tot f 0,2 mln hogere uitgaven.
- De doorwerking van de meevallende uitgavenontwikkelingen in 1995 leiden tot een daling van de uitgaven in de komende jaren. Hierdoor is de raming voor 1997 verlaagd met f 13,8 mln aflopend naar f 7,9 mln in 2000.

De nieuwe mutaties kunnen als volgt nader worden toegelicht.

- In 1996 zijn over 1995 nog betalingen verricht, die in de raming voor 1996 niet waren voorzien.
- Met ingang van 1996 is door het ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W) de Bedrijfsbeëindigingsregeling binnenvaart (BBB) tot stand gebracht. Deze regeling is in het leven geroepen naar aanleiding van de binnenvaartproblematiek van begin jaren negentig, en heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de herstructurering van de binnenvaart. De BBB is een met de loaz vergelijkbare regeling waarvan oudere schippers gebruik kunnen maken. De regeling is van kracht tot ultimo 1998, waarna de BBB-rechthebbenden in de loaz zullen instromen. Afgesproken is dat SZW aan V&W 90% van de uitkeringslasten vergoed van die BBB-ers die qua inkomen onder de loaz-toetredingsvoorwaarden zitten, maar een vermogen hebben dat boven de loaz-grens ligt. Met deze mutatie wordt deze afspraak expliciet in de begroting verwerkt. De even grote uitvoeringsmutatie elimineert het budgettaire effect van de BBB-mutatie, omdat in de begroting 1996 impliciet al wel rekening was gehouden met de SZW-bijdrage in de BBB-kosten.
- De raming wordt aangepast voor de kosten van de volledige koppeling in 1996 van de uitkeringen aan de loonontwikkeling.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de economische code is 43.2
- de functionele code is 06.2

E. Kengetallen

In onderstaand overzicht zijn de volumina en gemiddelde uitkeringen opgenomen die aan de ramingen en realisaties ten grondslag liggen.

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
Uitkeringslasten (x f 1 mln.)	83,4	95,0	94,3
Aantal personen (x 1 000)	4,0	4,4	4,5
Gemiddelde uitkering (x f 1,-)	20 858	21 591	20 956
Onderzoekskosten (x f 1 mln.)	0,8	1,1	1,1
Aantal onderzoeken (x 1 000)	0,7	1,1	1,1
Gemiddelde kosten (x f 1,-)	1 210	1 000	1 000

Het aantal personen met een loaz-uitkering vertoont jaarlijks een lichte stijging door instroom van gedeeltelijk arbeidsongeschikten, die boven hun gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering een aanvullende loaz-uitkering krijgen tot in totaal het minimumloon. Door de toename van het aantal gedeeltelijke uitkeringen daalt de gemiddelde loaz-uitkering. De becijferde gemiddelde uitkering 1996 is hoger dan die voor 1995 door de koppeling van de uitkeringen 1996 aan de loonontwikkelingen en door de overloop van betalingen uit 1995.

Het aantal onderzoeken alsmede de gemiddelde kosten per onderzoek laten jaarlijks fluctuaties zien. Niettegenstaande de lagere uitkomst in 1995 is het aantal onderzoeken daarom op ongeveer 1 100 en de gemiddelde prijs op f 1 000 gehandhaafd.

14.04 Financiële afwikkeling afgesloten regelingen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Dit artikel is bedoeld voor de financiële afwikkeling en verantwoording van de volgende afgesloten regelingen:

- Beeldende Kunstenaarsregeling (BKR),
- Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV),
- Uitkeringen aan echte minima, en
- Bijdrageregeling bijzondere controle.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties: - Bijstelling 1996		3 000					
Stand ontwerp-begroting 1997	4 140	3 000	0	0	0	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

Het artikel is bedoeld voor mogelijke nabetalings. Gegeven het onvoorspelbaar karakter van deze betalingen is het niet mogelijk om vooraf een raming voor de uitgaven te maken. Daarom bedraagt de raming vanaf 1997 voor zowel verplichtingen als uitgaven nul. De voorgestelde mutatie 1996 houdt verband met WWV-declaraties, die in dit jaar tot uitbetaling zullen komen.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Wet Werkloosheidsvoorziening	3 641	3 000	0	3 641	3 000	0	43.2	06.14
Beeldende Kunstenaarsregeling	0	0	0	0	0	0	43.2	06.43
Uitkeringen aan echte minima	3	0	0	3	0	0	43.2	06.2
Bijdrageregeling bijzondere controle	496	0	0	496	0	0	43.2	06.2
Totaal	4 140	3 000	0	4 140	3 000	0		

E. Kengetallen

Gelet op inhoud, aard en budgettaire omvang van het artikel leent dit artikel zich niet voor een nadere onderbouwing met prestatiegegevens.

14.06 Experimenten activering uitkeringsgelden

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Medio 1995 zijn projecten opgestart ter reïntegratie van langdurig werklozen in het arbeidsproces. Daarvoor wordt subsidie verleend op grond van de «Subsidieregeling experimenten activering uitkeringsgelden». Doel van deze regeling is om experimenten mogelijk te maken van werkgelegenheidsplannen die bruikbaar en vernieuwend zijn en erop gericht zijn om langdurig werklozen te reïntegreren in het arbeidsproces. In de projecten krijgen langdurig werkloze bijstandsgerechtigden een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd of voor ten minste zes maanden. Het loon is ten hoogste 120% van het minimum-loon. Via deze tijdelijke regeling, die loopt tot ultimo 1998, kunnen in totaal maximaal 20 000 langdurig werklozen aan een arbeidsplaats geholpen worden.

De instroom op de arbeidsplaatsen zal tot en met 1997 plaatsvinden. Vanaf 1 januari 1998 wordt geen subsidie meer verleend voor nieuwe deelnemers. De voor 1998 gereserveerde middelen zijn bedoeld voor deelnemers wier arbeidsovereenkomsten vóór 1 januari 1998 zijn afgesloten en na die datum doorlopen. Per arbeidsplaats wordt aan werkgevers (gemeenten, publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen) een subsidie toegekend van ten hoogste f 18 000 per jaar. Financiering van deze experimenten vindt plaats uit de in de Abw optredende besparingen.

Los van bovenstaande experimentele regeling is op 1 juni 1996 het experiment «marktverruiming in de schoonmaakbranche» van start gegaan in de steden Rotterdam, Arnhem en Eindhoven. Het experiment

heeft tot doel de markt voor schoonmaakwerkzaamheden bij particulieren te vergroten. Door subsidiëring worden schoonmaakbedrijven in staat gesteld een prijs/kwaliteitverhouding aan de consument aan te bieden, die concurrerend is met die in het informele circuit. Voorwaarde is de gelijktijdige instroom van langdurig werkloze uitkeringsgerechtigden in de schoonmaakbranche. Bovendien moeten de arbeidsvoorwaarden aan specifieke eisen voldoen. De pilotfase in deze drie steden duurt tot december 1996. Daarna zal bij gebleken succes zo snel mogelijk worden overgegaan tot een landelijke dekking.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0	0	0	0	
Nota van wijziging		16 000	47 000	47 000	16 000		
1e Suppl. wet 1996		24 040	- 5 300	0	5 300	2 600	
Nieuwe mutatie: - Vertraging invoering schoon- maak		- 12 300	- 18 200	10 000	18 200	2 300	
Stand ontwerp-begroting 1997	693 360	27 740	23 500	57 000	39 500	4 900	0

Relatie verplichtingen en uitgaven (x 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997 - afronding *)	693 360 - 13	27 740	23 500	57 000	39 500	4 900		Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
	693 347							
1995	60 687							60 687
1996	218 500	10 500						229 000
1997	307 600	12 400	23 500					343 500
1998	106 560	4 840		57 000				168 400
1999					39 500			39 500
2000						4 900		4 900
2001								
na 2001								

*) Dit betreft de aansluiting tussen de realisatie (in duizenden guldens) en de raming (afgerond op f 0,1 mln.)

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		226 100	320 000	111 400	0	0	
Nota van wijziging		16 000	47 000	47 000	16 000		
1e Suppl. wet 1996		- 800	- 5 300	0	5 300	2 600	
Nieuwe mutatie: - Vertraging invoering schoon- maak		- 12 300	- 18 200	10 000	18 200	2 300	
Stand ontwerp-begroting 1997	60 687	229 000	343 500	168 400	39 500	4 900	

C. Toelichting bij de cijfers

Bij nota van wijziging zijn de benodigde loonkostensubsidies ten behoeve van het experiment «marktverruiming dienstverlening aan particulieren» in de schoonmaakbranche toegevoegd.

In de 1e suppletore wet zijn de volgende mutaties opgenomen.

- De in 1995 voor de experimenten beschikbare, maar niet-bestede verplichtingenruimte ad f 26,64 mln en uitgavenruimte ad f 1,8 mln is als eindejaarsmarge toegevoegd aan de ramingen voor 1996. De totaal voor de experimenten beschikbare begrotingsmiddelen blijven hierdoor voor de gehele experimenteelperiode (1995 t/m 1998) gehandhaafd op f 720 mln.
- Het pilot-project voor de experimenten marktverruiming dienstverlening aan particulieren is vijf maanden later gestart dan oorspronkelijk was voorzien. Als gevolg hiervan is de raming voor dit onderdeel bijgesteld.

De voorgestelde nieuwe mutatie houdt verband met de met 5 maanden vertraagde invoering van de experimenten marktverruiming dienstverlening aan particulieren (schoonmaakbranche). De eerste drie pilot-projecten zijn inmiddels op 1 juni 1996 van start gegaan.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen**De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering**

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Experimenten activering uitkeringsgelden	693 360	26 640		60 687	227 900	320 000	40	06.43
Dienstverlening particuliere marktsector		1 100	23 500		1 100	23 500	40	06.43
Totaal	693 360	27 740	23 500	60 687	229 000	343 500		

E. Kengetallen

In onderstaand overzicht zijn de volumina en gemiddelde subsidiebedragen opgenomen die aan de ramingen ten grondslag liggen.

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp begroting 1997
a. Experimenten activering uitkerings- gelden			
<i>Verplichtingen:</i>			
Subsidielasten (x f 1 mln.)	693,36	26,64	0
Aantal arbeidsplaatsen (x 1)	19 260	740	0
Gemiddelde subsidie per arbeidsplaats (x f 1)	36 000	36 000	0
<i>Uitgaven:</i>			
Subsidielasten (x f 1 mln.)	60,7	227,9	320,0
Aantal arbeidsplaatsen (x 1)	750	13 864	17 778
Gemiddelde subsidie per arbeidsplaats (x f 1)	*	*	18 000
b. Dienstverlening particuliere markt- sector			
Subsidielasten (x f 1 mln)		1,1	23,5
Aantal arbeidsplaatsen (x 1)		88	1 866
Gemiddelde subsidie per arbeidsplaats (x f 1)		12 600	12 600

* In verband met de bevoorschottingssystematiek van de regeling is er geen directe relatie tussen de gerealiseerde uitgaven en het gerealiseerde aantal arbeidsplaatsen.

Het aantal arbeidsplaatsen voor de experimenten activering uitkeringsgelden neemt in 1996 en 1997 toe doordat instroom in de regeling tot ultimo 1997 mogelijk is en de uitstroom slechts beperkt is omdat voor betrokken werknemers maximaal 2 jaar subsidie wordt verstrekt.

De gemiddelde subsidie onder het artikelonderdeel «dienstverlening particuliere marktsector» is aan de thans als enige daaronder opgenomen regeling «Experiment marktverruiming in de schoonmaakbranche» ontleend. Hij is lager dan bij de Experimenten activering uitkeringsgelden, omdat bij het totstandkomen van de regeling rekening kon worden gehouden met het verkrijgen van een afdrachtkorting op grond van de WVA. De regeling is in 1996 van start gegaan. Daarom is het aantal te subsidiëren arbeidsplaatsen in 1997 groter dan in 1996.

14.07 Tijdelijke specifieke uitkering sociale vervoersvoorzieningen Wvg

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Sinds 1 januari 1996 is de regeling sociaal vervoer AWBZ-instellingen (verpleegtehuizen) van kracht. In deze regeling is een voorziening getroffen voor bewoners van genoemde instellingen met een zelfstandige vervoersbehoefte. Omdat deze AWBZ-instellingen zijn geconcentreerd in een beperkt aantal gemeenten, en het financiële regime van de WVG – in casu verdeling via het Gemeentefonds – hierop niet is toegesneden, is een tijdelijke bijdrageregeling AWBZ-gemeenten in het leven geroepen om de betreffende gemeenten een vergoeding te verstrekken voor de te maken kosten. In deze tijdelijke regeling is qua uitvoering aangesloten op de bestaande financieringspraktijk van de overige WVG-voorzieningen. Dit betekent concreet dat alleen is opgenomen welke middelen voor deze voorzieningen beschikbaar worden gesteld, alsmede de verdelingswijze over de daarvoor in aanmerking komende gemeenten via een in de

regeling vastgelegde verdeelsleutel. Gemeenten kunnen dit geld op dezelfde wijze besteden als de WVG-middelen die aan het Gemeentefonds zijn toegevoegd.

Deze regeling heeft een werkingsduur van 2 jaar. Het is de bedoeling dat de financiering vanaf 1998 via de reguliere weg, dus het Gemeentefonds, gaat lopen.

De bijdrage wordt als lump-sum aan gemeenten verstrekt.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0	0				
Nota van wijziging		50 000	50 000				
Stand ontwerp-begroting 1997		50 000	50 000				

C. Toelichting bij de cijfers

Bij nota van wijziging is het begrotingsartikel gecreëerd. De raming voor de noodzakelijke bijdrage is f 50 mln. in 1996 en 1997.

Dekking van de totale kosten ad f 100 mln vindt voor ongeveer 70% plaats via de SZW-begroting. De rest wordt in 1997 onttrokken aan het Gemeentefonds; het gaat daarbij om een bedrag van f 30,8 mln.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de economische code is 43.2
- de functionele code is 06.34

E. Kengetallen

Gezien het lump-sum karakter van de uitgaven zijn volume- en prestatiegegevens minder van belang. Wel kunnen enige ramingsgegevens worden genoemd die als uitgangspunt hebben gediend voor de omvang van de bijdrage en de verdeling ervan.

De bijdrage ad f 50 mln. is bestemd voor instellingen waar gehandicapten woonachtig zijn en die ingevolge artikel 8 van de AWBZ zijn erkend. Deze instellingen zijn geconcentreerd in circa 300 gemeenten, en hebben een capaciteit van bijna 120 000 plaatsen. Naar verwachting zullen ongeveer 20 000 bewoners een beroep doen op een Wvg-vervoersvoorziening.

14.08 Tijdelijke regeling kinderopvang aan alleenstaande ouders met kinderen in de Abw

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Het kabinet heeft besloten met ingang van 1996 geld ter beschikking te stellen voor de opvang van kinderen van 0 tot en met 12 jaar van alleenstaande ouders in de Abw. Hiervoor is de Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders 1996 gecreëerd. Deze regeling geeft de mogelijkheid om, bovenop het bestaande kinderopvang-aanbod, extra plaatsen voor de opvang van genoemde kinderen te scheppen. De regeling kan worden verlengd naar 1997. Met de regeling wordt beoogd om knelpunten bij de aanvaarding van werk of scholing van alleenstaande ouders in de Abw te veranderen. Beoogd wordt om deze kinderopvang voor bijstandsgerechtigden bij wet te regelen.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996							
Nota van wijziging		85 000	85 000	85 000	85 000	85 000	
Stand ontwerp-begroting 1997		85 000	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000

C. Toelichting bij de cijfers

Bij nota van wijziging is dit begrotingsartikel gecreëerd. De geraamde jaarlijkse uitgaven bedragen f 85 mln. Dit bedrag is gefinancierd met een even grote uitname uit de Abw.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de economische code is 43.2
- de functionele code is 06.2

E. Kengetallen

Voor een gerealiseerde kinderopvangplaats op alle werk- of studiedagen wordt een bedrag van f 18 000 voor een geheel kalenderjaar beschikbaar gesteld. Afhankelijk van het soort plaats wordt een omrekenfactor gehanteerd:

- a. voor hele dagopvang: 1;
- b. voor halve dagopvang en voor buitenschoolse opvang: 0,66;
- c. voor gastouderopvang: 0,40.

In de regeling is niet aangegeven dat er een bepaalde verdeling over deze soorten moet plaatsvinden, en is dus ook geen aantal plaatsen genoemd. Dit aantal plaatsen kan variëren van ruim 4500 (volledig hele dagopvang) tot bijna 12000 (volledig gastouderopvang). De aanvraagtermijn voor subsidieverstrekking loopt tot 15 september 1996.

14.09 Koopkrachtreparatie negatieve inkomenseffecten ten gevolge van een hogere nominale ziekenfondspremie

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Het kabinet heeft besloten om het in 1996 opgetreden koopkrachtverlies, onder meer veroorzaakt door een hogere nominale ziekenfondspremie, voor de meest kwetsbare groepen te compenseren (Kamerstukken II, 1995/96, 24 400, nr. 45). Met ingang van 1997 zal hiertoe de huursubsidie voor specifieke groepen met een toeslag worden verhoogd. Vooruitlopend op de structurele regeling in de huursubsidie, is in 1996 een tijdelijke regeling getroffen op grond waarvan door tussenkomst van het ministerie van VROM een eenmalige koopkrachttoeslag wordt toegekend aan huursubsidiegerechtigden. De toeslag bedraagt f 50,- voor eenpersoonshuishoudens en f 100,- voor meerpersoonshuishoudens.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		0					
1e Suppl.wet 1996		74 000					
Nieuwe Mutaties: – Koopkrachtmaatregel		5 000					
Stand ontwerp-begroting 1997		79 000	0				

C. Toelichting bij de cijfers

In de 1e suppletore wet is dit begrotingsartikel gecreëerd. In het bedrag van f 74 mln. zijn de uitvoeringskosten inbegrepen.

Met de aanvaarding van de motie den Uyl/Bakker (Kamerstukken II, 1995/96, 24 400, nr. 48) door de Tweede Kamer is de doelgroep van de koopkrachtmaatregel vergroot. Dit brengt meerkosten met zich mee van f 5,0 mln., welke onder nieuwe mutaties zijn aangegeven.

Hoewel de koopkrachtreparatie de vorm heeft van een eenmalige uitkering in 1996, zal het artikel in 1997 gehandhaafd blijven, omdat de uitkering een kleine overloop naar 1997 kent die op dit moment nog niet te bepalen is.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de functionele code is 06.2
- de economische code is 34.3

E. Kengetallen

Naar verwachting zullen 475 000 eenpersoonshuishoudens een toeslag van f 50,- en 434 000 meerpersoonshuishoudens een toeslag van f 100,- ontvangen. Daarnaast zijn in dit artikel f 12 mln aan uitvoeringskosten opgenomen.

14.10 Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars (WIK) is bedoeld om kunstenaars te ondersteunen bij de opbouw van een renderende beroepspraktijk, dan wel hen in staat te stellen een tijdelijke terugval in inkomsten op te vangen. De doelgroep is de nu Abw ontvangende kunstenaar, de kunstenaar die nog geen beroep op de Abw heeft gedaan en de beginnende kunstenaar. De WIK biedt de kunstenaar een uitkering op 60% van de voor betrokkene geldende landelijke bijstandsnorm (incl. toeslag). Betrokkene krijgt geen arbeidsverplichting opgelegd, maar moet zich wel inschrijven bij Arbeidsvoorziening.

Er mag worden bijverdiend tot 115% van de anders voor de betrokkene geldende bijstandsnorm, waarbij rekening wordt gehouden met een forfaitair bedrag voor beroepskosten. Maximaal kan, binnen een periode van 10 jaar, vier jaar gebruik van deze voorziening worden gemaakt. De uitvoering van deze wet is opgedragen aan een beperkt aantal gemeenten.

Het Kabinet heeft voor deze vorm gekozen omdat:

- er een concentratie is van kunstenaars en kunstonderwijsinstellingen in bepaalde gemeenten;
- er een betere aansluiting is bij de bestaande mogelijkheden tot beroepsuitoefening in en kunstbeleid van bepaalde gemeenten;
- het ontwikkelen van het flankerend beleid doelmatiger is;
- concentratie van de uitvoering de kwaliteit van de uitvoering ten goede zal komen.

Omdat de uitvoering door een beperkt aantal gemeenten zal worden uitgevoerd en dat dus ook doet voor omliggende gemeenten, is door het kabinet besloten om de uit de WIK voortvloeiende uitkerings- en uitvoeringslasten voor 100% te vergoeden.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996							
Nieuwe Mutaties:							
- Opvoeren Wik (vrijval Abw)			96 600	102 300	93 000	97 300	
- Opvoeren Wik (vrijval Gf)					15 800	16 500	
Stand ontwerp-begroting 1997			96 600	102 300	108 800	113 800	53 700

C. Toelichting bij de cijfers

De voorgestelde mutatie betreft het creëren van het nieuwe begrotingsartikel.

Voor de uitvoering van de WIK zijn bedragen gereserveerd, die oplopen van f 96,6 mln in 1997 tot f 113,8 mln in 2000. De raming voor 2001 is met f 53,7 mln. aanmerkelijk lager. Dit wordt veroorzaakt door de veronderstelling dat kunstenaars, die in 1997 instromen hun recht op maximaal 4 jaar WIK-uitkering aaneengesloten te gelde zullen maken. Of dit ook in deze omvang zal gebeuren, is momenteel niet te voorzien.

De WIK-kosten worden gefinancierd met uitname uit de Abw. Voor 1999 en volgende jaren bestaat de vrijval op de SZW-begroting uit een bedrag voor de normuitkering en een bedrag voor het toeslagendeel, dat uit het

Gemeentefonds wordt genomen. De hiervoor opgenomen overboeking uit het Gemeentefonds is een voorlopige. Uiterlijk bij begrotingsvoorbereiding 1999 zal op basis van de reële ontwikkelingen de juiste omvang van de overboeking worden vastgesteld.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel bevat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- de economische code is 43.2
- de functionele code is 06.2

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp- begroting 1997
Uitkeringslasten (x f 1 mln.)			72,9
Aantal personen (x 1)			5 610
Gemiddelde uitkering (x f 1,-)			13 000
Uitvoeringskosten (x f 1 mln.)			23,7
Aantal (x 1)			5 610
Gemiddelde kosten (x f 1,-)			4 225

Verwacht wordt dat in 1997 ruim 5600 kunstenaars een beroep op de Wik zullen doen. In de uitvoeringskosten is – naast de kosten voor de beroepstoets en de uitvoeringskosten van de gemeenten – tevens begrepen een voorziening om de grens voor vrij te laten inkomsten te verhogen tot 115% in plaats van de eerder voorgenomen 100% van de bijstandsnorm. Wanneer hiervan wordt geabstraheerd, dan bedragen de kosten voor beroepstoets en gemeenten f 11 à f 12 mln (is gemiddeld ongeveer f 2000).

15. OVERIG BELEID

15.01 Subsidies algemeen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de verplichtingen en uitgaven geraamd voor:

- subsidies aan instellingen waar meestal meerjarige verplichtingen aan ten grondslag liggen;
- subsidies die op projectbasis verstrekt worden;
- overige subsidies.

De subsidies worden jaarlijks toegekend met behulp van een prioriteringsmethodiek (SAMALO). Voor het begrotingsjaar 1997 is deze prioriteringsmethodiek voor het eerst toegepast. Zie voor een uitgebreide toelichting op deze SAMALO-methodiek par. 7.4. van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		27 488	18 963	13 836	12 836	12 836	
1e Suppl.wet 1996							
– Technische correctie verplichtingenruimte		– 5 000	– 3 000	– 1 000			
– Overboeking van het Gemeentefonds inzake subsidie Stichting KBOH		1 600	1 600				
Nieuwe Mutaties:							
– Subsidie NCCZ		– 200			200		
– Loonbijstelling 1996		152	136	81	81	81	
– Invulling subsidietaakstelling DCE			635	970	1 035	1 035	
– Departementale invulling subsidie–taakstelling			215	1 470	1 470	1 470	
– Overboeking van OSA naar Onderzoek			– 2 700			– 2 700	
– Overboeking van NIDI naar Beleidsinformatie			– 100	– 100	– 100	– 100	
– Desaldering LVO		3 900					
– Rif Twente		2 400					
Stand ontwerp-begroting 1997	50 497	30 340	15 749	15 257	15 522	12 622	15 322

Relatie verplichtingen en uitgaven (x 1 000)

	t/m 1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	8 421	50 497	30 340	15 749	15 257	15 522	12 622	15 322	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	1 551	33 912							35 463
1996	870	16 585	16 955						34 410
1997	400		12 385	11 976					24 761
1998	400		800	3 773	12 584				17 557
1999	400		200		2 673	11 949			15 222
2000	400					3 573	10 849		14 822
2001	400						1 773	12 649	14 822
na 2001	4 000							2 673	6 673

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		28 358	22 375	15 236	13 236	13 236	
1e Suppl.wet 1996							
– Overboeking van het Gemeentefonds inzake subsidie Stichting KBOH		1 600	1 600				
Nieuwe Mutaties:							
– Subsidie NCCZ		– 200			200		
– Loonbijstelling 1996		152	136	81	81	81	
– Invulling subsidietaakstelling DCE			635	970	1 035	1 035	
– Departementale invulling subsidie-taakstelling			215	1 470	1 470	1 470	
– Overboeking van OSA naar Onderzoek			– 900	– 900	– 900	– 900	
– Overboeking van NIDI naar Beleidsinformatie			– 100	– 100	– 100	– 100	
– Desaldering LVO		3 900					
– Rif Twente		600	800	800	200		
Stand ontwerp-begroting 1997	35 463	34 410	24 761	17 557	15 222	14 822	14 822

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet zijn de volgende mutaties verwerkt.

- In de Slotwet 1995 is een technische correctie van de verplichtingenraming verwerkt voor het subsidieakkoord Amsterdam inzake tramconducteurs. Als gevolg hiervan zijn alle verplichtingen in 1995 geboekt, zodat in 1996 geen verplichtingen meer worden aangegaan en alleen kasuitgaven worden verricht.
- Een overboeking van het Gemeentefonds ad. f 1,6 mln. voor de continuering van de subsidie aan de Stichting KBOH (Kwaliteit- en bruikbaarheidsonderzoek van hulpmiddelen voor gehandicapten en ouderen).

Aan nieuwe mutaties worden voorgesteld:

- De subsidie aan de NCCZ (Nationale Commissie voor Chronisch Zieken) bedraagt f 1 mln. per jaar gedurende een periode van 3 jaar (1996 t/m 1998). De bevoorschotting is vastgesteld op 80%, zodat in 1996 f 0,2 mln. minder wordt uitgegeven en in 1999 f 0,2 mln. wordt nabetaald.
- De uitdeling van de loonbijstelling 1996.
- De subsidie-taakstelling in het kader van het Regeerakkoord was in afwachting van een nadere invulling in z'n geheel op dit artikel geparkeerd. Het deel van de taakstelling dat betrekking heeft op de Emancipatiesubsidies (f 0,635 mln. in 1997, f 0,970 mln. in 1998 en f 1,035 mln. m.i.v. 1999) wordt op artikel U1502 gekort. Een ander deel van deze ombuigingstaakstelling (f 0,215 mln. in 1997 en f 1,470 mln. m.i.v. 1998) is op een andere wijze binnen de SZW begroting afgedekt (U1503 en U1107 t/m U1109). Deze andere invulling is weer op dit artikel gecorrigeerd.
- Een overboeking naar het artikel Onderzoek van de geraamde uitgaven voor de Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarkt-onderzoek (OSA).

- Een overboeking naar het artikel Automatisering (beleidsinformatie) van de geraamde uitgaven voor het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
- Als gevolg van afrekeningen over 1994 en 1995 van de subsidie aan de Landelijke Veranderingsorganisatie (LVO) dient de LVO op grond van de subsidieregeling een bedrag van f 3,9 mln. aan SZW terug te storten. Dit bedrag wordt op artikel M1 501 verantwoord. Omdat het totale subsidie bedrag over vier jaar aan de LVO niet wordt aangepast wordt het terugbetaalde deel weer aan de LVO beschikbaar gesteld. De voorgestelde mutatie op dit artikel (en artikel M1501) is hiervan het gevolg.
- In verband met een bijdrage aan het Regionaal Interdisciplinair Fraudeteam (Rif) Twente van f 2,4 mln. voor de periode 1996 t/m 1998 zijn de hiervoor benodigde middelen van artikel U1401 overgeheveld naar dit artikel.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Ondersteuning	32 417	15 631	8 282	19 191	18 911	13 082	40	06.9
Instellingen	17 678	13 781	6 790	14 697	13 781	8 540	41.4	06.9
Overig	402	928	727	1 575	1 718	3 139	40	06.9
Totaal	50 497	30 340	15 749	35 463	34 410	24 761		

15.02 Emancipatie

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel zijn de budgetten geraamd voor de ondersteuning en stimulering van het emancipatieproces van de Nederlandse samenleving.

In de beleidsnota «Emancipatie in uitvoering» (Kamerstukken II, 1995/96, 24 406, nr. 4) is de nadere koersbepaling voor het emancipatiebeleid voor de korte termijn opgenomen. Deze nota is op 8 februari 1996 door de Tweede Kamer aanvaard. De concrete uitwerking is neergelegd in het Werkprogramma. De nota bouwt, voor wat betreft de beleidsdoelstellingen alsmede het emancipatie-ondersteuningsbeleid, voort op het Beleidsplan Emancipatie 1985, het Beleidsprogramma Emancipatie-«Met het oog op 1995» en de Beleidsnota «Emancipatie-ondersteuningsbeleid». De nadere invulling van het emancipatiebeleid voor de komende jaren is neergelegd in de beleidsbrief «Emancipatiebeleid 1997-2000».

In de beleidsnota «Emancipatie in uitvoering» wordt de rol onderstreept van de vrouwenbeweging voor de verdere ontwikkeling van het emancipatiebeleid. Tegelijkertijd wordt gewezen op de noodzakelijke integratie van het emancipatiebeleid en de grotere verantwoordelijkheid van andere maatschappelijke partijen bij de uitvoering ervan. Deze ontwikkelingen maken een herijking en vernieuwing van de emancipatie-ondersteuningsstructuur noodzakelijk. Bij brief DCE 96/526A dd. 24 juni 1996 is aan de Kamer een voorstel gestuurd met daarin de hoofdlijnen voor de vernieuwing van de emancipatie-ondersteuningsstructuur, waarbij 1997 als een overgangsjaar geldt. Enerzijds wordt het lopende beleid afgerond,

anderzijds zal toegewerkt worden naar de implementatie van de vernieuwing van de emancipatie-ondersteuningsstructuur die in 1998 zijn beslag krijgt.

Conform de beleidsuitgangspunten «projecten emancipatiewerker» heeft dit beleidsinstrument een looptijd tot en met 1997. Als gevolg van de invulling van de Regeerakkoordtaakstelling zal aan dit beleidsinstrument geen vervolg worden gegeven. Voor de uitfinanciering in 1997 van de nog lopende projecten is een budget geraamd van f 1 mln.

Als nieuw onderdeel van de nota «Emancipatie in uitvoering» is in 1996, in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken, een start gemaakt met het project «Opportunity 2000», een brede campagne gericht op de versterking van de positie van vrouwen in het bedrijfsleven en non-profit organisaties. Hiertoe zal een professionele organisatie in het najaar van 1996 worden opgericht, die de campagne «Opportunity 2000» kan gaan uitvoeren. Voor de uitvoering van dit project zal gedurende drie jaar een subsidie nodig zijn van f 1 mln. op jaarbasis, waaraan EZ voor f 0,2 mln. zal meefinancieren.

In de beleidsnota «Emancipatie in uitvoering» en de beleidsbrief «Emancipatiebeleid 1997–2000» worden voorts projecten aangekondigd op de beleidsterreinen arbeid en zorg, vrouw en informatica, de commissie dagindeling van de samenleving, conferentie internationale vrouwenhandel onder het Nederlands voorzitterschap van de EU, alsmede een jaarboek. In de beleidsbrief worden de speerpunten en activiteiten nader uitgewerkt. Voor de uitvoering hiervan is een budget geraamd van f 1,0 mln.

In het kader van de in de beleidsdoelstellingen gestelde prioriteiten kunnen op grond van algemene- en specifieke criteria éénmalige landelijke projecten en activiteiten door middel van subsidie worden ondersteund. Met dit beleidsinstrument kan een belangrijke vernieuwende impuls worden gegeven op uiteenlopende aandachtsgebieden, welke aansluiten bij de prioriteiten van het emancipatiebeleid. Het beschikbaar budget bedraagt f 0,874 mln.

In het kader van «meerjarige» projecten worden projecten uit het actieplan vrouwen en techniek, rond economische zelfstandigheid, vrouw & politiek & openbaar bestuur bekostigd. Een aantal lopende projecten eindigen eind 1997. De meeste meerjarige projecten worden onder verantwoordelijkheid van landelijke instellingen uitgevoerd. Het beschikbare budget bedraagt f 1,684 mln.

Ondersteuning

Het beleidsinstrument landelijke ondersteuning beoogt landelijke opererende expertisebureaus te ondersteunen.

Onder deze titel worden in 1997 de volgende organisaties gesubsidieerd:

- Vrouwen Alliantie;
- Instituut Vrouw en Arbeid (IVA);
- Stichting Women's Exchange Programme International (WEPI);
- ARACHNE, Vrouwenadviesbureau Overheidsbeleid zal met ingang van 1997 beleidsmatig door VWS worden overgedragen aan SZW;
- VEM-bureau werkgelegenheid voor vrouwen uit minderheids-groepen.
- Internationaal Informatiecentrum en Archief voor de vrouwenbeweging (IIAV). Het doel van deze organisatie is de ontwikkeling en instandhouding van een gespecialiseerde wetenschappelijke bibliotheek, documentatievoorziening en een archief op het gebied van de positie van vrouwen.

Met de instandhouding van deze organisatie is op jaarbasis een budget gemoeid van circa f 2,4 mln.

Inclusief het IIAV bedraagt het beschikbare meerjarenbudget circa f 5,53 mln. in 1997, oplopend tot f 6,23 mln. vanaf 1998.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		11 045	11 395	11 395	11 395	11 395	
1e Suppl.wet 1996 – Technische correctie verplichtingenruimte		– 6 387	– 4 785	– 3 783	– 2 355		
Nieuwe Mutaties: – Loonbijstelling 1996		128	128	128	128	128	
– Invulling subsidietaakstelling DCE			– 635	– 970	– 1 035	– 1 035	
Stand ontwerp-begroting 1997	26 645	4 786	6 103	6 770	8 133	10 488	10 488

Relatie verplichtingen en uitgaven (x 1 000)

	t/m 1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997		26 645	4 786	6 103	6 770	8 133	10 488	10 488	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995		9 333							9 333
1996		6 685	4 488						11 173
1997		4 685	298	5 905					10 888
1998		3 683		198	6 672				10 553
1999		2 259			98	8 131			10 488
2000						2	10 486		10 488
2001							2	10 486	10 488
na 2001								2	2

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		11 045	11 395	11 395	11 395	11 395	
Nieuwe Mutaties: – Loonbijstelling 1996		128	128	128	128	128	
– Invulling subsidietaakstelling DCE			– 635	– 970	– 1 035	– 1 035	
Stand ontwerp-begroting 1997	9 333	11 173	10 888	10 553	10 488	10 488	10 488

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet zijn de volgende mutaties gemeld.

- Bij Slotwet 1995 is de verplichtingenraming voor Emancipatie-subsidies technisch opgehoogd; van alle meerjarige projecten zijn de aangegane verplichtingen in 1995 geboekt. Daardoor is de verplichtingenraming in de daaropvolgende jaren verlaagd.

Aan nieuwe mutaties worden voorgesteld:

- De loonbijstelling 1996.
- De invulling op dit artikel van het DCE-aandeel in de subsidie-taakstelling.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Instellingen	20 944	240	1 225	5 444	5 540	5 530	41.4	06.36
Ondersteuning	5 701	4 546	4 878	3 889	5 633	5 358	41.4	06.36
Totaal	26 645	4 786	6 103	9 333	11 173	10 888		

15.03 Migratie

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Het kabinet heeft in principe afgesproken om de verantwoordelijkheid voor het remigratiebeleid en de bijbehorende regelingen met ingang van 1 januari 1997 over te dragen aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

Dat betekent dat een toelichting op het te voeren beleid in de begroting van Biza wordt gegeven.

De kosten van de SVB voor de financiële ondersteuning aan remigranten op basis van de Basisremigratie-subsidieregeling en de Remigratieregeling voor ouderen komen na 1 januari 1997 derhalve niet meer ten laste van SZW. Wel dient nog rekening te worden gehouden met eventuele nagekomen declaraties van de SVB over de uitvoering van de regelingen in 1996.

Los van de overdracht naar Biza worden op dit artikel de uitgaven geraamd voor de financiële afwikkeling van de relatie International Organisation for Migration (IOM)-Nederland. Voor 1996 betreft dit uitsluitend de raming van de personele en materiële kosten en met ingang van 1997 de raming van de uitgaven voor de wachtgeldregeling.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		60 816	59 587	59 070	59 535	59 556	
1e Suppl.wet 1996							
– Overboeking naar BuiZa voor contributie IOM		- 1 210	- 1 210	- 1 210	- 1 210	- 1 210	
– Terugboeken i.v.m. niet-sluiten remigratieregelingen		500	5 000	10 000	14 000	14 000	
Nieuwe Mutaties:							
– Loonbijstelling 1996		48	47	48	48	48	
– Overboeking naar BiZa i.v.m. overdracht remigratiebeleid			- 61 780	- 66 100	- 70 410	- 70 410	
– Krediet garanties		500					
– Diversen			- 670	- 753	- 839	- 839	
Stand ontwerp-begroting 1997	53 100	60 654	974	1 055	1 124	1 145	1 145

Relatie verplichtingen en uitgaven (x 1 000)

	t/m 1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997		53 100	60 654	974	1 055	1 124	1 145	1 145	Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	363	53 100							53 463
1996			60 644						60 644
1997			10	954					964
1998				20	1 025				1 045
1999					30	1 084			1 114
2000						40	1 095		1 135
2001							50	1 085	1 135
na 2001								60	60

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		60 806	59 577	59 060	59 525	59 546	
1e Suppl.wet 1996							
– Overboeking naar BuiZa voor contributie IOM		- 1 210	- 1 210	- 1 210	- 1 210	- 1 210	
– Terugboeken i.v.m. niet-sluiten remigratieregelingen		500	5 000	10 000	14 000	14 000	
Nieuwe Mutaties:							
– Loonbijstelling 1996		48	47	48	48	48	
– Overboeking naar BiZa i.v.m. overdracht remigratiebeleid			- 61 780	- 66 100	- 70 410	- 70 410	
– Krediet garanties		500					
– Diversen			- 670	- 753	- 839	- 839	
Stand ontwerp-begroting 1997	53 463	60 644	964	1 045	1 114	1 135	1 135

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet zijn de volgende mutaties verwerkt.

- Een structurele overboeking naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de nationale contributie aan de IOM in Genève. Omdat SZW de relatie met IOM in Nederland heeft beëindigd, is overeengekomen dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken de primaire verantwoordelijkheid draagt voor de relatie met de IOM.
- Het kabinet heeft in principe afgesproken om de verantwoordelijkheid van het Remigratiebeleid en de bijbehorende regelingen met ingang van 1 januari 1997 over te dragen aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

Als nieuwe mutaties worden voorgesteld:

- De toedeling van de reguliere loonbijstelling 1996.
- Een structurele overboeking naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken in verband met de overdracht van de verantwoordelijkheid voor het Remigratiebeleid en de bijbehorende regelingen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken met ingang van 1 januari 1997.
- De verhoging van f 0,5 mln. eenmalig in 1996 is een ramings-technische bijstelling in verband met het opnemen van gegarandeerde leningen door het Emigratiebestuur ten behoeve van Braziliaanse boeren.
- Een deel van de subsidietaakstelling uit het Regeerakkoord is ingevuld ten laste van dit artikel (zie toelichting U1 501). De verlagingen met ingang van 1997 zijn hieraan toe te schrijven.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Remigratieregeling	46 153	52 683		46 153	52 683		35.6	06.36
Basisremigratieregeling	510	510		510	510		34.4	06.36
IOM	873	1 278	412	873	1 278	412	35.4	06.36
NMI	1 873	1 956		1 873	1 956		41.4	06.36
Uitvoeringskosten SVB	3 366	2 587	562	3 729	2 577	552	41.4	06.36
Kredietgarantie migratie	325	1 640		325	1 640		61.42	06.36
Totaal	53 100	60 654	974	53 463	60 644	964		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp-uitgaving 1997
Uitkeringen (x 1mln):			
Remigratieregeling	46,1	55,4	
Basisremigratie subsidiereregeling	0,5	0,5	
Uitvoeringskosten SVB	3,4	1,9	1,0
Totaal	50,0	57,8	1,0
Aantal uitkeringen:			
Remigratieregeling	4 204	4 975	
Basisremigratiesubsidiereregeling	73	60	
Totaal	4 277	5 035	
Hoogte gemiddelde uitkering:			
Remigratieregeling	10 966	11 136	
Basisremigratiesubsidiereregeling	6 849	8 500	
Uitvoeringskosten SVB	474*	424	

* Na correctie van de nabetaaling van de uitvoeringskosten 1994.

15.04 Voorzieningen in het kader van de wet gewetensbezwaarden militaire dienst

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Dit artikel heeft betrekking op de uitgaven die worden gedaan in het kader van de rechtspositie van de tewerkgestelde erkende gewetensbezwaarden.

Op 29 januari 1996 heeft de staatssecretaris van Defensie per brief de Tweede Kamer op de hoogte gesteld van zijn besluit vanaf begin februari 1996 geen dienstplichtigen meer te laten opkomen voor de vervulling van de militaire dienst. De lichte 96-2, die op 29 januari 1996 is opgekomen is dus de laatste lichte dienstplichtigen. Door dit besluit is tevens de opkomstplicht voor erkende gewetensbezwaarden per 1 februari 1996 afgeschaft zodat vanaf die datum geen erkende gewetensbezwaarden meer tewerkgesteld worden.

Per 31 augustus, wanneer bij generaal pardon in principe alle dienstplichtige militairen met groot verlof gaan, eindigt ook de vervangende dienst voor erkende gewetensbezwaarden. Gewetensbezwaarden van wie de tewerkstelling eindigt na 31 augustus 1996, mogen al op die datum vertrekken. Zij kunnen echter ook op eigen verzoek hun vervangende dienst geheel vervullen. De laatste vrijwilliger vertrekt uiterlijk op 31 december 1996. Dan houden ook de taken van de Directie TEGMD op.

Gezien bovenstaande ontwikkelingen is de raming voor 1996 van het gemiddeld aantal erkende gewetensbezwaarden in de tewerkstelling bijgesteld van 500 naar gemiddeld 350 erkende gewetensbezwaarden op jaarbasis.

Vanaf 1997 zullen er geen gewetensbezwaarden meer werkzaam zijn. Voor 1997 resteren nog uitgaven voor nabetalings van declaraties tewerkgestelden en afrekeningen van voorschotten premies nieuwe Werkloosheidswet, Ziekenfondsraad en openbaar vervoer jaarkaarten.

De apparaatsuitgaven van de directie worden geraamd onder artikel U11.01 Personeel en Materieel, als onderdeel van de totale apparaatsuitgaven van het Ministerie. Er is een directe relatie van dit artikel met het middelenartikel M15.04 (Tewerkstellingsvergoedingen erkende gewetensbezwaarden militaire dienst).

B. De verplichtingen en de uitgaven

Opbouw verplichtingen en uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		13 574	479				
1e Suppl.wet 1996 – Overboeking van Defensie aanvulling laatste wedde		2 700					
Nieuwe Mutaties: – Loonbijstelling 1996 – Effecten beëindiging		70 – 3 451	– 329				
Stand ontwerp-begroting 1997	26 480	12 893	150				

De omvang van de verplichtingen is gelijk aan de uitgavenraming. Dit is gebaseerd op de uitzonderingsbepaling in artikel 4, lid 6 sub a van de Comptabiliteitswet.

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet is een overboeking verwerkt van het Ministerie van Defensie in verband met de aanvulling van de wedde eerste oefening voor een dienstplichtige of een gewetensbezwaarde die vervangende dienst vervult. Tot deze aanvulling is besloten in het kader van de afschaffing van de dienstplicht en opkomstplicht voor erkende gewetensbezwaarden per 1 februari 1996.

Als nieuwe mutaties worden voorgesteld.

- De verwerking van de reguliere loonbijstelling 1996.

- Een bijstelling van de raming voor 1996 en 1997 als gevolg van het besluit van het Ministerie van Defensie tot versnelling van de afschaffing van de dienstplicht. Hierdoor is de opkomstplicht voor erkende gewetensbezwaarden beëindigd per 1 februari 1996.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Zakgelden	23 029	11 212	150	23 029	11 212	150	11 0	06.40
Overige vergoedingen en kosten	3 451	1 681		3 451	1 681		12 1	06.40
Totaal	26 480	12 893	150	26 480	12 893	150		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp-begroting 1997
Totaal kosten voorzieningen (x f 1 000)	26 480	10 193*	150
Gemiddeld aantal tewerkstellingen (aantal personen)	924	350	
Gemiddeld voorzieningenbedrag	28 658	29 123	

* Exclusief de extra aanvullende wedde van f 2,7 mln.

15.05 Spaarwetten en regelingen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de uitgaven geraamd en verantwoord die betrekking hebben op de betalingen van premies op grond van de Jeugdspaarwet en de Spaareffectenregeling.

Jeugdspaarwet

De premiëring van jeugdspaarovereenkomsten is gebaseerd op de Jeugdspaarwet, die per 1 januari 1992 is ingetrokken. De intrekking van de Jeugdspaarwet tast de door de spaarders bij het sluiten van de spaarovereenkomst verworven premierechten niet aan. De intrekking betekent alleen dat vanaf 1992 geen nieuwe – door de overheid te premiëren – spaarovereenkomsten meer kunnen worden gesloten. Bij gelegenheid van de intrekking zijn bepaalde samenlevingsvormen gelijkgesteld met het huwelijk. Ook deze samenlevingsvormen kunnen nu hun jeugdspaarovereenkomst na 3 tot 5 spaarjaren met premie beëindigen, in plaats van – zoals voor de intrekking – na minstens 6 voltooide spaarjaren.

De raming van de uitgaven heeft betrekking op de halfmaandelijke declaraties door de spaarinstellingen van premies die zij aan spaarders betalen.

Het overgrote deel van de betalingen aan de spaarder en van de vergoeding aan de spaarinstellingen vindt plaats in het eerste jaar na voltooiing van het laatste spaarjaar.

Spaareffectenregeling

Met ingang van 1 januari 1991 is de aankoop van door de overheid te subsidiëren spaareffecten niet meer mogelijk. De raming en aantallen zijn gebaseerd op de uitfinanciering van spaareffecten-aankopen tot en met 1990. Aangezien de premiëring van de spaareffecten na 6 kalenderjaren plaatsvindt, worden in 1997 de laatste uitgaven gerealiseerd.

B. De verplichtingen en de uitgaven

Relatie verplichtingen en uitgaven (x 1 000)

	t/m 1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Verplichtingen stand ontwerp-begroting 1997	203 605	0	0					Uitgaven stand ontwerp-begroting 1997
1995	48 232							48 232
1996	30 248							30 248
1997	32 125							32 125
1998	25 000							25 000
1999	25 000							25 000
2000	25 000							25 000
2001	9 000							9 000
na 2001	9 000							9 000

Opbouw uitgaven vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		29 563	32 125	25 000	25 000	25 000	
1e Suppl.wet 1996 – Eindejaarsmarge		685					
Stand ontwerp-begroting 1997	48 232	30 248	32 125	25 000	25 000	25 000	9 000

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet is een overheveling verwerkt via de zg. «Eindejaarsmarge» van niet-bestede middelen van 1995 naar 1996.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Verplichtingen			Uitgaven			Codering	
	1995	1996	1997	1995	1996	1997	econ.	funct.
Jeugdspaarwet				46 627	28 385	30 500	53.2	06.32
Spaareffectenregeling				1 605	1 863	1 625	53.2	06.36
Totaal	0	0	0	48 232	30 248	32 125		

E. Kengetallen

Jeugdspaarwet

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Te premiëren aantal	85 000	92000	69 000	67 000	65 000	23 000
Gemiddelde premie (x f 1,-)	336	332	363	375	385	385
Uitgaven (x f 1 mln.)	28,4	30,5	25,0	25,0	25,0	9,0

De aantallen-ramingen

De premiëring vanaf 1996 heeft vooral betrekking op in 1987 en later geopende spaarrekeningen. De 10% premie wordt bij deze regelingen alleen over de inleg wordt verstrekt en niet langer over de rente. Uit gegevens over de betaaljaren tot en met 1994 is gebleken dat de instroom vanaf 1987, als gevolg van deze beperking, sterk is verminderd.

Te zamen met het intrekken van de JSW per 1 januari 1992 resulteert dat in sterk afnemende aantallen.

Het voor betaaljaar 1997 geraamde hogere aantal (92000) is gebaseerd op de betaling in dat jaar van enerzijds het gebruikelijke relatief hoge aantal premiëringen na 9 spaarjaren (betreffende het instroomjaar 1988) en anderzijds een incidenteel hoger aantal premiëringen na 6 spaarjaren (betreffende het instroomjaar 1991). Bij de samenstelling van de aantallen-ramingen in dat – laatste – instroomjaar 1991 is namelijk rekening gehouden met een betrekkelijk groot aantal geopende JSW-rekeningen. Vanaf 1998 vinden overwegend nog premiëringen plaats van jeugd-spaarovereenkomsten die minstens 7 jaar zijn aangehouden.

De geraamde gemiddelde premie

Zoals gememoreerd bij de tot en met 1986 gesloten spaarovereenkomsten wordt 10% premie vergoed over maximaal f 480 jaarlijkse inleg en over de op de inleg bijgeschreven rente. Spaarovereenkomsten die in 1987 of later zijn gesloten, geven recht op 10% premie over alleen de inleg; de maximale premie bedraagt dan f 432 per spaarder.

Vanaf 1996 heeft de premie-betaling overwegend betrekking op spaarovereenkomsten die in 1987 of later zijn gesloten, waarover geen premie over de rente wordt vergoed. Dit heeft, in vergelijking met voorgaande jaren, een aanzienlijke daling van de gemiddelde premie tot

gevolg. Doordat in 1998 en later alleen nog premiëringen plaatsvinden van jeugdspaarovereenkomsten met een jaarlijks toenemende gemiddelde looptijd, resulteren daaruit stijgingen van de geraamde gemiddelde jaarpremies.

Spaareffectenregeling

De nog te premiëren spaareffecten-aankopen t/m 1990 zijn voor de uitfinancierings-periode, die loopt tot en met 1997, als volgt geraamd:

	1996	1997
- Aantal te premiëren spaareffecten	10 754	9 340
- Uitgaven (x f 1 000)	1 863	1 625

De aantallen en bedragen zijn gebaseerd op de premiëring van de spaareffecten na 6 kalenderjaren bezit.

De door het WEBEFO (werknemersbeleggingsfonds) betaalde spaareffecten-premies worden maandelijks bij het departement gedeclareerd.

Toelichting bij wetsartikel 2 (ontvangsten)

11. MINISTERIE

11.01 Algemene ontvangsten

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Algemene ontvangsten

Op dit onderdeel worden de volgende algemene ontvangsten ten gunste van het ministerie verantwoord:

- In het kader van de lastenverdeling van de kosten van langdurig ziek personeel worden van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs (USZO) de betreffende vervolgitkeringen van de WAO-conforme regelingen terugontvangen.
- Ontvangsten vanwege de overgang per 1 juni 1994 van de voormalige Dienst voor het Stoomwezen naar een private onderneming (Stoomwezen b.v). Enerzijds betreft dit de contractueel vastgelegde ontvangsten uit de verkoop van de Dienst, anderzijds de opbrengsten van de tewerkstelling van voormalige ambtenaren van de Dienst bij de private onderneming Stoomwezen b.v. conform een zg. «leaseconstructie». Bij de tariefsbepaling is de «Handleiding Tarieven» van het Ministerie van Financiën gehanteerd. (100% kostendekkend).
- Ontvangsten met betrekking tot de Regeling Certificatie Arbodiensten. Deze regeling is vanaf 1 januari 1994 van kracht en regelt de beoordeling en verstrekking van Certificaten Arbodienst door SZW conform op de commerciële markt geldende prijzen. Bij de tariefstelling is uitgegaan van 100% kostendekkendheid. Het tarief voor het vooronderzoek bedraagt f 1 000,-; voor de initiële audit f 2000,- per audit dag en voor de jaarlijkse controle bezoeken f 2000,- per audit dag. De regeling wordt uitgevoerd door het Projectbureau Certificatie Arbodiensten (PCA). Het voornemen

- bestaat om deze taak aan de markt over te dragen (brief van de Staatssecretaris SZW aan de Voorzitter van de Eerste Kamer dd. 4 juli 1996). De Arbowet en het Besluit Arbodiensten geven de mogelijkheid om deze taak over te dragen aan (een) daartoe door de minister van SZW aangewezen instelling(en). Inmiddels heeft de Branche Organisatie Arbodiensten (BOA) het voortouw gekregen bij de opzet van een privaat uitgevoerde certificeringsregeling.
- De van uitgeverij SDU jaarlijks te ontvangsten royalties uit hoofde van de privatisering van de SZW-publicatiebladen (sinds 1 januari 1993).

Overige ontvangsten

Op dit onderdeel worden de ontvangsten uit tarieven voor verrichte werkzaamheden en diensten verantwoord. (Ten opzichte van de vorige begroting zijn er geen wijzigingen geweest in de tariefstelling).

Dit betreft de volgende heffingen:

- Vergunningen Stralingsbescherming. Op grond van art. 74 van de Kernenergiewet zijn in het Bijdragenbesluit Kernenergiewet 1981 bedragen vastgesteld, die door vergunninghouders aan SZW dienen te worden betaald als bijdrage in de aan de uitvoering van de Kernenergiewet verbonden kosten. In 1993 zijn de tarieven van een vergunning voor het inwerking houden van een kerninrichting verachtvoudigd en met ingang van 1994 vertienvoudigd. Hiermee is bereikt dat de kosten voor circa 40% worden gedekt door de inkomsten. Hoewel de tarieven derhalve niet kostendekkend zijn, kunnen zij wel worden beschouwd als een substantiële bijdrage in de kosten.
- Retributies, dit betreft nagenoeg geheel ontvangsten in het kader van de Rijtijdenwet. Het tarief bedraagt f 90,- per ontheffing. Bij de tariefsbepaling is de «Handleiding Tarieven» van het Ministerie van Financiën gehanteerd (100% kostendekkend).

Voorts worden op dit onderdeel diverse overige ontvangsten verantwoord. Dit betreft de raming van de ontvangsten uit onderhoud en beheer automatisering (kwantumkortingen), terugbetaalde voorschotten uit de definitieve afrekening van onderzoekopdrachten en verplichte ouderbijdrage bij vakantieopvang.

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		9 411	8 911	10 399	6 911	6 911	
Stand ontwerp-begroting 1997	11 100	9 411	8 911	10 399	6 911	6 911	6 911

C. Toelichting bij de cijfers

Geen mutaties.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1995	1996	1997	econ.	funct.
Algemene ontvangsten	8 008	6 785	6 425	16.1	06.0
Overige ontvangsten	3 092	2 626	2 486	161	06.0
Totaal	11 100	9 411	8 911		

12. ARBEIDSMARKT

12.01 Ontvangsten Arbeidsmarkt

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

De ontvangsten die op dit artikel worden geraamd en verantwoord betreffen ten eerste de vergoedingen voor de bestuursleden uit de overheidsgeleding van het CBA. Ten tweede zijn er ontvangsten vanwege de gemeentelijke uitvoering van de Banenpools, WSW en JWG, die het gevolg zijn van ondermeer te hoge bevoorschotting en terugvorderingen in het kader van het maatregelenbeleid.

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		336	336	336	336	336	
Stand ontwerp-begroting 1997	7 722	336	336	336	336	336	336

C. Toelichting bij de cijfers

Geen mutaties.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1995	1996	1997	econ.	funct.
Ontvangsten CBA	315	336	336	41.4	06.43
Ontvangsten WSW	6 937			43.5	06.34
Ontvangsten JWG	43			43.2	06.43
Ontvangsten Banenpools	427			43.2	06.43
Totaal	7 722	336	336		

Alleen de ontvangsten van het CBA zijn te ramen. De rest (restituties en terugvorderingen) is per definitie uitvoering.

13. SOCIALE VERZEKERINGEN

13.01 Samenloop van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen met WSW-loon

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

In de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet, de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering en de Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen zijn anticumulatiebepalingen opgenomen die de samenloop van uitkeringen en loon tegengaan ingeval uitkeringsgerechtigden in WSW-verband werkzaam zijn en uit hoofde daarvan loon ontvangen. Krachtens de artikelen 34, 45 en 9 van de AAW, WAO, respectievelijk de WAMIL wordt het niet (langer) genoten deel van de uitkering afgedragen aan het Rijk. De afdracht van deze gelden aan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vindt steeds na afloop van het kalenderkwartaal plaats. Bij de beschouwing van de totale lasten voor de rijksbegroting samenhangend met de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening dienen de op dit ontvangstenartikel geboekte baten in mindering te worden gebracht op de uitgaven onder artikel U 12.02 (WSW).

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		768 000	765 000	763 000	762000	762000	
1e Suppl.wet 1996		- 17 000	- 17 000	- 17 000	- 17 000	- 17 000	
Nieuwe mutaties:							
- Nadere prijsmutatie 1995		3 500	4 500	7 700	9 200	10 900	
- Arbeidsvoorwaardenakkoord WSW			14 000	24 000	24 000	24 000	
- Afdracht sociale werkgeverslasten				80 000	80 000	80 000	
- Uitvoeringsbeeld 1996		- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000	
Stand ontwerp-begroting 1997	755 031	729 500	741 500	832 700	833 200	834 900	835 000

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet is de raming verlaagd in verband met de doorwerking van de realisatie 1995.

De nieuwe mutaties betreffen:

- een prijsmutatie als correctie op de doorwerking van de realisatie 1995;
- het arbeidsvoorwaardenakkoord WSW vanaf 1997;
- de afdracht van de sociale werkgeverslasten over de bespaarde uitkeringen in het kader van Pemba (vanaf 1998);
- een structurele verlaging van de raming met f 25,0 mln op basis van het uitvoeringsbeeld 1996 over het eerste halfjaar.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

Dit artikel omvat één artikelonderdeel. De codering is als volgt:

- functionele code 06.15

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoede- lijke uitkomst 1996	Ontwerp- begroting 1997
<i>AAW</i>			
Niet uitbetaalde uitkeringen (x f 1 mln.)	625,5	630,2	642,6
Volume (x 1 000 uitk.jaren)	38,9	39,1	39,9
Gemiddelde (niet uitbetaalde) uitkering (x f 1,-)	16 080	16 100	16 087
<i>WAO (excl. gecombineerde AAW/WAO *)</i>			
Niet uitbetaalde uitkeringen incl. gecombineerde AAW/WAO (x f 1 mln.)	317,2	304,6	303,4
Volume (x 1 000 uitk.jaren)	20,2	19,4	19,3
Gemiddelde (niet uitbetaalde) uitkering (x f 1,-)	15 702	15 700	15 685
waarvan ten laste van het AAF (gecombineerde AAW/WAO)(x f 1 mln.)			
Volume (x 1 000 uitk.jaren)	12,7	13,9	13,8
Gemiddelde (niet uitbetaalde) uitkering (x f 1,-)	14 787	14 800	14 787
<i>WAMIL</i>			
Niet uitbetaalde uitkeringen (x f 1 mln.)	0,1	0,1	0,1

* de gecombineerde AAW/WAO-uitkeringen zijn reeds onder de AAW opgenomen.

De omvang van de anticumulatie-afrachten wordt bepaald door het volumeverloop van de verschillende te onderscheiden bevolkingsgroepen in de AAW/WAO. De gegevens van het Ctsv onderscheiden personen met een gemengde AAW/WAO-uitkering (WAO-verzekerden) en personen met alleen een AAW-uitkering (ABP-verzekerden, zelfstandigen en vroeg-gehandicapten) of alleen een WAO-uitkering.

Omdat het aantal personen met alleen een WAO-uitkering t.o.v. 1995 afneemt, daalt ook het aandeel van de WAO in de anticumulatie-afrachten.

In de ramingen is het effect van de herkeuringsovername in de periode 1994 tot en met 1999 verwerkt.

13.02 Overige ontvangsten Sociale Verzekeringen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de ontvangsten geraamd en verantwoord die met name betrekking hebben op de Algemene Kinderbijslagwet, de Toeslagenwet, de premiebijdragen, de regelingen voor ex-mijnwerkers en de Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheids-criteria. Vanwege het onvoorziene karakter van deze restituties (terugontvangsten in het kader van de afwikkeling van voorgaande jaren) worden deze in de ontwerp-begroting doorgaans pro memoria geraamd.

Daarnaast is sinds 1993 een ontvangstenraming opgenomen ter compensatie van extra uitgaven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, die gemoeid zijn met de competentie-uitbreiding van de Nationale ombudsman tot de uitvoeringsorganen sociale verzekeringen. In artikel 85, zesde lid van de Organisatiewet sociale verzekeringen is vanaf 1996 geregeld dat het College van toezicht sociale verzekeringen jaarlijks aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een door deze

minister vast te stellen bijdrage in de kosten van de Nationale ombudsman betaalt. Voor de jaren tot en met 2000 is deze bijdrage vastgesteld op f 0,6 miljoen per jaar.

Sinds 1996 is voorts sprake van een verhoging van de ontvangstenraming met f 1,0 miljoen ter dekking van de subsidie aan de Nationale Commissie Chronisch Zieken (NCCZ) (zie ook uitgavenartikel 15.01 Subsidies algemeen).

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		1 600	1 600	1 600	600	600	
Stand ontwerp-begroting 1997	30 217	1 600	1 600	1 600	600	600	600

C. Toelichting bij de cijfers

Geen mutaties

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1995	1996	1997	econ.	funct.
Ontvangsten regelingen ex-mijnwerkers	10			51.4	06.43
Ontvangsten premiebijdragen				43.2	06.19
Ontvangsten Toeslagenwet	20 613			34.3	06.2
Ontvangsten AKW	9 577	1 000	1 000		
Ontvangsten BIA				34.3	06.13
Overige ontvangsten SV	17	600	600	43.2	06.19
Totaal	30 217	1 600	1 600		

14. BIJSTANDSZAKEN

14.01 Ontvangsten bijstandszaken

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de ontvangsten verantwoord, die het gevolg zijn van terugvorderingen in het kader van het zogeheten vaststellings- en maatregelenbeleid. Over dit beleid is de Kamer geïnformeerd bij brief van 17 juli 1992 (Kamerstukken II 1991/92, 22 300 XV, nr. 92). Daarnaast worden verrekeningen van declaraties over vorige jaren ten gunste van dit artikel verantwoord voor zover de verrekeningen op wetsniveau leiden tot een terugbetaling. De terugvloeiende middelen hebben betrekking op de uitvoering van de Abw, loaw, loaz en de afgesloten regelingen WWV en de uitkeringen aan echte minima. De laatste twee worden op het onderdeel Overige ontvangsten BZ verantwoord.

De raming voor dit artikel is «0» omdat vooraf – ook aan de hand van historische gegevens – niet goed is in te schatten wat de omvang van de

ontvangsten zal zijn. Om deze reden is de raming van de uitgaven-artikelen onder hoofdbeleidsterrein 14 dan ook altijd een netto raming. Concreet betekent dit dat in die artikelen ook geen rekening is gehouden met verrekeningen over vorige jaren.

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		4 400	0				
Nieuwe Mutaties: – Bijstelling 1996		39 400					
Stand ontwerp-begroting 1997	22 868	43 800	0	0	0	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

De voorgestelde bijstelling 1996 houdt verband met ontvangsten uit hoofde van de Abw (f 29,7 mln.), loaw (f 6,9 mln.), loaz (f 1,3 mln.) en WWV (f 1,5 mln.). Het grootste deel van de ontvangsten, ongeveer f 41 mln. betreft restituties op in 1995 verstrekte voorschotten.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1995	1996	1997	econ.	funct.
Ontvangsten Abw	16 269	34 100	0	43.2	06.2
Ontvangsten loaw	261	6 900	0	43.2	06.2
Ontvangsten loaz	122	1 300	0	43.2	06.2
Overige ontvangsten BZ	6 216	1 500	0	43.2	06.9
Totaal	22 868	43 800	0		

15. OVERIG BELEID

15.01 Ontvangsten subsidies algemeen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden ontvangsten verantwoord ontstaan op het moment dat moet worden overgegaan tot gehele of gedeeltelijke terugvordering van verstrekte subsidies.

Gezien de aard van de ontvangsten is niet vooraf vast te stellen of en zo ja hoe groot de omvang van de restituties zullen zijn. Daarom is de raming voor 1997 en volgende jaren nul opgenomen.

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996							
Nieuwe mutatie: – Desaldering LVO		3 900					
Stand ontwerp-begroting 1997	159	3 900	0	0	0	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

De volgende nieuwe mutatie wordt voorgesteld.

Als gevolg van afrekeningen over 1994 en 1995 inzake de subsidie aan de Landelijke Veranderings organisatie (LVO) dient de LVO om wets-technische redenen een bedrag van f 3,9 mln. aan SZW terug te storten. Omdat het totale subsidiebedrag aan de LVO niet wordt aangepast wordt het terugbetaalde deel weer aan de LVO beschikbaar gesteld. De voorgestelde mutatie op dit artikel (en artikel U1 501) is hiervan het gevolg.

De economische codering is 40; de functionele codering is 06.9

15.02 Ontvangsten emancipatie

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de ontvangsten verantwoord die verband houden met afrekeningen van bevoorschotte emancipatie-subsidies.

Dit ontvangsten-artikel staat in directe relatie staat met het beleidsartikel Emancipatie (U 1 502)

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		50	50	50	50	50	
Stand ontwerp-begroting 1997	315	50	50	50	50	50	50

C. Toelichting bij de cijfers

De functionele codering is 06.36; de economische codering 41.4.

15.03 Ontvangsten Migratie

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op grond van artikel 95 van de Werkloosheidswet is het Algemeen Werkloosheidsfonds verplicht vergoedingen te geven aan het Rijk voor verstrekte remigratiebijdragen aan remigranten voorzover die een WW-uitkering zouden hebben ontvangen als zij niet waren geremigreerd.

Daarnaast worden op dit artikel eventuele terugbetalingen en overige ontvangsten van (r)emigranten en instellingen verantwoord.

De raming van dit artikel is met ingang van 1997 nihil geraamd vanwege de voorgenomen overdracht van het remigratiebeleid naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		2000	500				
1e Suppl.wet 1996 – Terugboeken i.v.m. niet-sluiten remigratieregelingen		1 500	3 000	3 500	3 500	3 500	
Nieuwe mutaties – Overboeking naar BiZa i.v.m. overdracht remigratiebeleid			– 3 500	– 3 500	– 3 500	– 3 500	
Stand ontwerp-begroting 1997	1 387	3 500	0	0	0	0	0

C. Toelichting bij de cijfers

Bij eerste suppletore wet is de volgende mutaties verwerkt.

Het kabinet heeft het voornemen dat het Remigratiebeleid en de bijbehorende regelingen onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken zullen vallen per 1 januari 1997. Vooruitlopend daarop blijven de remigratieregelingen openstaan voor nieuwe aanvragen, zodat de vorig jaar ingeboekte besparingen worden teruggedraaid.

Aan nieuwe mutaties wordt voorgesteld.

- Een structurele overboeking van de ontvangsten naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken vanwege de voorgenomen overdracht van het remigratiebeleid met ingang van 1 januari 1997.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1995	1996	1997	econ.	funct.
Algemeen Werkloosheidsfonds	0	3 500	0	42	06.36
Restituties (Re)migratie	1 374	PM	0	35.6	06.36
Diverse ontvangsten migratie	13	PM	0	30	06.36
Totaal	1 387	3 500	0		

15.04 Tewerkstellingsvergoedingen

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Bij het individueel tewerkstellen van erkende gewetensbezwaarden wordt met de werkgever een vergoedingscontract afgesloten voor de te

leveren arbeidsprestatie. Op dit artikel worden de ontvangen tewerkstellingsvergoedingen verantwoord. De vergoedingen komen op grond van onderhandelingen met de werkgevers tot stand en zijn onder meer afhankelijk van het opleidingsniveau van de te werk te stellen erkend gewetensbezwaarden en de arbeidsmarkt.

Zoals bij het corresponderende uitgavenartikel U1504 uitgebreid is toegelicht, is de opkomstplicht versneld afgeschaft. De raming voor 1996 van het gemiddeld aantal erkende gewetensbezwaarden is dan ook bijgesteld van 500 naar gemiddeld 350. Vanaf 1997 zullen er, analoog aan de militaire dienstplicht, geen gewetensbezwaarden meer werkzaam zijn. Het bedrag voor 1997 betreft uitsluitend een raming van eventueel nagekomen ontvangsten.

Aangezien de vergoedingen niet het karakter hebben van overheidstarieven voor diensten aan derden, is de vraag naar de mate van kostendekkendheid niet aan de orde.

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		12000					
Nieuwe mutaties – Effecten beëindiging		– 3 000	300				
Stand ontwerp-begroting 1997	23 650	9 000	300				

C. Toelichting bij de cijfers

Aan nieuwe mutaties wordt voorgesteld.

- Een bijstelling van de raming voor 1996 en 1997 als gevolg van het besluit van de staatssecretaris Gmelich Meijling van het Ministerie van Defensie tot versnelling van de afschaffing van de dienstplicht waardoor de opkomstplicht voor erkende gewetensbezwaarden is beëindigd per 1 februari 1996.

D. De onderverdeling in artikelonderdelen

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000) en de economische en functionele codering

Artikelonderdeel	Ontvangsten			Codering	
	1995	1996	1997	econ.	funct.
Vergoedingen	23 583	9 000	300	16.1	06.40
Overige ontvangsten	67			16.1	06.40
Totaal	23 650	9 000	300		

E. Kengetallen

	Rekening 1995	Vermoedelijke uitkomst 1996	Ontwerp- begroting 1997
<i>Vergoedingen</i>			
Vergoedingen over jaar (x f 1 000)	23 583	9 000	300
Gemiddeld aantal tewerkgestelden (aantal personen) x 1 persoon	924	350	
Gemiddeld vergoedingenbedrag per jaar x f 1,-	25 523	25 714	
Gemiddeld vergoedingenbedrag per jaar in % van gemiddeld voorzieningenbedrag per jaar	89	70	
<i>Overige ontvangsten</i>			
Ontvangsten	67		

15.05 Ontvangsten Jeugdspaarwet

A. De grondslag van het artikel en het te voeren beleid

Op dit artikel worden de teruggevorderde premies inzake de Jeugdspaarwet geboekt.

B. De ontvangsten

Opbouw ontvangsten vanaf de vorige ontwerp-begroting (x f 1 000)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Stand ontwerp-begroting 1996		30	30	30	30	30	
Stand ontwerp-begroting 1997	210	30	30	30	30	30	30

C. Toelichting bij de cijfers

Hoewel de ontvangsten de laatste jaren aanzienlijk hoger waren dan de raming van f 30 000, wordt dit bedrag ook voor de jaren 1997 en later gehandhaafd. De reden is, dat niet kan worden voorzien hoe groot het aantal terugvorderingen zal zijn. De terugvorderingen betreffen de ten onrechte door spaarders ontvangen premie. Daarvan is sprake, indien een spaarder opnieuw een JSW-rekening heeft geopend op het tijdstip dat een eerder gesloten JSW-rekening nog bestond en nadien over beide spaarrekeningen JSW-premie heeft geïncasseerd. Het aantal terugvorderingen in de periode 1994–1996 beliep jaarlijks ruim 600 premies. Bij het niet kunnen inschatten van het aantal terugvorderingen speelt tevens een rol dat de omvang van de terug te vorderen premie per persoon sterk varieert (tussen f 50 en circa f 500). Voorts zal het aantal in de nabije toekomst sterk verminderen, doordat sedert 1992 geen nieuwe JSW-rekeningen meer kunnen worden geopend.

De functionele codering is 06.32; de economische codering is 53.2

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. P. W. Melkert